Norveç sahillerinde dün 3000 Alman cesedi çıkarıldı

AKŞAM

Almanların Osloya 10 bin asker daha çıkardıkları bildiriliyor

Sene 22 — No. 7714 — Fiati her yerde 5 kuruş | CUMARTESİ 13 Nisan 1940 | Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Şevket Rado — Akşam matbaası

İngilizler Baltık denizinin ağızlarını torpillerle kapattılar

Norveç limanlarındaki Alman gemilerinin avdet yolu kapandı

Norveçteki Alman askerlerine ancak hava yolile yardım edilebiliyor

Dün de bir Alman petrol gemisi ile bir mühimmat vapuru batırıldı. Bombardıman edilen bir kruvazörün de battığı tahmin ediliyor. 26 bin tonluk Gneisenau Alman zırhlısının battığı da teeyyüt etti

Londra 12 — Bahriye Nezareti bugün bir tebliğ neşretmiştir. Bu tebliğe göre, Skajerak ve Kategat boğazlarile Norveçin şimalinden Hollanda sahillerine kadar olan sahada geniş bir mayn barajı vücude getirilmiştir. Bu sahada yalnız Skajerak ve Kategat boğazlarında İsveç karasularında 10 mil genişliğinde bir geçit bırakılmıştır. Bu geçit de kontrol edilmektedir. Bahriye Nezareti zikredilen sahalarda vapur seferlerinin tehlikeli olduğunu ilân etmiştir.

Skajerak ve Kategat boğazlarına konulan maynlerle Baltık denizi kapatılmıştır. Şimdi Norveç sularındaki Alman gemilerinin avdet yolu kapatılmıştır. Norveçteki Alman askerlerinin avdet yolu kapanmıştır. Norveçteki Alman askerlerinin de ancak hava tarikile Almanya ile rabıtaları vardır.

Londra 12 — Skajeraktaki mayn tarlasının ilk kurbanı bir Alman petrol gemisidir. Gemi bu sabah bir mayne çarpımış ve pek az zaman zarfında batmıştır.

(Devamı 10 uncu sahifede)

Maynlerle kapatılan Skajerak ve Kategat boğazlarını gösterir harita

Vaziyet

Almanyanın Norveçte tatbik etmek istediği yeni usul yıldırım baskını suya düştü. Bu cüretli hareketin böyle birdenbire, Almanya için hezimet şeklini alması iki sebepten ileri geliyor.

Almanya, bu deniz aşırı memleketi ele geçirmek için bir taraftan donanmasının süratli ve cesur atılganlığına karşı ingiliz filosunun ağır ve ihtiyatlı hareketini hesaba katmış, diğer taraftan, evvelden gizlice ve kurnazlıkla gönderdiği az miktarda işgal kuvvetlerinden ziyade — Danimarkada olduğu gibi — Norveçin içerden teslim olacağına güvenmiştir.

Almanyanın herhangi deniz aşırı bir yeri işgale hazırlandığını önceden haber almış olan İngilterenin, alman donanmasının denizlere açıldığını öğrenir öğrenmez ana vatan filosunu süratle karşı çıkarması alman erkânı harbiyesini şaşırtmıştır. Bu harp gemileri, Norveç sahillerine çıkarılacak asker ve mühimmat ile dolu idi. Dört büyük kruvazörle on iki nakliye gemisinin batması, diğerlerinin de kaçmaya mecbur kalması baskını yarıda bırakmıştır.

Fakat Almanyanın en büyük hayal sukutu Norveçin içinde olmuştur. Almanya Norveçin, tahribattan korkarak, teslim olacağını umuyordu. Baskını, bizzat içerde hazırlamıştı. Osloya çıkan alman kuvvetlerine o şehirdeki alman sefareti askerî ataşesinin kumanda etmesi, Norveçteki almanların birdenbire işgal kuvveti şekline girivermesi, Narvik'teki Norveç kumandanının almanlara satılmış olarak kaleyi düşmana teslim etmesi gibi hâdiseler bunu ispat eder. Bilhassa, işgalin ilk günü Oslo'da Almanyanın nazi ajanlarından mürekkep «millî» bir ihanet hükûmeti kurulması, ve derhal anlaşma rivayetlerinin ortalığa atılması da bundan ileri geliyordu.

Norveç kralının ve hükûmetinin bu tuzağa düşmeyerek vaziyete hâkim kalması ve mukavemete karar vermesi Almanyanın içerden işgal oyununu da boşa çıkardı.

Almanyanın, hesabında yanıldığı açıkça görülüyor. «Misafir umduğunu değil bulduğunu yer» meseline göre, Norveçe girmiş bulunan bu saygısız ve obur misafirlerin kısmetine silâhla karşılanmak belâsı çıktı.

Almanyanın muhtelif Norveç limanlarına ansızın çıkarmaya muvaffak olduğu askerin sayısı herhalde pek çok değildir. Zira, Norveçin henüz tamamen hazırlanmamış millî kuvvet-

Necmeddin Sadak

(Devamı 10 uncu sahifede)

Ingilizler Norveçe asker çıkardılar mı?

Narvik cıvarında bir yere çıkarılan askerler Norveçlilerle birleşmiş

Norveçliler birçok noktalarda Alman ileri hareketini durdurdular Almanlar Osloya yenilden 10,000 asker çıkardılar

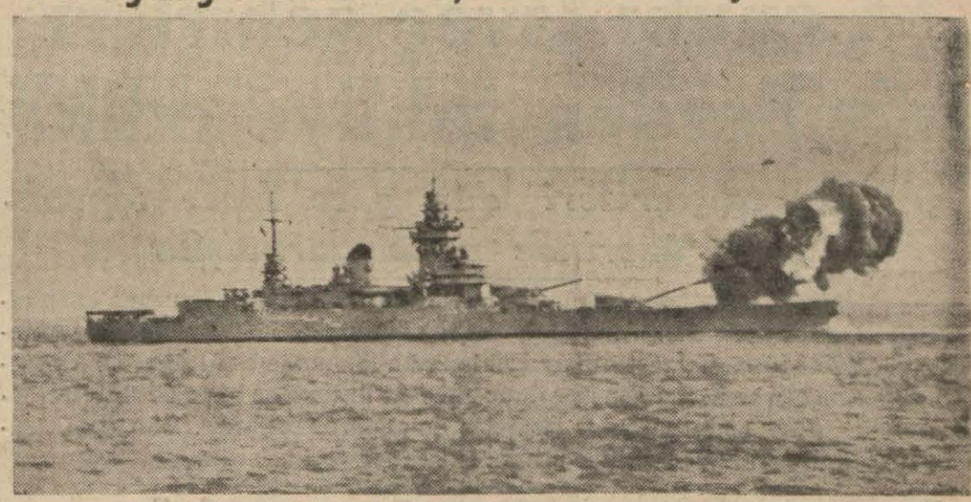

Fransız Strasburg zırhlısı ağır toplarile ateş ediyor

Stokholm 12 — Norveçin mukavemeti artmaktadır. İki Norveç taburunun teslim olduğu hakkındaki haber şimaldeki Norveç kumandanlığı tarafından tekzip olunmuştur. Birçok noktalarda Alman ileri hareketi durdurulmuştur. Oslonun şimalinde Norveçliler mukabil taarruzlarda bulunuyorlar. Hamarın 7 kilometre cenubunda bir cephe tesis edilmiştir. Burada Finlândiyadan yeni dönen Norveç gönüllüleri ön safta bulunuyorlar. Haldem ve Frederikssten şehirleri bombardıman edilmişse de Frederikssten'de hâlâ Norveç bayrağı dalgalanmaktadır.

Norveçin birçok yerlerinden dumanlar çıktığı İsveç hududundan görülmekte ve muhtelif noktalardan top sesleri işitilmektedir.

(Devamı 10 uncu sahifede)

İsveçliler Goteburg şehrini kısmen boşalttılar

Almanların taarruzu ihtimaline binaen her tarafta tedirler alınıyor

Alman gazeteleri İsveçe şiddetle hücum ediyorlar. Skandinavyadaki Amerika tebaası Amerikaya dönüyor

Stokholm 12 — Almanların İsveç yoluyla Norveçe asker göndermek teşebbüsünde bulunacaklarından endişe ediliyor. Hattâ İsveç sahillerine çıkarılmak üzere asker yüklü Alman gemilerinin görüldüğü bildiriliyor. Bu haberler hükûmeti uyanık bulunmağa ve tedbir almağa sevketmiştir.

(Devamı 10 uncu sahifede)

Şiddetli bir hava muharebesi

Almanlar 8 İngiliz tayyaresi düşürdüklerini bildiriyorlar

Alman tebliğine göre, bir İngiliz tayyare gemisi Alman tayyarelerinin attığı bombalarla ciddî hasara uğratılmış, bir kruvazöre de bomba isabet ettirilmiş.

(Yazısı 10 uncu sahifede)

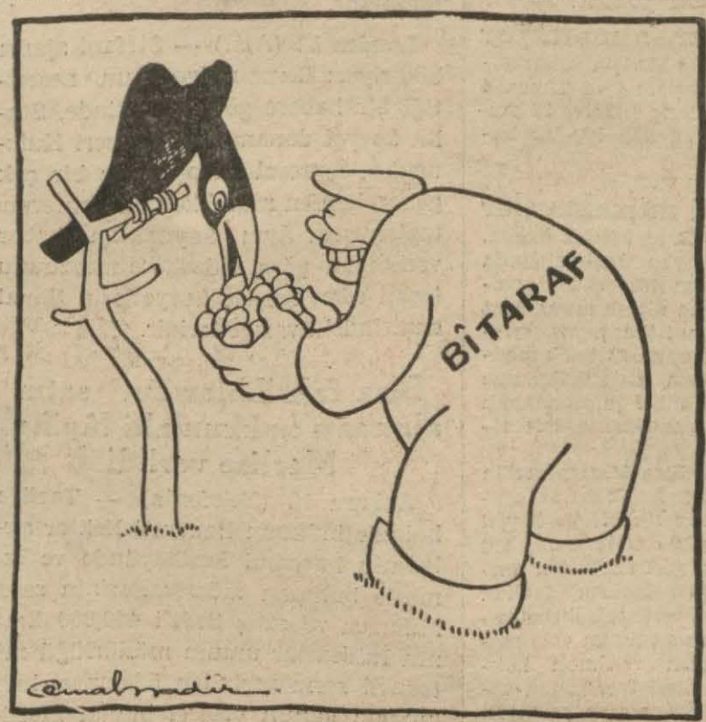

Besle kargayı...

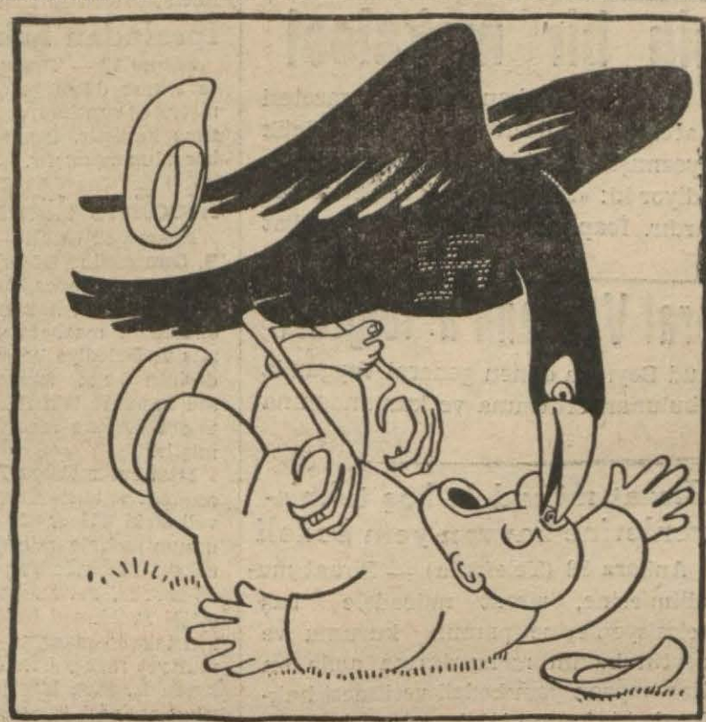

Oysun gözünü!..

Dikkatler:

Hangi sırrı kimden saklıyorlar?

Belediye kooperatifinde suiistimal olmuş; o derecede ki koskoca bir rapor tabettirmek lüzumu duyulmuş... Garabete bakın ki bu iş gazetecilerden — binaenaleyh halktan — gizli olarak görüşülüyor.

Halbuki: Belediye işi! Kooperatif işi! Halkın işi!

Kimin malının heba edildiğini kimden ve niçin gizliyorlar? Böyle bir vaziyette devlet esrarı mı vardır ki örtbas edilsin! Akkoyun, karakoyun herkesçe malûm olmalıdır! Kabahatli kimse ve kabahat neyse ibret nümunesi teşkil etmelidir!

Bu, demokrasinin — ve demokrasiden de sarfınazar en basit hak fikrinin — icabıdır.

YAHYA KEMAL'in YENİ ŞİİRİ

VUSLAT

Bugün beşinci sahifemizde

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

Şimalî Norveçte Almanlar müşkül bir vaziyette

Almanların Norveçte dağınık bir halde ancak iki fırka kadar askeri vardır

Paris 13 — Son haberlere göre Norveçte karada, havada ve denizde muharebeler devam ediyor. Gelen haberlere göre Almanların Norveçte bulunan kuvvei seferiyesi 2 fırka yani 30,000 kişi olarak tahmin edilmektedir. Fakat bu kuvvet muhtelif noktalara dağıldığı ve Norveçliler, münakale hatlarını kestikleri cihetle, bu muhtelif Alman grupları arasında hava yolundan ve telsizden başka bir irtibat kalmamıştır. Bilhassa, şimalî Norveçe çıkarılmış olan Alman kuvvetlerinin vaziyeti çok müşküldür.

Cenupta ise, Almanlar ellerinde bulunan noktaları tahkime uğraşmakta ve Oslonun şimalinde küçük müfrezeler ile çete muharebeleri yaparak Norveçlilerin mukavemetini beyhude yere kırmağa uğraşmaktadır. Norveçliler, seferberliklerini kısmen ikmal ettikleri cihetle, Alman ileri hareketini durdurmuşlar, hattâ gerilemeğe icbar eylemişlerdir. Norveç hükûmeti mukabil taarruzlara başlamıştır. Ve heyet, umumiyet itibarile Norveçlilerin lehinde inkişaf ediyor.

Finlândiyada bulunan Norveç gönüllülerinden ve 22 millet gönüllülerinden mürekkep olan enternasyonal fırkada Norveçe gitmiştir. Bu fırka, yalnız 500 kişiden mürekkep ise de pek iyi talim görmüş, gözü korkmaz ve İskandinavya gibi sarp topraklarda harbe alışmış askerlerden mürekkeptir.

Cenubî İsveç şehirleri sivillerden tahliye edildi

Alman tayyareleri dün gece İsveç toprakları üzerinde uçup durmuşlar

Stokholm 13 — İsveç hükûmeti, muhtemel bir Alman taarruzuna karşı aldığı müdafaa tedbirlerini azamî dereceye çıkarmış, cenubî İsveçte kâin Göteburg, Helsinborg, Marve şehirleri sivil halktan tamamile boşaltılmıştır. Almanların denizden ve havadan asker ihrac etmeleri ihtimaline karşı bütün gece, İsveç kuvvetleri, emre hazır bir vaziyette bulundurulmuşlardır. Dün gece, Alman tayyareleri İsveç üzerinde uçarak istikşaflar yapmışlardır.

İngiliz tayyareleri, Alman gemilerini bombalıyorlar

İki Alman gemisi hasara uğratıldı, mühimmat yüklü bir Alman vapuru havaya uçuruldu

Paris 13 — İngiliz hava kuvvetleri Norveçte ve şimal denizinde gece gündüz büyük bir faaliyet gösteriyorlar. Dün gece, İngiliz hava kuvvetleri, Kristiansund koyunda bulunan iki Alman harp gemisine, açılan şiddetli baraj ateşine rağmen hücum eylemişlerdir. Ve bir çok bombalar atmışlardır. İngiliz tayyareleri, burada iki Alman tayyaresi düşürmüşler, diğer ağır Alman tayyaresini ağır hasarata uğratmışlardır. Beş tayyare dönmemiştir.

Gene Belt ve Kategat boğazlarında devriye dolaşan İngiliz tayyareleri, cenuptan şimale gitmekte olan bir Alman vapur kafilesine bombalar ile hücum etmişlerdir. Alman nakliye gemilerine birçok isabetler vuku bulmuştur. Mühimmat yüklü 8000 tonluk bir Alman nakliye gemisi, kendisine isabet eden bir bomba yüzünden, müthiş bir tarraka ile berhava olmuştur.

Yugoslavyada Alman tahrikâtı

Bir Alman tayyaresi, Belgrad şehri üzerinde uçarak beyannameler attı

Paris 13 — Dün bir Alman tayyaresi Belgrad şehri üzerinde uçarak beyannameler atmıştır. Bu beyannamelerde: «Almanya ile uzlaşmazsanız, sizin için hürriyet ve istiklâl yok» denilmektedir. Bu beyannameleri halka tevzi etmek isteyen bazı eşhas da zabıtaca tevkif edilmişlrdir.

Izvestiya gazetesinin bir makalesi

Paris 13 — Stokholmdan bildiriliyor: Moskovada çıkan İzvestiya gazetesi bir makale neşrederek büyük devletlerin hareket yolu üzerinde bulunan küçük milletlerin bitaraflığa hakları olmadığını yazmıştır. Stokholmda çıkan Tidningen gazetesi, bu makaleye verdiği cevapta diyor ki: «Birçok küçük milletler vardır ki, büyüklerden fazla hayatiyetleri vardır. İcap ederse İsveç bunu isbat edecektir.»

Fransız Başvekilinin general Veygand'a telgrafı

Paris 18 — Fransız başvekili B. Reynaud Beyruta dönen general Veyganda çektiği bir telgrafta, Fransanın Suriyede bulunan ordusuna ve kumandanına olan emniyet ve itimadını bildirmiştir.

Kırk bin çuval kahve

Kahve şirketinin getirttiği 40,000 çuval kahve dün gümrüklerden çıkarılmıştır. Yakında tacirlere tevziine başlanacaktır.

Zeytinyağı piyasası

İzmir 12 (A.A.) — Zeytinyağı ihracatçılar birliği ihraç edilecek zeytinyağlar fiatini beş asit esası üzerinden 54 kuruş olarak tesbit etmiştir. Zeytinyağı piyasasında bir yükseliş vardır.

Ziraat mücadele baş teknisyenlerine hayvan yem bedeli

Ankara 12 (Telefonla) — Ziraat muallimlerine, ziraat mücadele baş teknisyenlerine pamuk kurumu ve zeytin bakım memurlarına ayda on lira hayvan yem bedeli verilmesi hakkında bir kanun lâyihası hazırlanarak Meclise verilmiştir.

Reisicümhur

Dün bir müddet Mecliste meşgul oldular

Ankara 12 (Telefon)— Reisicümhur İsmet İnönü bugün akşam üzeri Büyük Millet Meclisini şereflendirmişler ve Mecliste bir müddet meşgul olmuşlardır.

Umay paviyanu

Ankara 12 (A.A.) — Reisicümhur İsmet İnönü Keçiörende yeni yapılan çocuk paviyonunun yüksek isimlerile şereflenmesine müsaadelerini istirham eden Çocuk Esirgeme Kurumuna aşağıdaki cevabı göndermiştir:

COCUK ESİRGEME KURUMU GENEL BAŞKANLIĞINA

Keçiören çocuk yuvasında yeni yaptırılan 200 yataklı paviyona kuruluşundanberi kurumun başında çalışarak kıymetli başarılar gösteren Dr. Fuad Umaya izafeten «Umay paviyonu» adının verilmesi yerinde olacaktır.

Reisicümhur
İsmet İnönü

Devlet demiryolları

İdare bu sene yeniden 940 memur alacak

Ankara 12 (Telefonla) — Devlet demiryolları umum müdürlüğünün yeni yıl bütçesi bu senekine nazaran 2,190,000 lira fazlasile 41,320,000 lira olarak tesbit edilmiştir. Umum müdürlük 7000 kilometreyi bulan ve muamelâtı her sene artmakta olan idarenin memur ve müstahdemin ihtiyacını karşılamak üzere bu sene yeniden 940 memur alacaktır.

Bunun 616 sı hareket, 184 ü cer, 66 sı yol olmak üzere 866 sı idarenin aktif servisleri ihtiyacını karşılayacaktır.

Erzincanda tedkikler

Müstakbel şehir ile köylerin yeni yerleri tesbit edilecek

Erzincan 12 (A.A.) — Rasathane müdürü B. Fatin, Üniversite Jeoloji profesörü B. Hâmid Nafiz, Nafia Vekâleti şehircilik mütehassısı B. Celâl, Sıhhat Vekâleti müfettişlerinden B. Hikmet Fırat, maden mühendisi Siverski ve üç muavininden mürekkep heyet Erzincana gelmiştir. Heyet dün vali vekili B. Hilmi Balcı ile tamamen harap olan Yalnızbağ, Haşhaşı, Çukurkuyu, Sarıgöl köylerile yüzde 25 zayiat gösteren geçit köyü ve müstakbel Erzincan şehri hakkında tetkikatta bulunmuşlardır. Heyet bugün müstakbel şehrile, mezkûr köylerin yeni yerlerini tesbit edecektir.

Maarif Vekili

Maarif Vekili B. Hasan Âli Yücel, bu sabahki ekspresle İstanbula gelmiş, Haydarpaşa istasyonunda karşılanmıştır.

Ayni trenle İstanbul emniyet müdürü ile vali muavini B. Halûk Ankaradan gelmişlerdir.

Elâzık şehrinde seylâb oldu

Şimdiye kadar bir kadınla bir çocuğun cesedi bulundu

Ankara 13 — Elâziktan buraya gelen haberlere göre şiddetli yağmurlardan hasıl olan seller, 3 metreyi bulmuş ve bazı mahalleleri basmıştır. Hükûmet felâketzedelere yardım için derhal tedbir almıştır. Bazı evler ve köprüler yıkılmıştır. Sokaklar enkaz ile doludur. Şimdiye kadar bir kadınla bir çocuk cesedi çıkarılmıştır. Köyler ile muvasala kesildiği cihetle, oralardan haber yoktur.

İpsaladan haber alınamıyor

Edirne 12 — Tunca ve Meriçin suları gece tekrar düşmeğe başlamış ve Tunca 4 metre 62 santime ve Meriç 4 metre 38 santime inmiştir. İpsaladan dün hiç bir haber alınamamıştır.

Mecliste dünkü müzakereler

Ankara 12 (A.A.) — B. M. Meclisi bugün, B. Şemseddin Günaltay'ın başkanlığında toplanarak birincikânun 1939 şubat aylarına aid rapor hakkında divanı muhasebat encümeni mazbatasına ittilâ peyda eylemiş ve Belediye kanununun 23 üncü maddesinin 6 ncı fıkrasının değiştirilmesine aid kanuni teklifi dahiliye encümeninin talebi üzerine mezkûr encümene iade etmiştir.

İstanbul mebusu B. Ziya Karamürsel'in arzuhal encümeninin haftalık karar cedvelindeki 351 sayılı kararın Meclis heyeti umumiyesinde müzakere edilmesine aid takriri üzerinde geçen görüşmelerden sonra Meclis, mevzuubahis kararın taalluk ettiği B. Ahmed Faiğe verilecek ikramiyenin tekaüd maaşına esas tutulan esas memuriyet maaşı üzerinden verilmesi hakkında B. Ziya Karamürsel tarafından verilen takriri tasvib eylemiş ve pazartesi günü toplanmak üzere içtimaına nihayet vermiştir.

Garp cephesinde bir Alman taarruzu bekleniyor

Hollanda ve Belçika hükûmetleri de hududda tedbir alıyor

Paris 12 — Bütün Fransız gazeteleri Almanların garp cephesinde bir taarruza geçmesi ihtimalinden bahsediyorlar. Almanların Mauselle ile Rhin arasındaki sahada taarruza hazırlandıkları zannediliyor. Almanlar teşrinisanide ve kânunusanide de burada iki defa taarruz hazırlığında bulunmuşlar, fakat son dakikada bundan vazgeçmişlerdi. Fransız ordusunda izinler kaldırılmıştır. Alman taarruzu bekleniyor.

Fransanın merkez mıntakalarında tehlike işareti verildi

Berlin 12 — Alman Başkumandanlığı tarafından neşredilen bugünkü resmî tebliğde şöyle denilmektedir:

«Garp cephesinde yeni hiç bir şey yoktur. Fransanın şimal ve merkezinde yaptığımız keşif uçuşları Parise kadar götürülmüştür. Iki tayyaremiz dönmemiştir.»

Paris 12 (A.A.) — Bu gece Fransanın merkez mıntakalarında saat 12,15 den 1,30 a kadar devam eden bir hava tehlikesi işareti verilmiştir. Hiç bir hadise olmamıştır.

Paris 12 (A.A.) — 12 nisan akşam tebliği: Vosges ve Rhin mıntakalarında topçu faaliyeti olmuştur.

Hollanda ve Belçika tedbirleri

Brüksel 12 — Almanyanın Hollanda ve Belçika hudutlarında hazırlıklarda bulunduğu haber alınmıştır. Hollanda hududundaki Alman askerlerine fazla mühimmat verilmiştir. Bu, daima taarruza geçileceği zaman yapılır. Belçika her türlü taarruza koymağa hazırdır. Hollanda da tedbir almaktadır.

Londra 12 (A.A.) — Amsterdamdan Daily Express gazetesine bildiriliyor. Almanyanın Belçika ve Hollanda nezdindeki diplomatik mümessilleri gece yarısı Berline hareket etmişlerdir. Hollanda, istihkâmlarını takviye ve hududun bazı mıntakalarında sivil ahaliyi tahliye etmektedir.

Belçikalı talebenin nümayişi

Brüksel 12 — Dün Brükselde birkaç yüz talebe Almanya aleyhinde nümayiş yapmıştır. Talebeler «Yaşasın İngiltere, yaşasın Fransa, kahrolsun mütearrız» yazılı levhalarla şehir sokaklarında dolaşmıştır.

İsveç, topraklarından yabancı asker geçirmiyecek

İsveç Başvekilinin nutku

Salâhiyettar bir Alman memuru: "Şayet Norveç Kralı İsveçe kaçar da orada çalışırsa, İsveç bunun akibetine intizar etmelidir„ diyor

Stokholm 12 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor: İsveç Başvekili bu gece radyoda söylediği bir nutukta, İsveçin kendi topraklarından, her hangi yabancı asker geçmesine müsaade etmiyeceğini söylemiş ve demiştir ki:

«İsveç, tam bitaraflık prensiplerini muhafazaya azmetmiştir. Her hangi yabancı maksadlara hizmet etmek katî bitaraflık kaidelerine uygun değildir. Esasen, bu şekilde herhangi bir talep karşısında bulunmuş değiliz, fakat böyle bir talep olsa bile red cevabımızla karşılaşacaktır. Bitaraflığımızı muhafaza sözü ile kasdettiğimiz mana, icabında, memleketin, kendisini müdafaa edeceğidir.

Berlinin ihtarı

Amsterdam 12 (A.A.) — Reuterin verdiği bir habere göre, Berlin siyasî mahfillerinde, İsveçe, bitaraflığından şüphe ettirecek herhangi bir hareketten tevakki edilmesi ihtarlarında bulunulmaktadır.

Bir Alman salâhiyetli memuru demiştir ki:

İsveçin yakın âtisi, Stokholmun, bitaraflığına halel verebilecek herhangi harekete mani olmak kararını vermesine bağlıdır. Bu takdirde, Almanyanın, ayni zamanda İsveç üslerile de meşgul olmasına mahal yoktur.

Bu memur şu sözleri ilâve etmiştir.

«Meselâ, Haakon ve kabinesi İsveçe kaçar ve vazifelerine orada devam ederlerse, İsveç bunun akibetine intizar etmelidir.» Berlinden haber verildiğine göre, Almanyanın Oslo elçisine, kral Haakon ile temasa girmeğe teşebbüs etmesi için bugün talimat verilmiştir.

Alman - Norveç müzakeratı, Berlinde, inkıtaa uğramış şeklinde değil, henüz bir neticeye iktiran etmemiş telâkki edilmektedir.

Kremlinde içtima

Alman sefiri, B. Molotofla tekrar görüştü

Kaunas 12 (A.A.) — Berlinden bir Kaunas gazetesine haber verildiğine göre, Almanyanın Moskova elçisi salı günü Molotofla görüşmüştür. Mülâkatın mevzuu, şimalde bulunan Alman harp gemilerinin Murmansk deniz üssünden istifade edebilmelerinin teminidir.

Londra 12 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor: Roma radyosunun neşrettiği bir habere göre Kremlinde, Stalin Sovyet donanması komiseri Kutznetsov, mareşal Voroşilof ve bir çok generallerden mürekkep bir konferans toplamıştır. Aynı kaynaktan haber verildiğine göre, müzakere mevzuunu teşkil eden mesele Sovyetlerin Şimal denizindeki vaziyetleridir.

Bira fabrikalarının satın alınması hakkındaki lâyiha Meclise verildi

Ankara 12 (Telefonla) — Tasfiye halinde bulunan Bomonti Nektor şirketinin İstanbul Feriköyünde ve İzmirde bulunan müesseselerinin satın alınması ve satış bedeli 400,000 liranın İnhisarlar umum müdürlüğü mütedavil sermayesinden ödenmesi hakkındaki kanun projesi bugün Meclise verilmiştir.

İtalya 5 sınıf ihtiyatı çağırdı mı?

Roma 12 (A.A.) — Mesul İtalyan mahafili, Amerika menbalarından gelen ve İtalyada ihtiyat efradının silâh altına davet edilmiş olduğuna dair olan haberleri katî surette tekzib etmektedir.

Roma 12 (A.A.) — Selâhiyetli İtalyan mahfilleri beş sınıfın silâh altına çağırıldığı haberini tekzib ediyorlar. Bununla beraber halk, 1905 den 1909 a kadar olan sınıfın çağırıldığına emindir.

İngilterenin Balkan mümessillerinin toplantısı

Londra 12 (A.A.) — Hariciye Nezareti erkânile İngilterenin Balkan mümessilleri arasında bugün tekrar bir toplantı yapılmıştır.

Müzakerelerin pazartesiye bitmesi muhtemeldir. Elçiler bunu müteakip vazifeleri başına döneceklerdir.

Norveçte idamlar

Oslo 12 (A.A.) — Oslodaki Alman kumandanlığı, neşrettiği bir beyannamede bazı Norveçlilerin «sabotaj» suçundan idam edildiklerini bildirmekte ve bundan böyle, Almanyanın himayesindeki Norveç hükûmetine karşı hareket edecek olanların aynı akibete düçar olacaklarını ihtar etmektedir.

Macar Başvekili Belgrada gidecek

Roma 12 — Macar Başvekili Kont Teleki'nin Belgrada giderek Yugoslavya Başvekili ile görüşeceği haber veriliyor.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Son deniz harbinin en mühim manası

Son deniz harbinde — düne kadar — Almanlar 51.600 tonluk gemi, müttefikler ise 6.475 tonluk gemi kaybettiler. Aradaki fark mühim olmakla beraber asıl ehemmiyetli cihet şundadır:

1916daki Skagerrak deniz muharebesinde İngilizlerin zayiatı Almanlarınkinden büyük olmuştu. Fakat buna mukabil Almanlar, ellerinde kalan kuvvetle bir daha denizlerde hücuma geçememek vaziyetine düşmüşlerdi.

Bahrî kuvvetlerde esas «mevcudiyetile hâkim olmak» tır. Baltık ağzında Hitler şimdiye kadar kapılara sahip gibi durabiliyordu. Norveç macerasile yalnız 51.600 ton gemi değil, bu hâkimiyeti elden kaçırmıştır ki, asıl en mühim cihet bu! Müttefiklerin Kattegat'e kadar girmeleri Dimyattaki pirinç ve evdeki bulgur hikâyesini hatırlatıyor!

Haakon'un kellesi peşinde...

Kurunuûlânın ve kurunuvüstanın bütün âdetleri birer birer hortladı: Baltayla kafa kesmekten karşı tarafın siyasî mümessilini yakalayıp kaleye atmağa ve Beni İsraili ehramlarda çalıştırır gibi Orta Avrupa milletlerini işe koşmaktan, çiftlik basar gibi Danimarkayı basıp elâlemin yirmi milyon domuzunu kebap edip yemeğe kadar türlü türlü sahalarda...

Norveç harbi de bu manzaraya yeni safhalar ilâve etti: Korsanlığın en ilerlemiş devirlerini hatırlatır tarzda deniz yolile karalar basıldı. En dikkati calip nokta da: Hükümdar kellesi peşinde koşuluyor. Sanki Norveç kralı Haakon bütün idareyi elinde toplamış bir hakanmış gibi, ölü yahut diri yakalanmasına gayret sarfediliyor.

Ha gayret! Bir adım daha: Bir ziyafet sofrasında Göbbels'in tuhaflık olsun diye bir gümüş sahan kapağı açması... Ve bir kesik kelleyle karşılaşarak Göring'in şişman karnına vura vura gülmekten katılması...

Davetiyeler vazıh yazılmalı!

Adliyenin şu mealde teahhüdlü bir davetiyesi:

«Ey filânca vatandaş!... Üç hafta sonra filânca mahkemeye geleceksin... Hukuku âmme davasıdır... Ağır cezada rüyet ediliyor... Hiyaneti vataniye nevinden vahim bir iş...»

Cezası da: Allah korusun!

Bunu alanın yüreğine inmesi pek muhtemeldir. Hele hastaysa...

Zavallı adam, nihayet kenara bir yere sıkışmış «şahit» kaydını da görüyor. Neden sonra kalbi biraz rahatlıyor ama, dava edilenin hüviyetini, meselenin mahiyetini ve kendinin ne sebeple şahit çağrıldığını mahkeme gününe kadar anlaması için ya bir avukat tutup, ya bizzat daire daire dolaşıp tahkikatta bulunması lâzım...

Bu gibi davetiyeler gayet vazıh yazılmalı değil midir?

(Vâ - Nû)

★ Bakırköy Halkevi reisliğinden: 13 Nisan cumartesi akşamı saat yirmi birde Evimiz salonlarında şair Sabahaddin Kudret tarafından (Yeni şiir) mevzulu bir konferans verilecektir. Konferansı müteakip bir aile çayı tertip edilmiştir. Davetiyelerin Halkevi idare memurluğundan alınması rica olunur.

ŞEHİR HABERLERİ

Belediye kooperatifinin toplantısı

1726 lira kâr gösterildiği halde 20876 lira açık bulunduğu anlaşıldı

Eski hesap ve muamelâtı, birçok dedikodulara sebep olan belediye kooperatifinin, kongresinin dün toplanması kararlaştırılmıştı. Bu toplantıda bilhassa 938 yılına ait hesapların tedkikine memur edilen belediye tahsil müdürü Kâmil Pekiner'in 78 sahifelik raporu tedkik edilecekti.

Salonda kooperatif ortaklarile gazeteciler hazır bulunuyorlardı. Kooperatif idare meclisi reisi ve belediye iktisad müdürü B. Saffet toplantıyı açacağı sırada Ticaret Vekâleti komiseri B. Orhan, heyeti umumiyeye hitaben hususî bir müessese olan kooperatifin toplantısında yabancıların ve bu arada gazetecilerin bulunamıyacağını söyliyerek gazetecileri salonu terketmeğe davet etmiştir.

Aşağıya hulâsa edeceğimiz rapor, kooperatifin ne kadar acıklı bir halde bulunduğunu gösteriyor. Belediye sermayesinin de bulunduğu bu müessese muamelât ve hesaplarının halktan gizli ve kapaklı kalmasındaki hikmeti bir türlü anlamadığımızdan bay komiserin matbuat mümessillerine karşı takındığı bu tavır ve harekete akıl erdiremedik.

78 sahife tutan bu uzun raporda kooperatifin bütün hesab ve muameleleri uzun uzadıya izah edildikten sonra muamelât şu cümle ile hülâsa edilmektedir:

«938 bilânçosu üzerinde yapılan tedkikler sonunda tesbit edilip yukarıda tafsilen arzedilmiş olan sebeplerle bilânçonun hakikî bir bilânço olmadığı anlaşılmıştır. 1726 lira 31 kuruş safi kârla kapandığı gösterilmiş olan 938 hesabı kâr değil, muhtelif şekil ve suretlerle yapılmış olan suiistimal, sulidare ve bir kısım alacakların kimlerde ve ne mikdar olduklarının müfredat üzerinden gösterilmemesi gibi sebeplerle 20876 lira 48 kuruş açık göstermektedir.»

Bundan sonra bu açık hesapların kimlerin zimmetinde kaldığı izah edilmektedir. Ve zimmeti görülen alâkadarlar hakkında müddeiumumiliğin tahrikile aynı zamanda şahsî dava ikame edilmesi istenmektedir.

Kooperatif kongresinin dünkü toplantısında ne karar verdiğini — gazeteciler iştirak etmediği için — bilmiyoruz. Ancak, bu raporda gösterilen hadiselerin hissedarlar arasında büyük bir infial doğurduğu muhakkaktır.

Demir mikdarı bildiriliyor

Ticaret müdürlüğüne müracaatler başladı

Kabul edilen bir kararnameye göre ithalâtçı, ihracatçı, komisyoncu, toptancı, perakendeci, fabrikacı, imalâtçı, depocu, emanetçi, nakliyeci, müteahhid ve bankalarla tacir olmıyan sair bilumum kimselerin ellerindeki demir mikdarını birer beyanname ile mıntaka ticaret müdürlüklerine bildirmeğe mecbur tutulduklarını yazmıştık. Bu iş için üç gün mühlet verilmiştir. Dünkü birinci gün zarfında bazı mükellefler, İstanbul mıntaka ticaret müdürlüğüne müracaat ederek ellerindeki malları bildirmişlerdir. Fakat dünkü faaliyet, daha ziyade, matbu ve boş beyanname istemeğe münhasır kalmıştır. Mıntaka ticaret müdürlüğü, müracaatçılara beyannamelerle birlikte icab eden izahatı da vermiştir.

Demir kararnamesi şu on iki vilâyette tatbik edilecektir. Ankara, İstanbul, İzmir, İçel, Seyhan, Zonguldak. Samsun, Trabzon, Kayseri, Sivas, Diyarbakır, İskenderun. Beyanname vermekten kaçanlar hakkında milli iktisadı koruma kanunu hükümleri dahilinde takibat yaptırılacaktır.

Dün, şehrimize gelen malûmata göre Karabük demir ve çelik fabrikaları demir istihsal faaliyetine başlamıştır. Karabük fabrikalarının, piyasaya önümüzdeki hafta içinde mal göndereceği söylenmektedir. Bu haber, demir sanayi erbabı arasında memnuniyet uyandırmıştır.

Zeytinyağı ihracı kontrole tabi olacak

Zeytinyağı ihracının da kontrole tâbi tutulması hususunda bir nizamname hazırlanmaktadır. Nizamnamenin Vekiller heyetince biran evvel tasdik edilerek derhal tatbikata geçileceği söylenmektedir.

Umumî meclis dün toplandı

Umumî meclis dün B. Necib Serdengeçtinin reisliği altında toplanmıştır. Riyaset makamından gelen muhtelif işlere aid teklifler alâkadar encümenlere gönderilmiştir. Bu arada B. Prost'un mukavelesinin temdidi hakkındaki teklif de kavanin, bütçe ve nafia encümenlerine havale edilmiştir.

Bundan sonra Belediye zabıtası talimatnamesinin otobüslere aid kısmı okunarak kabul edildikten sonra toplantıya nihayet verilmiştir.

Modada istinad duvarları yapılıyor

Geçenlerde Modadaki heyelân sahası tedkik edilmiş ve buradaki arazinin kaymaması için bir duvar inşası kararlaştırılmıştı. Belediye, 8600 lira bir keşifle bu istinad duvarını inşaya karar vermiş ve bir münakasa ilân etmiştir.

Vali dün çocuk hastanesini gezdi

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdar dün Şişliye giderek Çocuk hastanesini ziyaret eylemiştir.

Karilerimizin mektupları

Hem dilenci, hem kumarbaz çocuklar

Kadıköyünün en işlek ve en temiz bir yolu olan Bahariye caddesinde günün her saatinde 6 yaşından 13 - 14 yaşına kadar üstü başı pis — fıkara mı bilmem — çocuklar yolda gelenin geçenin âdeta at sineği gibi eteğine yapışırlar: «Kırk para da kırk para!»

Haddin varsa verme...

Sinema kapılarına dayanırlar, hele kovmağa kalkış, ya camı kırar, ya herkesin üzerine tükürürler.

Edindikleri beş on para ile de haydi bakalım yazı mı, tuğra mı? Kumar...

Bu, her bakımdan iyi bir manzara arzetmiyor. Alâkadar makamdan bu gibi çirkin hallere mahal verilmemesini rica ederiz...

Kadıköy Gül sokak: Lcmia Gülarman

KÜÇÜK HABERLER:

★ Meyva hâlinde portakalcı Bahaeddinin sergisinden bir sandık portakal çalıp kaçarken yakalanan Yasef dün adliyeye verilmiş, Sultanahmed birinci sulh ceza hâkimi kendisini sorguya çekerek tevkif etmiştir.

★ Amerikaya Antep fıstığı, porsuk derisi; İtalyaya taze torik, yumurta; Bulgaristana tuzlu zeytin tanesi; Filistine torik lâkerdası; Fransaya eski ip, halat ve yünlü renkli paçavra; Çekoslovakyaya iç fındık gönderilmiştir.

★ Edirnekapıda Sulukulede oturan İbrahim isminde biri, dün son derece sarhoş bir halde evine gitmekte iken düşmüş, başından ağır surette yaralandığından hastaneye kaldırılmıştır.

★ Topkapı ve civarile Aksaray ile Topkapı arasındaki yolların tanzimine biran evvel başlanması kararlaştırıldığından bu sahaya aid plânlar Belediye imar müdürlüğü tarafından hazırlanmaktadır. Plânlar, yakında tasdik edilmek üzere Nafia Vekâletine gönderilecektir.

★ Yeni statü mucibince, tiftik ve yapağı ihracat birliği umumî heyetinin yeniden bir idare heyeti seçilmesi icab etmekte idi. Dün, bu hususta, ticaret odası salonlarında toplantı yapılmıştır. İçtimada hafi rey usulile yeni idare heyeti intihab edilmiştir. Lâkin, reyler tasnif edilirken bazı müntehiplerin, rey puslalarına şahıs isminden ziyade firma adı yazdıkları görülmüştür. Bu şekilde isimleri yazılan üç kişiden bir namzed itiraz ederek, kendi adı yazılmış olsaydı daha fazla rey kazanmış olacağını iddia etmiştir. Bunun üzerine reylerin yeniden tasnifine başlanmıştır.

★ Tepebaşında Bostan sokağında Özdemir apartımanında oturan Anna isminde bir kadın dün öğle üzeri birdenbire zehirlenme âsarı göstermiş, evde bulunanlar hadiseden zabıtayı haberdar etmişlerdir. Gelen zabıta memurları madam Annayı Alman hastanesine kaldırılmıştır. Annanın ne şekilde zehirlendiği tahkik edilmektedir.

Bir çocuk tren altında kaldı

Parçalanan çocuğun hüviyeti henüz anlaşılamadı

Dün akşam saat beşi çeyrek geçe Bakırköyde Basmahane köprüsü civarında feci bir kaza olmuştur. On üç yaşlarında bir çocuk tren yolunun bir tarafından diğer tarafına geçmek isterken yüzükoyun kapaklanmış ve bu şekilde lokomotif altında parçalanmak suretile ölmüştür.

Kazayı yapan 41 numaralı katar makinisti, çocuğun ezildiğini görmediğini söylemiş, ancak bu trenin arkasından gelen kırk üç numaralı katar makinisti ezilmiş çocuğu görebilmiştir. Hadiseden müddeiumumilik haberdar edilmiş olup, dün akşam kaza mahallinde bir keşif yapılmıştır. 41 numaralı katar makinisti sorgu altına alınmıştır. Tahkikat bugün tekemmül edebilecektir. Çocuğun hüviyeti henüz malûm değildir.

Gençlik mecmuası neşriyat müdürü 4 ay 20 güne mahkûm oldu

Gençlik mecmuasında intişar eden bir karikatürle İstanbul müddeiumumisi B. Hikmet Onat'ın şahsına hakaret edildiği iddiasile bu mecmuanın neşriyat müdürü B. İhsan Orhun aleyhine müddeiumumilik tarafından açılan davaya dün asliye dördüncü ceza mahkemesinde bakılmıştır. Muhakeme neticesinde hakaret suçu sabit görüldüğünden B. İhsan Orhun'un dört ay yirmi gün müddetle hapsine karar verilmiştir.

Akıl hıfzıssıhhası cemiyetinin yıllık kongresi

Akıl hıfzıssıhhası cemiyeti yıllık kongresi dün Cağaloğlundaki Etibba odasında toplanmış, yeni idare heyetine profesör Fahreddin Kerim, Dr. Hüseyin Kenan, Dr. Zati, Dr. Kudsi, Bayan Nebahat Hâmid, Dr. Aliye Rıza ve muallim Ali Rıza seçildikten sonra profesör Fahreddin Kerim yıllık idare heyeti raporunu okumuş, bu rapor alkışlarla tasvib edildikten sonra Dr. Hüseyin Kenan mekteplerde akıl hıfzıssıhhası mevzulu dikkate şayan bir etüdünü okumuştur. Dr. Bu raporda mekteplerde talebe hıfzıssıhhasına ehemmiyet verilmesinin ve mektep hekimliğinin ayrı bir ihtisas haline getirilmesinin lüzumunu tebarüz ettirmiştir. Aynı fikre profesör Fatin Osman da iştirak ederek kendisi Tevfik Fikret zamanında Galatasaray lisesinde yaptığı hekimlik hatıralarını nakletmiştir. Kongre B. Kâzım Zâfirin sinematoğraf mevzulu etüdile sona ermiştir.

★ Balıkpazarında kendisinden haraç olarak rakı parasını istediği için bıçakla Muharrem adında birini öldüren balıkçı Şükrünün muhakemesine dün ikinci ağır ceza mahkemesinde bakılmıştır. Muhakeme neticesinde Şükrünün, ağır bir tahrik tesiri altında bu cinayeti işlediği sabit görülerek altı sene müddetle ağır hapse konulmasına, 38 lira muhakeme harcı ödemesine ve üç ay da âmme hizmetlerinden mahrum bırakılmasına karar verilmiştir.

İSTANBUL HAYATI

Harp dedikodularından

Vapurda bir delikanlı, arkadaşlarına derd yanıyordu:

— Böyle amcalık mı olur? Karun kadar zengin amma, bana on paralık faydası yok. Mağazasında bir iş gösterip beni himayesi altına alsa olmaz mı?...

Yanında oturan arkadaşı:

— Aman, sus, dedi. Himaye kelimesini bir daha tekrarlama. Yerin kulağı vardır, derler. Hitler duyarsa, himaye isteyen bitaraflar var, diye sizin evin üzerine de bir bombardıman tayyaresi gönderir.

Bu lâtife, bahsi değiştirdi, harp dedikoduları başladı. Himaye isteyen delikanlı kaşlarını çattı:

— Bu Nazilerin taşkınlığı da çekilmez hale geldi artık. Bir sıçrarsın çekirge, iki sıçrarsın çekirge, üçüncüsünde kapana düşersin çekirge, derler. Naziler de kapana düştüler galiba.

Karşısındaki zat cebinden çıkardığı, gazeteden kesilmiş bir haritayı açarak:

— Evet, dedi. Bu defa kapana düşer gibi oldular amma, İngilizler fırsatı kaçırmasalar. Benim düşündüğüm plâna göre hareket etseler, yirmi dört saatte Alman ordusunu mahvederler.

Haritayı dizlerinin üzerine sererek bir elinin parmağını Oslo sahiline, ötekini de Norveçin şimal kutup denizi kıyısına koyup izah etti:

— Almanlar şuradan asker çıkardıklarına göre, İngilizler de toplarını, tüfeklerini alıp yukarı başa geçmelidir. Şuraya topları yerleştirip bir yaylım ateşe başlayınca berideki Almanlarda can mı kalır?... Hele, birkaç gemi de arka taraftan yolu kesti mi. sen sağ ben selâmet. Hapı yutar Almanya.

Adamcağızın tasarladığı plân, hakikaten müttefiklerin hatırlarına gelecek şeylerden değildi. Norveçin şimal kutbu sahiline top yerleştirip İskandinavya yarım adasının cenup kıyılarındaki Almanları bombardıman etmek, değme erkânı harbin becerebileceği işlerden mi ya?... Hele, iki gemi de gönderip İskajerakta Alman donanmasını birkaç keleb sicimle sımsıkı bağladı mı, mesele kalmaz!...

Onların tatlı müsahabesini yarıda bırakıp Haydarpaşaya çıktım. Gara girerken etraftaki kalabalık arasında hep harp dedikoduları duyuluyor:

— Notadan birşey çıktı mı?...

— Tamam okuyamadım. Şöyle bir göz gezdirdim; iyi bir şarkıya benziyor.

— Yahu, ammada musiki âşıkı olmuşsun. Avrupada kan gövdeyi götürüyor, sen burada şarkıdan bahsediyorsun. Ben sana, İngiliz kumandanının Osloda Almanlara verdiği notayı soruyorum.

— Bırak canım, nemelâzım böyle şeyler. Âlemin etlisine, sütlüsüne karışmam ben.

— Eyvah, gene pot kırdın. Etliye sütlüye karışmam, diyen bitarafların başına musallat olan himaye hortlağından haberin yok galiba...

Başka bir yolcu, arkadaşına derd yanıyor:

— Şu muharebede anlamadığım bir şey var: Harp gemileri mayın tarlasına girdi, diyorlar. Benim bildiğim gemi, denizde yüzer. Tarlada ne işleri var bunların?...

Cemal Refik

Bay Amcaya göre!..

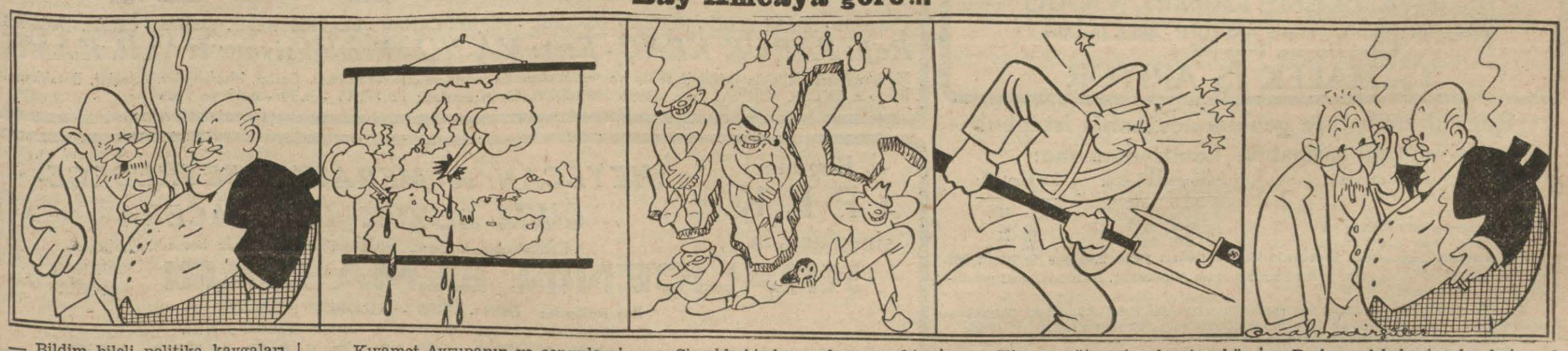

— Bildim bileli politika kavgaları Avrupanın aşağılarında olurdu bay Amca...

... Kıyamet Avrupanın ya cenuplarında, ya şarkında kopardı...

... Şimalde bir burun kanamazdı!.. Bu sebepten Baltık devletlerinin adı bile hatırımda değil!..

... Kim o, mütecavize dayatan küçük devlet?..

B. A. — Adı benim de hatırımda değil amma hadiselerden ders alan biri olacak!..

Halde toptan satış

12/4/940 Cuma günü

İstanbul Belediyesi Merkez hâlinde toptan satılan yaş meyva ve sebze fiatları:

Cinsi	Emsali	En aşağı fiatı Kuruş	En yüksek fiatı Kuruş
Sakız kabağı	Kilo	150	—
Bakla	»	8	12
Araka	»	14	18
Bezelye	»	22	30
Patates	»	4,50	9
Soğan	»	4,50	6.50
İspanak	»	5	7
Pırasa	»	3	4
Taze yaprak	»	12	15
Havuç	»	5	7
Kereviz kök	»	12	13
» yaprak	Demet	6	8
Karnabahar	Adet	2.50	25
Enginar	»	8	12
Marul	»	4	5
Yeşil salata	100 »	50	100
Taze soğan	Demet	1	1.50
» sarmısak	»	1	1.25
Maydanoz	»	1	1.50
Dereotu	»	1.50	2.50
Nane	»	-.75	1
Pancar	»	2.50	4
Pazı	»	3.50	4
Turup kırmızı	»	1	1.50
» Bayır	»	1.50	2
Elma Amasya	Kilo	23	35
» Ferik	»	7	15
» Laz	»	5	7
» İnebolu (çukur)	»	10	21
Kestane	»	6	7
Ceviz	»	10	12
Kuru incir	»	11	12
Çağla badem	»	20	25
Malta eriği	»	28	30
Turunç	Adet	1	1.75
Ağan kavunu	»	2	5
Limon yerli	100 »	140	220
Portakal Dörtyol	64 paket	320	350
» »	80 »	260	270
» »	100 »	225	250
» »	150 »	225	250
» Alanya	64 »	375	400
» »	80 »	300	400
» »	100 »	230	320
» Rize	64 »	130	150
» »	80 »	100	115
» »	100 »	60	75
» Mersin Yafası	80 sandık	525	550
« »	96 »	550	600
» »	200 »	925	950
» »	250 »	900	925

Lyon panayırı

940 Lyon panayırı 13 nisanda açılarak 21 nisana kadar devam edecektir. Bu panayır 916 da umumî harbin en hararetli bir zamanında açılmıştı. O zamandanberi her sene açılmakta ve çok rağbet görmektedir.

Ankara Borsası

12 Nisan 1940

	Kapanış
1 Sterlin	5.24
100 Dolar	149.—
100 Frank	2.9647
100 Liret	7.5125
100 İsviçre Fr.	29.2725
100 Florin	78.36
100 Rayşmark	—
100 Belga	22.0875
100 Drahmi	0.97
100 Leva	1.82
100 Çokoslovak Kr	—
100 Pezeta	13.61
100 Zloti	—
100 Pengo	27.22
100 Ley	0.625
100 Dinar	3.54
100 Yen	35.31
100 İsveç Fr.	31.005
100 Ruble	—

ESHAM VE TAHVİLÂT

Türk borcu 1 peşin	19.725
Ergani	20.06
Sıvas - Erzurum 2	19.56

Askere çağırılanlar

Beşiktaş Askerlik şubesinden: Muazzaflık hizmetlerini yapmak üzere şimdiye kadar sevkedilmemiş topçu sınıfından 316 ilâ 335 dahil doğumlu eratın mürettep oldukları birliklere sevkedilmek üzere derhal şubeye müracaatları ve gelmiyenler hakkında kanuni ceza tatbik edileceği ilân olunur.

Kadıköy askerlik şubesinden

2 Nisan 940 günlü celp ilânına ektir:

Toplanma günü 19 Nisan 940 cuma günü olarak ilân edilen hiç askerlik yapmamış 316 - 335 (dahil) doğumlu jandarma ve gümrük sınıfına mensup eratın içtima günü 25 Nisan 940 perşembe günü olarak değiştirildiğinden şubemize mensup jandarma ve gümrük sınıfına mensup erlerin mezkûr günde ve saat (9) da şubede hazır bulunmaları ilân olunur.

***

★ Eminönü askerlik şubesinden: Yedek piyade asteğmen (17152) sicil numaralı Emin oğlu 1314 doğumlu Eminin kısa bir zamanda şubeye gelmesi.

***

Beyoğlu yerli askerlik şubesinden:

Şubemizde kayıtlı ve aşağıda sınıf ve rütbeleri yazılı subayların en kısa bir zamanda şubemize müracaatları ilân olunur.

İstihkâm asteğmen Nuri oğlu Celâlettin (18332).

Ölçme teğmen Hasan oğlu Rahmi Rize (43158).

Piyano konseri

21 Nisan pazar günü saat 16 da Fransız tiyatrosunda 9 yaşında Tereza Yorgiadis tarafından bir piyano konseri verilecektir. Programda Bethoven, Mozart, Şubert'in ve sair musiki üstadlarının parçaları vardır. Biletler Fransız tiyatrosunda satılmaktadır.

İSTANBULDA HEYECAN!.. BEYAZITTA

MARMARA

Sinemasında Müthiş bir izdihamla

NELSON EDDY

nin

ALEV ŞARKISI

devam ediyor. Biletlerinizi vaktinde alınız.

2 nci Film:

MİRNA LOY ve WLLİAM POWER

in emsalsiz bir komedisi

ÇİFTE NİKÂH

Kahkahaya Hücum!..

Bayılasıya gülmek için İstanbul

MİLLÎ ve ALEMDAR

Sinemalarına akıyor. Dahi komikler

LOREL - HARDY

nin

ZAFER DÖNÜŞÜ

Türkçe sözlü

Filmin son 4 günü kalmıştır.

Ayrıca: ROSALİND RUSSEL ve HOBERT MONTGOMERİ nin kalbler titreten muazzam filmi

YAŞA ve SEV

Zaferine son... Azametine hudut olmıyan... İhtişamile baş döndüren... Heyecanile kalbleri durduran CECİL B. DEMİL'in şaheseri

ATLAS EKSPRESi

FRANSIZCA

Kahramanları: Barbara Stanwyck - Joel Mac Crea - Akim Tanniroff

Kahramanlık devrinin eşsiz destanı... Yiğitlik tarihinin parlak efsanesi... Sinema tekniğinin en son merhalesi...

Bugün LÂLE sinemasında

İlâve: En son dünya haberleri Paramunt Jurnal

Bugün saat 12,30 ve 2,30 da ucuz halk matineleri

DİKKAT: Geceler için numaralı biletler evvelden aldırılması rica olunur.

Telefon: 43595

Bugün SÜMER sinemasında

Müşfik saatleri... Gaddarane anları... ve hakikatta bütün hayatı aynen gözlerinizin önünde tecessüm edecek bir film olan ve

MARIE GLORY - FRANÇOISE ROZAY ve Komedi Fransezden ANDRE BRULE

gibi 3 büyük Fransız yıldızı tarafından yaratılan

AŞK ÇOCUKLARI

Filmini mutlaka gidip görünüz. Seyircileri heyecandan titretecek ve hulyalara garkedecek müessir ve kuvvetli bir şaheserdir.

İlâveten: EKLER JURNAL son dünya harp havadisleri.

Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâtlı halk matineleri

Beşiktaş SUAD PARK Sinemasında

ŞEHVET KURBANI

Muvaffakıyetle devam ediyor.

Seanslar: 1, 3, 5, 7, — 9 da

Bugün SARAY Sinemasında

2 büyük ve güzel film birden göreceksiniz.

ALAN MARSHALL - FLORENCE RICE tarafından yaratılan

BEYAZ HEMŞİRE

Fransızca sözlü aşk ve gençlik filmi

Seanslar: 1,20 - 4,15 - 7,05 - ve 9,50 de

Umumî talep üzerine SHIRLEY TEMPLE'ın en son ve en güzel filmi

SOKAK KIZI

da, küçük ve büyüklerin memnuniyetini temin için programa ilâveten gösterilecektir.

Seanslar: 12 - 2,50 - 5,45 ve 8,35

Bugün saat 12 ve 1,20 de tenzilâtlı matineler

ÇENBERLİTAŞ

Sineması müdüriyeti

Büyük Arzuyu Umumî Üzerine

İMPERİO ARGENTİNA'nın

Rekor kıran şaheseri

AYŞE

Filmi Bir Hafta daha devam edecektir

Yedi günde 30,000 kişi bu filmi görmüştür. Tehacümün sebebi meraklıların müteaddid defalar bu muazzam filmi seyretmelerinden ileri gelmektedir.

İlâve olarak: Şarkın ses kraliçesi

ÜMMÜ GÜLSÜM'ün

En muhteşem filmi

ÜMİD ŞARKISI

(Neşidei Emel)

Türkçe Sözlü Arabca Şarkılı film

BUGÜN MELEK'te

AŞK-MUSİKİ GÜZELLİK ve Eski Serenadlar Diyarı VİYANADA ŞUBERT'in Hayatından alınmış nefis bir Aşk Macerası

SERENAD

Fransızca sözlü: Baş Rollerde: Unutulmaz Viyana Operetlerinin yaratıcısı

LILIAN HARVEY

ve en meşhur Fransız

LOUIS JOUVET

Ayrıca: METRO JURNAL En son dünya ve harp havadisleri

Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâtlı halk matineleri.

Buaküam Şehzadebaı TURAN tiyatrosunda

Mısır baş muganniye ve rakkasesi Bayan KİKİ okuyucu BURHAN SESYILMAZ ve saz arkadaşları ve MACAR Varyetesi. DÜMBÜLLÜ İSMAİL ve tekmil kumpanyası birlikte ilk defa olarak

BAL AYI komedi 3 perde

Gündüz sinemada: 11 den itibaren devamlı matineler 2 büyük film birden

1 - FRANKENŞTAİN'in OĞLU

BASİL RATHBONE - BORİS KARLOFF - BELA LUGOSİ

Korku, Heyecan, Dehşet Filmi

2 - MALEK İŞ ARIYOR

Bugün TAKSİM sinemasında

Türk artistlerinin ve Türk sinema sanatının büyük zaferi olan

YILMAZ ALİ

Oynıyanlar: SUAVİ TEDÜ - NEVZAD OKÇUGİL - FERİDE CANAN - BEATRİS REFİK KEMAL - CELÂL ÇAĞDAŞ -

Reji: FARUK KENÇ - Eser: VÂ-NÛ - Prodüksiyon: HALİL KÂMİL

Modern Türk polisinin iştirakile tertip ve temsil olunmuş zabıta ve cinayet romanı. Barlar, Meyhaneler, Apaşlar, Batakhaneler

İlâveten EKLER JURNAL son dünya havadisleri. Oyun saatleri: 12 - 2,15 - 4,30 - 6,45 ve 9 da

Bugün İPEK sinemasında

HEYECAN ve MERAKLA SEYREDECEĞİNİZ BÜYÜK BİR MACERA

Kahkahadan kırılacak eğleneceğiniz harikulâde komediler şaheseri

KRALİÇENİN ELMASLARI TÜRKÇE SÖZLÜ

Baş Rollerde: DON AMEŞ - GLORİA STÜVART

ve taklitliKomikler rolünde dayanılmaz komik sahneler yaratan

3 PALAVRACI SİLAHŞÖRLER

1 ve 2,30 da tenzilâtlı matineler

Gümrük muhafaza genel komutanlığı istanbul levazını âmirliği satınalma komisyonundan:

	Muhammen bedeli L.	Kr.	İlk teminatı L.	Kr.
19 kalem nalbant âlâtı	469	00	36	00
13 » » »	236	75	17	75

1 — Yukarda muhammen bedellerile ilk teminatları yazılı malzeme 18 Nisan 940 perşembe günü saat 14 de ayrı ayrı pazarlıkla satın alınacaktır. Evsafları komisyondadır. Her gün görülebilir.

2 — Pazarlık Galatada Mumhane caddesinde İbrahim Rıfat Hanındaki Satınalma komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin teminatlarını getirerek müracaatları. «2895»

Tıp fakültesi dekanlığından:

Ücreti 55 lira olan ve garp lisanlarından birini iyice bilen bir daktiloluk açıktır. Arzu edenlerin Tıb fakültesi kalemine müracaat etmeleri. (2956)

VUSLAT

Bir uykuyu cânanla berâber uyuyanlar,
Ömrün bütün ikbâlini vuslatta duyanlar,
Bir hazzı tükenmez gece sanmakla zamâni,
Görmezler ufuklarda şafak söktüğü ânı.
Gördükleri rüyâ, ezelî bahçedir aşka;
Her mevsimi bir yaz ve esen rüzgârı başka,
Bülbülden o eğlencede feryâd işidilmez,
Gül solmayı, mehtâb azalıp bitmeği bilmez;
Gök kubbesi her lâhza bütün gözlere mâvi,
Zenginler o cennette fakirlerle müsavi;
Sevdâları hülyâlı havuzlarda serinler,
Sonsuz gibi bir fıskıye âhengini dinler.

Bir ruh o derin bahçede bir def'a yaşarsa,
Boynunda onun kolları, koynunda o varsa,
Dalmışsa, onun saçlarının rayihasiyle,
Sevmekteki efsûnu duyar her nefesiyle;
Yıldızları boydan boya doğmuş gibi, varlık,
Bir mû'cize hâlinde, o gözlerdedir artık;
Kanmaz en uzun pûseye, öptükçe susuzdur,
Zîrâ susatan zevk o dudaklardaki tuzdur;
İnsan ne yaratmışsa yaratmıştır o tuzdan,
Bir sır gibidir azçok ilâh olduğumuzdan.

Onlar ki bu güller tutuşan bahçededirler,
Bir gün, nereden, hangi tesâdüfle gelirler?
Aşk onları sevkettiği günlerde, kaderden,
Rüzgâr gibi bir şevk alır oldukları yerden;
Geldikleri yol... Ömrün ışıktan yoludur o;
Âlemde bir akşam ne semâvî koşudur o!
Dört atlı o gerdûne gelirken dolu dizgin,
Sevmiş iki ruh, ufku görürler daha engin,
Sîmâları gittikçe parıldar bu zaferle,
Gök her tarafından donanır meş'alelerle.

Bir uykuyu cânanla berâber uyuyanlar,
Varlıkta bütün zevki o cennette duyanlar,
Dünyâyı unutmuş bulunurken o sularda,
— Zâlim saat ihmâl edilen vakti çalar da —
Bir ân uyanırlarsa lezîz uykularından,
Baştan başa, her yer kesilir kapkara zindan.
Bir fâciadır böyle bir âlemde uyanmak,
Günden güne hicranla bunalmış gibi yanmak.
Ey tâlih! Ölümden de beterdir bu karanlık;
Ey aşk! O gönüller sana mâl oldular artık;
Ey vuslat! O âşıkları efsûnuna râm et!
Ey tatlı ve ulvî gece! Yıllarca devâm et!

Yahya Kemal

DÜNYADA NELER OLDU? NELER OLUYOR

Kadınların yaşları gizli tutulacak

Amerikada nüfus sayımı yapılmak üzeredir. Nüfus sayımından en ziyade kadınlar müştekidir, Çünkü hiçbiri ve bahusus biraz yaşlı olanlar hakiki yaşını kendi ağzile söylemek istemiyor.

Nevyork ve diğer büyük şehirlerdeki nüfus sayım merkezlerine her gün telefonla binlerce kadın müracaat ederek, yaşını doğru söylemezse ne gibi ceza terettüp edeceğini sormaktadır. Tahrir memurları her birine şu cevabı vermektedirler:

«Yanlış ifadede bulunmanın âzami cezası bir sene hapis ve 500 dolar nakdî cezadır. Sorulan suallere cevap verilmemesinin cezası 60 gün hapis ve 100 dolar nakdi cezadır.»

Müracaatlerin arkası kesilmemesi üzerine tahriri nüfus şefliği tarafından, kadınları memnun etmek için şu tedbir alınmıştır:

Yaşını saklamak istiyen kadınlar, Vaşingtondaki merkeze üzeri mühürlenmiş bir zarf içinde mahrem olarak yaşlarını tahriri nüfus kartı ile bildirebilirler.

Kadınlar, tahriri nüfus memurlarına herkesin önünde hakiki yaşlarını söylemekten kurtulmuş oluyorlar demektir.

İngilterede viski buhranı

İngilterede viski buhranı vardır. Buhranın sebebi vergi meselesidir. Yeni bütçede viskiye ait resimler arttırılacağından, depolardan viski çıkarılması tahdid edilmiştir. Diğer taraftan ham maddede tasarrufu temin için fabrikalar viski imalini azaltmışlardır. Neticede Londra klüplerinin başlıca eğlencesi ve ruhu olan viski azalmıştır.

Türkiye - Hollanda ticaret anlaşması müzakerelerine başlandı

Ankara 12 (Telefonla) — Amsterdamdan alâkalı makamlara gelen malûmata göre, Hollanda ile hükûmetimiz arasında yapılacak olan ticaret anaşması etrafındaki müzakereler için Amsterdama gitmiş olan heyetimizle Hollanda hükûmeti mümessilleri arasında temas ve müzakerelere başlanmıştır. Görüşmelerin dostane bir hava içinde cereyan ettiği ayrıca bildirilmektedir.

Şişhane tiyatrosu

Şişhanede yapılacak Tiyatro binasının plânını hazırlamak üzere fransız mimarı Agust Pere yakında şehrimize gelecek ve plân mukavelesini Belediye ile imzalıyacaktır.

Dahilî ticaret eşyası gümrük ambarlarına alınmıyacak

Ankara 12 — (Telefonla) — Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti, dahilî ticaret eşyasının gümrük ambarlar ve antrepolarına alınmamalarını kararlaştırmış ve keyfiyeti gümrüklere bildirmiştir.

Gümrükçülük bakımından hiç bir muameleye tabi olmayan dahilî ticaret eşyası, şimdiye kadar sırf gümrük acentelerine bir kolaylık temini maksadile gümrük ambar ve antrepolarına alınmakta idi.

Fatih Halkevinden:

Evimiz Spor şubesi 21/4/940 pazar günü Kayak sporu yapmak üzere Uludağa bir seyahat tertip etmiştir. Bu seyahate iştirak etmek isteyenler her gün saat 18.30 dan 20 ye kadar Spor şubesi komite reisliğine müracaat edebilirler.

Askerlik Bahisleri

Yalnız hava hücumlariyle harp bitebilir mi?

Yazan: M. Şevki Yazman

Baharın gelmesine, mareşal Göringin atıp tutmasına rağmen garp cephesinde harekât başlıyacağa benzemiyor. Muazzam istihkâmlar buna mâni oluyor. Diğer yerlerde de müttefiklerle Almanya arasında direkt temas yoktur. O halde akla bu temas ve muharebeye daima sahne olabilecek havalardaki harbin şiddetlenerek bugünkü muharebeye bir son verip veremiyeceği gelmektedir.

Polonyanın on beş günde işgalinde ve Finlândiyanın müsaid olmayan bir sulhü vaktinden evvel kabul etmesinde hava taarruzlarının hissesi 9,50 den aşağı değildir. Yalnız kendi ordusunu techizle kalmıyarak başka memleketlere de tayyare sattığını bildiğimiz Polonya öyle müthiş bir hava taarruzuna uğradı ki; ne Alman havalarına bir tayyare gönderecek vakit bulabildi hattâ ne de seferberliğini ikmal için trenlerini işletebildi. Alman tayyarelerinin yarattığı korkunç hava içinde kendini toparlayamadan işgale uğradı.

Keza Finlândiyada da mareşal Mannerheim göller mıntakasına çekilerek birkaç ay daha dayanabilirdi. Fakat mütefevvik Rus hava hücumları karşısında bu bir kaç ay zarfında Finlândiyada şehir ve demir yolu kalıp kalmıyacağı çok şüpheli idi. Erken sulhte bu noktanın büyük rol oynadığı şüphesizdir.

Bu vakıalara bakarak peşinen hükmedebiliriz ki hava silâhı artık harbin neticesini tayin edecek kadar tekemmül etmiştir. Bu harp içinde yapacağı terakkiler ile de bu tesir çok fazla artacaktır. Yalnız bizim verdiğimiz bu iki misalde de taraflar arasında mukayese kabul etmiyecek kadar büyük farklar bulunduğunu unutmamak lâzım. Yani Rusya ile Finlândiyanın ve hattâ Polonya ile Almanyanın hava kuvvetlerini biribirile mukayese etmenin imkânı yoktu ve daha harbin başlangıcında havada hâkimiyet ve mahkûmiyet teayyün etmişti. Eğer bu vaziyet başka yerlerde de bu şekli alsa, oralarda da yalnız hava silâhı ve hava taarruzu ile bu harbi bitirmek mümkündür. Meselâ Fransa ve İngilterenin hava silâhları bakımından mutlak hâkimiyeti teessüs ettiği gün Almanya sulha icbar edilebilir. Fakat Almanyada bunu müdrik olduğu için şimdi varını yoğunu sarfederek bu bakımdan geri kalmamağa çalışıyor. Henüz geri kalmış bulunduğu da yoktur. İngiliz ve Fransızlar Amerikalıların da yardımı ile şimdiye kadar olan geriliklerini telâfi ederek Almanlarla aşağı yukarı müsavi hale gelmişlerdir.

1941 ve 1942 seneleri için müttefiklerin büyük haztrlıkları herkesin malûmudur. 25,000 pilot ve birinci sınıf en az 15,000 tayyare. Bu rakam bidayette hava hâkimiyetini kayıdsız ve şartsız ele geçirecek gibi görünüyordu. Filhakika bu elemanı yetiştirmek ve bu muazzam eseri meydana getirmek için yalnız müttefikler kâfi imkân ve kudrete maliktirler. Ancak şurası da var ki eğer harp harekâtı böyle devam eder, yani daha doğrusu hiç bir harekât olmadan harp böyle giderse Rusların da malzeme yardımile Almanların bu muazzam hava ordularına karşı koyacak imkânı hazırlayacakları tabiidir. Bu gidişle 1942 senesinde müttefikler tasarladıkları hava ordusunu da elde ettikleri vakit büyük tefavvuku temin edecekleri şüphelidir. Bu bakımdan hava taarruz ve silâhları da tek başlarına harbe son vereceğe benzemiyor.

İş gene dönüp dolaşıp hep petrol kaynakları meselesine geliyor. Eğer bir taraf, meselâ müttefikler Almanyanın petrol alma imkânını ortadan kaldırırlar veya hiç değilse çok tahdid ederlerse o vakit havada mutlak hâkimiyet imkân dahiline girecek, bununla birlikte Almanyayı yola getirmek de kabil olacaktır. Aksi halde iki tarafta ayni derecede hava hâkimiyetine ve silâhına malik oldukça şimdi olduğu gibi ufak tefek taarruzlar ve mukabeleler ile iktifa edecekler, sivil halk ve şehirler üzerine yapacakları taarruzların kendi başlarına da geleceğini düşünerek gayet insanî hareket edecekler ve harbin neticeye ulaştırılmasını deniz ve kara kuvvetlerine havale edeceklerdir. Şimdi gördüğümüz gibi onlar da netice almakta izharı aczedince her üç ordu birden mesleyi iktisadî harp komisyonlarına vereceklerdir.

Bu şekil, yani harbin iktisadî tazyikler ile sona erdirilmeğe çalışılması mânidardır. Zira Almanya ancak iktisadî mukadderine razı olmadığı için harbe girmiştir. Şimdi ona zorbalıkla bu mukadderin değiştirilemiyeceği anlatılırsa harbin sebebi de kalmaz. Ve belki sulh de bu suretle teessüs eder. Yoksa bu müsavat hüküm sürdükçe hava silâhının da sulhü tesisinden ümidi kesmek icap ediyor.

SPOR

Macar takımı bu gün geliyor

İlk maçını Taksimde Galatasarayla yapacak, ikinci karşılaşma Fener stadında olacak

Üç maç yapmak üzere şehrimize davet edilen ve dün gelmesi beklenen Macar Kıspeşt takımı oyuncuları Belgradda treni kaçırdıklarından dünkü ekspresten çıkmamışlardır.

Alınan telgrafa nazaran Macarlar bugün İstanbulda bulunacaklar ve öğleden sonra Taksim stadında saat 16.30 da Galatasarayla ilk maçlarını yapacaklardır. Sarıkırmızılılar Macarların karşısına en kuvvetli kadrolarile çıkacaklardır.

Macar takımının Fenerbahçe ile yarın yapacağı ikinci müsabakanın havaların güzel olması gözönünde tutularak Fenerbahçe stadında yapılmasına karar verilmiştir. Sarılâciverd takım bu müsabakada Mısıra gidecek kadrosunu tecrübe edecektir.

Atletler dün Mısıra gitti

Mısırda Kızılay menfaatine tertib edilen atletizm müsabakalarına iştirak etmesi takarrür eden atlet kafilesi dün bölge asbaşkanı B. Feridun Dirimtekin'in riyasetinde Transilvanya vapurile İskenderiyeye hareket etmişlerdir.

Kafileye Vamık Gezen ve mütehassıs Naili Moran refakat etmektedir. Atletlerden Süreyya ve Melihe izin temin edilemediğinden gitmemişlerdir. Giden atletler Muzaffer, Cezmi, Gören, Rıza Maksud, Mustafa, Jerfi, Muhiddin, Arat, Adnan, Hüseyin, Faik, Ateş İbrahim olmak üzere 13 kişidir.

Mekteplerde dünkü atletizm müsabakası

İstanbul maarif müdürlüğü tarafından mektepler arasında tertib edilen 40 kilometrelik Etaplı koşunun birinci grup müsabakaları dün Haydarpaşa, İstanbul, Vefa, Ticaret ve İstiklâl liselerinin iştirakile Taksim stadında yapılmıştır.

Her mektepten 40 atletin iştirak ettiği bu müsabakalarda Haydarpaşa lisesi 47.35.2 dakika ile birinci, İstanbul lisesi ikinci olarak finale kalmışlardır.

Mektep maçları

Mektepliler arasında tertib edilen lig maçlarına bugün Şeref stadında devam edilecek ve Haydarpaşa ile Boğaziçi, Vefa ile Sanat, Galatasaray ile İstiklâl karşılaşacaklardır. Günün en mühim karşılaşması Haydarpaşa ile Boğaziçi maçıdır. Bu maçın galibi Kırmızı kümenin birinciliğini kazanacaktır.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

SKAGERRAK

ve 1916 daki deniz muharebesi

İngilizler Skagerrak boğazından harp ederek geçtiler ve burasını kapayarak torpil döktüklerini de ilân ettiler.

Bu kelime Skager - Rak ve Skagerak diye de yazılır. Bizim eski telâffuzumuz Skajerrak'tı).

***

Skagerrak, Danimarkanın Jutland yarımadası şimalile Norveçin cenubu arasında bulunan ve Baltık denizinin dış kapısı mesabesinde olan bir boğazdır. Küçük bir Danimarka balıkçı limanı olan «Skagen» den adını almıştır: Skager - Rak «Skagen dirseği» demektir. 250 kilometre uzunluğunda, 115 ilâ 145 kilometre genişliğindedir. Derinliği 809 metreye kadar varır. En dar yeri, Skagen burnu ile Tioeroe adası arasındadır: 50 kilometre. Oradan itibaren dibler yükselir; artık Baltık başlamıştır. Burada, geçen harbin en mühim deniz muharebesi cereyan etmiştir.

***

Eski Skajerrak muharebesine, «Jutland muharebesi» de denir. Bu çarpışma, 1916 senesi 1 haziranında Alman ve İngiliz filoları arasında cereyan etti; iki taraf da kendini galip ilân etti.

İngiliz amiralı Jellicoe, Şimal denizini taradıktan sonra, büyük bir donanma ile Norveç sahillerini takip ediyordu.

Bu donanmanın Beatty kumandasındaki keşşaf kruvazörleri, 70 kilometre daha cenupta bulunuyorlardı. 31 mayıs 1916 da, saat 14 ü 10 geçe, Alman deniz kuvvetlerinin öncülerine rasladılar.

Böyle başlayan muharebenin neticesinde İngilizler ne kadar kayıp verdiklerini doğru olarak söylediler: 3 kruvazör, 8 destroyer, ceman 6014 ölü, 674 yaralı.

Almanların itiraf ettikleri kayıplar ise 1 zırhlı, 1 zırhlı kruvazör, 4 kruvazör, 5 destroyer, 1981 ölüdür. Fakat kayıpların daha fazla olduğu iddia edilir. Bu muharebe neticesi olarak, Almanlar denizde taarruz kabiliyetlerini artık kaybettiler.

***

Kattegat

Skagerrak boğazını Baltığa doğru geçtikten sonra, bu denizin ikinci kapısı mesabesinde olan Kattegat başlar. İngilizler burasını da maynle kapadıklarını ilân ediyorlar.

Kattegat'ın bir sahili Danimarkaya aid Jutlând yarımadası, öte sahili ise İsveçin cenubu garbisidir. Bu geçidin dibi hayli sığdır. En derin noktası 75 metredir. Boğazda muhtelif cereyanlar vardır; balık pek boldur.

Tavuk hırsızları

İki kıpti kadını tevkif edildi

Hatice ve Ayşe adlarında iki kıptı kadını Fatih civarında Zeynebin bahçesine girerek bir tavuk yakalayıp torbaya koymuşlar, fakat kaçacakları sırada torbanın içinde tavuk bağırmağa başlamıştır.

Hatice hayvanın sesini kesmek için torbanın içinden boynunu tutup sıkarak öldürmek istemişse de tavuğun gürültüsünü duyan ev sahipleri yetişerek hırsız kadınları yakalamışlardır. Çaldıkları tavuk ta torbanın içinden yarı ölü bir halde çıkarılmıştır.

Hatice ile Ayşe dün mahkemede yapılan sorgu neticesinde tevkif edilmişlerdir.

★ Beden terbiyesi İstanbul bölgesi voleybol - basketbol ajanlığından: Bölge basketbol şampiyonasına nisan ayı içinde başlanacağından iştirak edecek klüp murahhaslarının bu husus hakkında görüşmek üzere 12/4/940 tarihine müsadif cuma günü akşamı saat 18 de bölge merkezine gelmeleri rica olunur.

Balkanlarda seylâp

Bulgaristanda birçok yerler su altında kaldı

Sofya 12 — Balkanlarda ardı arası kesilmeden yağan yağmurlardan ve karın erimesinden nehirler taşarak binlerce ekili arazi ve evler sular altında kalmıştır. Tuna nehrinin taşmasile Yugoslavyada Novi Sad havalisinde 10,000 kişi açıkta kalmıştır. Belgrad istasyonuna yakın sokaklarda halk kayık kullanmağa mecbur kalmıştır.

Bulgaristanda da Tuna, Lom, Meriç, Tunca Büyük Kakçı ve daha birçok nehirlerin taşmasile Yambolu havalisinde 500, Türk hududu üzerinde kâin Svilengrad'da 100 ev yıkılmıştır. Taşan Tunca üzerinde gümrük muamelesi yapılan köprüyü Bulgar gümrük memuru ve karısile ve bir Bulgar köylü çocuğile beraber sular götürmüştür. Bunların cesedleri bulunamamıştır. Burgaz havalisinde de 90,000 dekar arazi sular altındadır. Seylâba uğrayan Karnobat, Kotel, Kızılağaç havalisinde de maddi zararlar mühimdir.

Balkanların vaziyeti

Eski Ingiliz Harbiye Nazırı "Müttefikler Balkan devletlerine yardım etmelidirler,, diyor

Eski İngiliz Harbiye Nazırı Hore Belisha «Hitlerin ilkbahar taarruzu, müttefikler Alman manevralarını suya düşürmek için Balkan devletlerine yardım edebilirler ve etmelidirler» başlığile Paris - Soir gazetesinde yazdığı bir makalede diyor ki: «Dikkat nazarlarımız, çoktanberi beklenen ilkbahar taarruzu için garp cephesine değil, Avrupanın şarkıcenubîsine çevrilmiştir. B. Reynaud, bunu söylemiş ve «Hitler, Balkan devletlerinin iktisadî istiklâline tecavüz için herşeyi hazırlamaktadır» demişti.

İşte müttefiklerin karşı koymaları lâzım gelen yakın hareket budur. Şimdiki halde Almanya için, stoklarını azaltmak tehlikesine maruz bırakacak olan askerî bir hareket mevzuu bahs değildir. Bilâkis teşebbüs etmek istediği hareket, muvaffak olursa bunu arttıracak ve abloka çemberini daha ziyade gevşetecektir.

Balkanlarda Almanların atkip ettikleri metod nedir? Almanya, Balkanlara ticaret ajanlarını gönderiyor ve bunların kıymetini bir sürü resmî ve diplomatik vesikalarla arttırıyor. Bu suretle bunların diğer memleketlerden giden meslektaşlarına karşı birinci derecede bir avantajları vardır. Diğer taraftan emirlerinde paralar mevcuttur, mal alıp, satıyorlar, Alman emtiasını uzun vadeli kredilerle veriyorlar ve alıyorlar. Bloke matlubat, mark olarak yığılmakta ve alacaklıları paralarını alabilmek için yeni Almn eşyası satın almağa mecbur kalmaktadır.

Bu sistem, Balkan memleketlerine kendilerine mahsus piyasalar avantajını veriyor. Almanlar ise, kendi mamul eşyaları için pazarlar bulduktan başka ihtiyaçlarından da fazla mal alarak satıyorlar.

İşte bu metod, şimdiki halde bilhassa Romanya üzerinde tatbik ediliyor. Doktor Clodius, bu hareketi idare ediyor ve bu ticaret mareşalı, manevralarında bazirgân muhareblerinde mütehassıs bir erkânı harbiye heyeti tarafından müzaheret görüyor.

Romanya bu yeni ilkbahar taarruzu için niçin intihap edilmiştir? Romanyanın Alman ekonomisini tamamlıyacak petrolü, buğdayı ve sairesi vardır. Bu itibarle Almanyanın tama hırsına hedef teşkil ediyor. Fakat başka bir sebep daha mevcuttur: Romanyanın coğrafî vaziyeti, Almanyanın, üzerinde doğrudan doğruya ve yahud bilvasıta tazyik yapabileceği bir şekildedir. Rusya, B. Molotofun bütün âleme ilân ettiği veçhile Romanyadan Basarabyayı, Maacristan Transilvanya ile Banatı, Bulgaristan da Dobricenin bir kısmını taleb ediyor. Almanya kâh vaidlerde, kâh tehdidlerde bulunuyor ve kâh bu müddeiyatı terviç ve kâh reddeder gibi görünerek Romanyadan kendi rizasile ve yamud cebir ile müsaadat koparacağını ümid ediyor. Almanya, bu projelerini tahakkuk ettirebilecek iyi bir vaziyette gibi görünüyor. Fakat Romanya, ne müdafaa vasıtalarından ve ne de dostlardan mahrumdur. Kral Karol, yirmi milyonu bulan tebaası arasındaki beş milyon ekalliyete rağmen millî birliği şayanı ehemmiyet bir inkişaf safhasına götürmeğe muvaffak olmuştur.

Romanyanın askerî kuvveti, ahiren inşa edilen kral Karol hattile beraber, muhtemel bir mütecavize karşı korkunç manialar teşkil ediyor. Fakat Romanya, yalnız kendi kuvvetlerine güvenecek değildir. Balkan paktı ile Yunanistana, Yugoslavyaya ve Türkiyeye bağlıdır. Yunanistan ile Türkiyenin, muayyen bazı büyük devletlere karşı kendilerini harbe sürükleyebilecek vaziyetler hakkında kaydı ihtirazıyi ileri sürmüş olmalarına rağmen Romanya, hiç olmazsa bunların bilvasıta müzaheretlerine güvenebilir. İngiltere ile Fransanın, Arnavutluğun İtalyaya ilhakından sonra Romanyaya vermiş oldukları garantiler de mevcuttur. Bu iki devlet, bir tecavüze uğradığı takdirde ellerindeki bütün kuvvetlerle Romanyanın yardımına koşmağı taahhüd etmişlerdir. Türkiye, daha son zamanlarda İngiltere ve Fransa ile imzalamış olduğu Ankara muahedesile, Romanyaya yapacakları yardımdan dolayı, harbe sürüklendikleri takdirde fiilen müttefiklerle teşriki mesai etmeği ve onlara mümkün müzaherette bulunmağı taahhüd etmiştir.

Bu deklârasyona müzeyyel bir protokolda Türkiyenin giriştiği taahhüdlerin kendisini Rusya ile silâhlı bir ihtilâfa girmeği mecbur edemyeceği tasrih edilmiştir. Almanya hakkında böyle bir ihtiraz kayıdları yoktur. Binaenaleyh şayed Romanya, Alman talebleri yüzünden silâhlı bir mukavemette bulunmağa mecbur kalırsa İngiltere, Fransa ve Türkiyenin direkt ve Balkan antantına dahil rüfekasının endirekt müzaheretine güvenebilir. Almanyanın müttefikler, aleyhine bir hareket fırsatını vermemek için elinden geleni yapacağı ve kan dökmeksizin projelerinin tahakkukuna çalışacağı zannedilebilir. Almanya askerî harekâta girişmeksizin gayelerinin tahakkukuna çalışırken müttefiklerin seferber kuvvetlerini atıl tutmak Alman stratejisinin icabatındandır. Müttefiklerin takip edecekleri hattı hareketi tesbit için Hitlerin iktisadî taarruzunu beklemeleri icap etmez. Müttefikler, Türkiye ile teşriki mesai ediyorlar. Kendi müzaheretleri altında Balkan devletleri arasındaki bağların sıkılaşmasını teşvik edecek derecede kuvvetlidirler. Bu ise, bu memleketlerin emniyetini ve refahını temin edecek, ve Almanyanın kendi ekonomisini kuvvetlendirmeğe matuf manevralarını suya düşürecektir.

Trabzon mektupları

Köylü kadınlar sırtta yük taşımalı mı, taşımamalı mı?

Trabzon Umumî meclisi yasak kararı vermeyi salâhiyeti haricinde gördü

Atatürk köşkü satın alınacak

Trabzon Vilâyeti Umumî meclis âzası bir arada

Trbazon (Akşam)— Trabzon Vilâyet umumî meclisi her sene olduğu gibi bu yıl da mutad içtimalarına başlamış ve bu içtimalarda vilâyetin birçok dilekleri ve ihtiyaçları üzerinde faydalı kararlar ittihaz olunmuştur.

Bu seneki Umumî meclise gelen dileklerden biri de Trabzon köylü kadınlarının sırtlarında yük taşımasının yasak edilmesine dairdir. Meclisi umumî bu takriri ait olduğu encümene havale ederek tedkikten geçirdikten sonra böyle bir yasak kararını vermeyi salâhiyeti haricinde görmüş ve kabulden imtina eylemiştir.

Bu mesele nihayet memleket matbuatı ve münevverleri arasında münakaşayı davet ettiğinden, efkârı umumiye iki kısma ayrılmıştır. Bir kısım kimseler Trabzon köylü kadınlarının, hayatın sevki icabı olan zaruretlerden doğmuş bir hareket olmayıp, bir itiyad, alışkanlık ve ruha işlemiş bir hastalık olduğunu iddia etmeleri ve bu hususta doğrudan doğruya şiddetli bir yasak kararile işin önünü almanın mümkün olacağı kanaati karşısında, ikinci kısım münevverler bu hareketin psikolojik sebeplerden doğmayıp ancak dağlık ve yolları sarp bulunan Trabzon Vilâyeti dahilinde muntazam köy yollarının inşa edilmemiş olması, muhitin coğrafî ve bilhassa iktisadî şeraitinden doğmuş zarurî bir hareket olduğunu iddia etmişlerdir.

Bu şekilde muntazam köy yollarının inşasile bu muhitte merkep, katır gibi kanaatkâr yük taşıyan hayvanları çoğaltmak suretile bu hareketin önü alınabileceği kanaatini ileri sürmüşlerdir ki, köy kadını da, erkeği de ancak bu yoldan gidilmek suretile insanlara yakışmıyan bir işkenceden kurtarılabilir.

Parti müfettişi ve İstanbul mebusu Sadettin Uraz Halkevi komiteleri arasında yapılan bir toplantıya riyaset ettiği sırada bu meseleye temas etmiş ve Halkevi münevverlerini köy gezilerinde, bilhassa kadınların yük taşımalarının fenalığını ve zararlarını anlatacak şekilde köylüleri irşad etmeğe davet etmiştir.

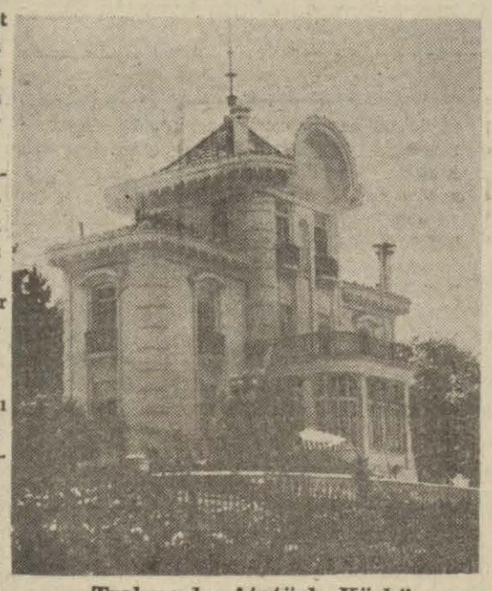

Trabzonda Atatürk Köşkü

Encümen intihabı

Mesaisi sona eren Umumî meclis daimî encümen âzalıklarına Trabzon merkez kazadan Halk Partisi kâtibi Cemal Rizayı, Oftan Mustafa Cansızı, Sürmeneden Dursun Çakırı ve Vakfıkebirden Şevket Karadenizi seçerek dağılmıştır.

Atatürk köşkü

Atatürkün şahsına Trabzonlular tarafından hediye edilen Soğuksudaki köşkleri vefatlarını müteakip vârisi ve hemşiresi bayan Makbuleye intikal ettiğinden, Trabzon Belediyesi bu köşkü satın alarak İnkılâp müzesi haline koymağa karar vermiştir. Bu husus için teşekkül eden istimlâk komisyonu binayı satın almak üzere faaliyete geçmiştir.

Eminönü Halkevinden:

Edebiyat Fakültesi Profesörlerinden B. Ahmed Hamdi Tanpınar 16/4/940 salı günü saat (17,30) da Tanzimat Edebiyatına dair bir konferans verilecektir. Davetiye yoktur.

Haftalık piyasa

Skandinav hâdiselerinin tesirleri — Zeriyat ve ihracat maddelerimizin vaziyeti

Almanyanın, Danimarka ve Norveçe yaptığı tecavüz hareketinin piyasadaki akislerinden bahsetmiştik. Bu itibarle bu hâdisenin piyasa tesirlerini tekrar edecek değiliz. Yalnız şunu işaret etmek lâzımdır ki, piyasanın Danimarka ve Norveçten başka Hollanda, İsveç ile de ticarî münasebetleri kesilmiştir. Halbuki son zamanlarda İsveçle olan ticaretimizde bir inkişaf göze çarpmaktaydı. Harpten sonra ithalât tacirleri İsveçten elektrik malzemesi motörlü vasıtaları tedarik etmekteydiler. Buna mukabil İsveçten de Türk tütünlerine ve kuru meyvalarile halılara olan talebler artmaktaydı. Esasen İsveçle yeni bir ticaret anlaşması da yapıldığı için ticarî münasebetlerin daha ziyade artacağı ümid ediliyordu.

Hollandaya gelince, birçok cenubî Amerika malları Hollandadan transit olarak memleketimize gelmektedir. Hollanda son senelerde tütün, buğday, kuru meyva hususunda en iyi müşterilerimiz arasındaydı. Hasılı Almanyanın son tecavüz hareketi, şimal memleketlerile olan münasebetlerimizin kesilmesine ve yahud durgun bir devreye girmesine sebep olmuştur.

Haftanın bu tecavüz hâdisesi yalnız şimal memleketlerile aramızdaki ticarî münasebetler üzerine tesir yapmamış, umumiyet itibarile piyasada bir durgunluğa da sebebiyet vermiştir. Bu itibarle bu haftanın piyasa vaziyetinden bahsederken, sebeplerini anlattığımız durgunluk mevzuunu hatırdan çıkarmamak lâzımdır.

Haftanın en mühim hâdiselerinden biri de, demir stoklarının üç gün içinde hükûmete bildirilmesidir, dünden itibaren ellerinde 200 kilodan fazla demir bulunduran vatandaşlar, ticaret müdürlüğüne beyanname vermeğe başlamışlardır.

Bu haftanın hâdiselerini kaydederken ihracat madelerimizin hangi yoldan sevkedileceği meselesine de temas etmek icap ediyor, malûmdur ki, harpten sonra en ziyade ticaretimiz İtalya ile cereyan etmektedir. Akdenizde, Adriyatik de şiddetli bir kontrol başlaması üzerine İtalyan vapurlarında da taharriyat yapılmaktadır. Bu taharriyat üzerine, yumurta tacirleri kara yolundan yumurta sevkiyatını tercih etmektedirler. Fakat burada da vagon temini güçlüğüne tesadüf edilmekteydi, Ticaret Vekilimiz B. Nazmi Topçuoğlu'nun İstanbulda bulunduğu zaman, vagon meselesini de hallettiğini alâkadarlar bildiriyorlar.

Rekolte hakkında tahminler

Mevsim itibarile zahire tacirlerini en ziyade alâkadar eden mevzu yeni sene rekoltesidir. Acaba bu sene rekolte ne kadar olacak? Bunun hakkında şimdilik bir tahmin yürütmek doğru değildir. Fakat mevcud hesaplara ve zeriyat vaziyetine göre ancak bir hüküm çıkarabiliriz. Bizi bu mevzu üzerinde tenvir eden daha ziyade Ziraat Vekilimizin radyoda zürraa verdiği bir hitabedir. Bu sene Başvekilimizin verdiği direktif üzerine her tarafta fazla zeriyat yapıldığı malûmdur. Ziraat Vekili radyoda verdiği hitabede, bu mühim noktayı hatırlattıktan sonra her tarafta zürraın bol zeriyat yaptığını ve daha ziyade ekmesi lâzım geldiğini toprak sahiplerine bildirmiştir. Piyasalarda ziraî mahsullerin çok para ettiği bir devirde, pek tabiî olarak zürraın bol zeriyat yapması icap eder. Hususî ticarethanelerin vilâyetlerdeki ajanlarından, komisyoncularından aldıkları haberlere göre zeriyat pek iyi geçmiştir. Hattâ geçen seneden daha iyidir. Bu güzel haberin daha katî olarak teeyyüd etmesi için biraz daha beklememiz lâzımdır.

Bu sene rekolte üzerinde menfî tesirler yapan tabiî afetleri göz önünde getirmek icap eder. Bir kısım vilâyetlerimizde zelzele tahribatı mevzii olarak muhtelif yerlerde heylân hâdiseleri, sel felâketleri ziraî mahsuller üzerinde tesir yapmıştır. Fakat bunun miktarını tesbit etmek henüz mümkün değildir. Maamafih zahire istihsalâtında, bilhassa buğday istihsalâtında sıklet merkezi olan Adana, Konya mıntakaları bu tabiî âfetlere maruz kalmamıştır.

İhracat maddelerinin vaziyeti

Son günlerde en ziyade kuru meyva, yapağı, tiftik, deri, yumurta gibi maddeler üzerine iş olmuştur. Kuzu ve oğlak derileri en ziyade Macaristandan istenilmektedir. Kuru meyva için muhtelif memleketlerden pek az miktarda talepler devam etmektedir. Yukarıda bahsettiğimiz gibi yumurta ihracatı en ziyade İtalyaya, biraz da İsviçreye yapılmaktadır.

Zeytinyağı için Alman firmaları tarafından teklifler yapılmaktadır. Zeytinyağı ihracat işi İzmirde teşekkül eden zeytinyağı birliği tarafından idare edildiği için, Alman firmaları birlikle temas etmektedirler.

Av derileri üzerine de pek az miktarda teklifler vardır. Pek az miktarda tilki derisi İngiltereye satılmıştır. İhracat en ziyade Amerikaya yapılmaktadır. İsviçreden de keten tohumu, susam talep edilmektedir. Taze balık ihracatı da hararetli devresini geçirmiştir. Son günlerde yalnız İtalyaya sevkiyat yapılmaktadır. Balmumu için her taraftan talepler arttığından fiatler 180 kuruşa kadar yükselmiştir. Halbuki geçen sene 60-70 kuruş arasındaydı.

Hüseyin Avni

İspartada 4 bakkal hakkında takibat yapılıyor

İsparta 12 (Akşam) — Mağazalarında beyannamesiz ve çok miktarda şeker bulunan 4 bakkalın muahkemesine başlanmış, bunların tevkiflerine karar verilmiştir. Muhakemeye 17 nisanda devam edilecektir.

Babaeskide temsil

Tekirdağ (Akşam) — Babaeski Halkevinin daveti üzerine Tekirdağ Halkevi reisinin refakatinde (25) kişilik bir temsil ve caz heyeti bu hafta bir otobüsle Babaeskiye gitmiştir. Tekirdağ Halkevliler Babaeskililer tarafından candan bir alâka ve samimiyetle karşılanmışlar ve o gece Halkevinde temsil ettikleri merhum İbnirrefik Ahmet Nurinin (Ceza kanunu) adlı üç perdelik vodvili takdir hisleriyle alkışlanmıştır. Caz heyetinin konseri de sempatik bir alâka ile dinlenmiştir. Yakında Babaeski Halkevliler de Tekirdağına geleceklerdir.

BULMACAMIZ

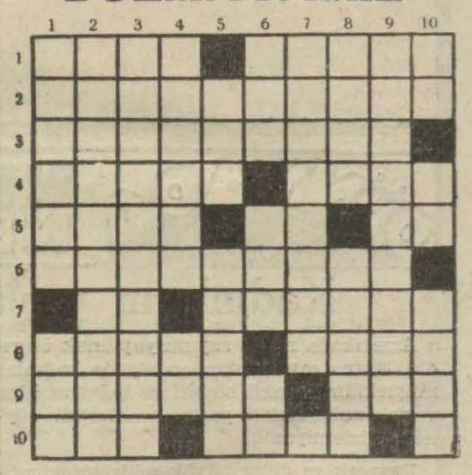

Soldan sağa:

1 — Horosun başında bulunur - Tersi isyanlardır.
2 — Eski Rus çarlarından biri.
3 — Adım atmak.
4 — Üfleyince öter - Bir edat.
5 — Binek hayvanın üstüne konur - Güzel sanat - Tersi yamadır.
6 — Lezzetine baktırmak.
7 — Perinin başı - Akciğerler.
8 — Tersi ilâç olarak kullanılan bir çiçektir - Oğlağın annesi.
9 — Tersi firardır - Yarım.
10 — Başına «P» gelirse bir kadın kumaşı olur - Baki değil.

Yukarıdan aşağı:

1 — Namaz ve niyaz - Bir çift.
2 — Sihir yapmak.
3 — Ziyaret etme.
4 — Bağlarda kullanılan sarı toz - Küşad et.
5 — Kakmaktan emir - Tersi gururu demektir.
6 — İptidanın başlangıcı - Münezzih - Tersi beyazdır.
7 — Şişmanlamak.
8 — Cesur ve atılgan - Aşikâr.
9 — Teke.
10 — Sonuna «R» gelirse bir renk olur - Sorgu edatı - Tersi emir verendir.

Geçen bulmacamızın hallı

Soldan sağa:

1 — Kaptanpaşa, 2 — Akaaka, Kaş, 3 — Rathalis, 4 — Nil, Mayıs, 5 — Atıgetiren, 6 — Cet, Lan, 7 — Asar, Çinde, 8 — Hanebekler, 9 — Ak, Dellal, 10 — Rimel, Ereb.

Yukarıdan aşağı:

1 — Karnabahar, 2 — Akait, Saki, 3 — Patlıcan, 4 — Tat, Gerede, 5 — Akamet, Bel, 6 — Nalat, Çel, 7 — İyilikle, 8 — Aksıranlar, 9 — Şa, sendele, 10 — Aşk, Er.

Eski günlerde

Istanbulun balıkları

Boğaziçi hiç şüphesiz dünyanın en birinci balık havuzudur. Mübarek hayvanlar göçebe; bahar gelip havalar ısınmağa başladı mı Akdenizden Karadenize akın ediyorlar. Sonbaharda havalar serinlemeğe yüz tuttu mu gerisin geri dönüyorlar.

Beğen beğendiğini, küçüğünden büyüğüne kadar birbirinden âlâları. Bu gelip gidişte rızıkları da tamam; yani atalar sözü yerinde: Büyük balık, küçük balığı yer...

O iki gözüm lüferin emsali mi vardır? Su altı arkadaşlarının çoğunda olduğu gibi onun ve sülâlesinden daha ikisinin de adı Rumcadan geliyormuş. Kendisi lüfer, büyüğü sarıkanad, daha irisi kufana, küçüğü de çinakop.

Eylûlde yavaş yavaş belirirler, ay karanlığında olta ile tutulurlar. Erbabı avını gayet meraklı ve zevkli bulur. Tombalisayı ızgaradan yağları aka aka indirip bol zeytinyazlı ve limonla tenavül ömür değil de nedir?

Uskumrunun aslı da Rumca, iskumri. En makbul ve besli vakti karakışa raslar. Kulağına kar suyu kaçacak. Okkasına bir ikilik, hadi hadi yüzlüğü sökülenler kafalarından sazı geçirtip diziyi parmağa takardı. Izgara, tava, papaz yahnisi, dolma, dilediğini yap... Bazan öyle hurya eder ki yalı rıhtımlarının üstü bile sergi.

Ve lâkin mart girince de yanına yanaşma. Bir deri bir kemik; ne tat var, ne tuz. Çiroz olmuş gitmiş.

İsmi çiroz, bedavasna da ucuz, fakat o kuru, kavruk hale gelinceye kadar ne külfetlere katlanılıyor. Kulağından iç barsakları çekilir çekilmez denizde yıkanacak, tuzlanacak; tepesi köşe, yanları merdiven basamakları gibi çıta çıta sırıklara asılıp güneşlendirilecek.

Yağmur mu serpiyor, hemen hepsini toplayıp kapalı bir yere taşınmazsa, yani tatlı su değerse kurtlandığı an. Hava açınca gene yerlerine nakli mekân.

Kolyoz da Rumca imiş. Bu mahlûk şekil ve boy bosça uskumruyu çok andırır, fakat gözleri patlak, bebekleri fazla kara, sırtının menevişleri koyu renklidir. Nerede öbüründeki tat, nerede bundaki yavanlık.

Uskumru ile kolyozun en sevgili şikârları hamsi, gümüş, kracya ve çurçurdur.

İzmarit yalı kayıkhanelerine girecek kadar pervasız, çoluk çocuğun kamışlarına yapışacak kadar akılsız, çok pullu ve kılçıklı olmasına rağmen ne lezizdir. Hemen hemen barbunya çeşnisini verir. Domates salçasına daldırıp, yumurtaya bulayıp kızart; Adalar açığının barbunyası diye en mükellef misafirine daya...

Çok kimse keçiboynuzuna teşbih eder.

— Ondan nasıl bir çeki odun geveliyerek bir dirhem bal alınıyorsa bunda da pul, kılçık kemirerek habbe kadar et mideye giriyor!.. derlerdi.

İstavrit de gene Rumca stavridi'den. Diğer günlerde okkası 20 paraya, onluğa kadar düşer, (Bizim etimiz balıktır) diyen fakir fıkara kapışırlardı.

Palamut, hakeza Rumca pelamida'dan kavança. İki nevidir: Aalelâdesi palamut, küçüğü çingene palamudu.

Derin suları severlermiş. Büyüyenleri torikleşiyorlar. Daha cüsseli, soğuğa daha dayanıklı olduklarından Karadenizden dönüşleri geçikiyor.

Derya kuzusu torik de dört cins: Kendisi, sivri, altıparmak (sırtı genişlediğinden ötürü), yassı (ene doğru yassılaşmasından).

Bunların can düşmanları da Yunus ve istavrit azmanı denilen orkinos.

Lâkerda, torik ve altıparmaktan yapılır. Şişkocığazlar üçer parmak eninde dilimlenecek. İlikleri bir tel ile başaltılıp temizlenecek, kandan eser kalmayınca gaz tenekesine bir kat balık, bir kat tuz. Üstüne tülbent, tahta ve ağır bir taş.

Yağ koyuverirse pamukla, kaşıkla alınacak; aksi takdirde çürümesi, leşe dönmesi hazır. 20, 25 günde tamam vesselâm.

Kalkan, Akdenizden maada Okyanusta da bulunurmuş, hattâ Amerika sularında bile bolmuş. 70 santim boya kadarlarını kaydediyorlar.

İstanbulumuzda kuzu zamanı çıkar. En ufakları Beykozunkilerdir. Mutlaka erkeği aranır, dikenleri sivri sivri ve barsakları fazla dolgun olmamasına dikkat edilirdi.

Papazlığın kehlibar gibi zeytinyağından çıkıp tabağa pembe pembe yan gelerek, yanında kıvırcık salata teşrifine canlar mı dayanır?

Sardalya kelimesi İtalyanca sardelâ'dan aktarma. Ötekilerden fazla cemiyet sever, sürü sürü daha derli toplu gezerler, muayyen vakitlerde kıyılara yaklaşır, açıklara açılırlarmış.

Biçareler pervaneler gibi ışığa âşık. Kayıklarda küme küme çalı çırpı yakılarak cezbedildikleri için ateş balığı da derler. Şimdi de bir vakitler (Lüks) denilen mahud petrol buharlı ve keseli lâmbalar kullanılıyor.

Bunların da barsakları alınıp ve tuzlanıp fıçılara bastırıldıktan, iki ay da yattıktan sonra taamlarına doyabilirsen doy; hele Gelibolununkilere.

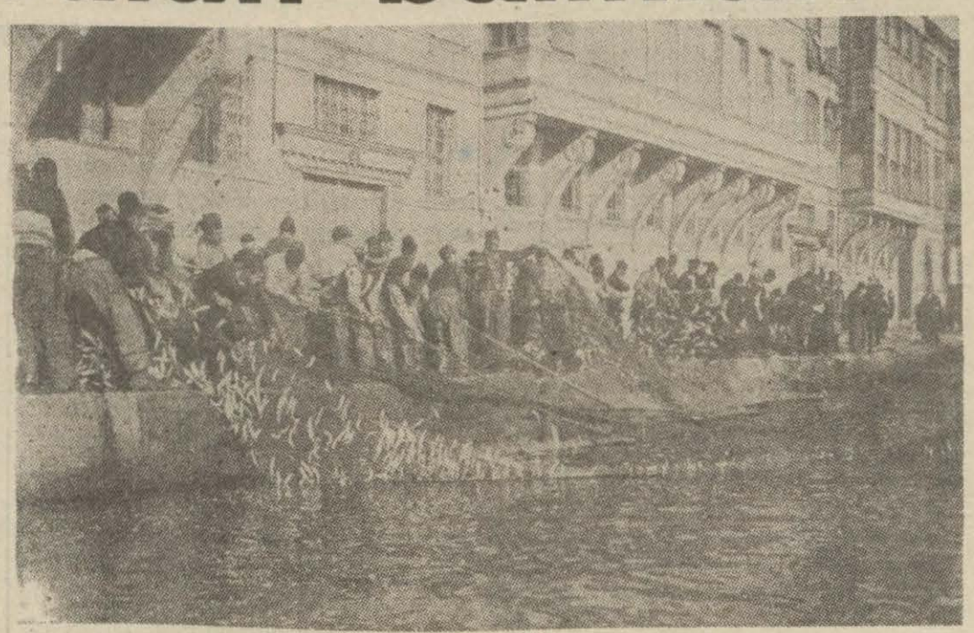

Yalı rıhtımlarında uskumru sergisi

Kılıç, üst çenesi uzun ve kılıç gibi oluşundan bu ismi taşıyor. Tabir Fransızlarda da vardır. Beş, hattâ altı metre boya kadar varırlar.

Ağustostan itibaren Boğazda karanlık geceler, sicim kalınlığında ağlarla yakalanır. Kallâvinin gelip çarpması su yüzündeki mantar yakaları batırışından belli oluyor.

Yenimahalle önünde, Beykoz koyunda, Çubuklu ile Paşabahçesi arasında, zifirî gece derinden derine, iniltiye benziyen bağırtılar ne kadar yanıktır:

— Sandal, sağdan al!.

— Ağ var, mavna açıl!..

Bermutad, kefal ve küçüğünün ilârya adları da rumcadan gelme. Avam (Beyni kurtludur, içte solucan olur), kaba sofular ise (Lâğımlardan ayrılmazlar, necisdirler) diye yüz ekşitiverirlerdi.

Koyunun bulunmadığı yerde keçinin Abdürrahman çelebiliğivari, levrek misali mayoneze gömülünce o nazlımı pek aratmadığını unutmıyalım. Ya pilâkiye yatıp ertesi sabaha donma paça gibi kuruluşu.

İskorpitin mahud diş eti hastalığile münasebeti yoksa da ne gudubet, çifteli şeydir. Kafa, gözler, ağız Orangotanın minyatürü; dikenleri zehirli hançer. Dokuz canlı, ölmez oğlu ölmez. Bir çarpsın, gökte yıldız saydırır.

Mutlaka doğma büyüme bir balıkçıya ayıklatmak gerek. Ense ve kelleden cüda düştükten sonra, kömüre bereket, saatlerce kaynat kaynat; çorbasını indir; kaşık yerine gepçe iste.

Hamsi Karadeniz uşaklarının, lâzların cananı. Türküsü bile var:

Hamsi koydum tavaya
Başladı oynamaya,
Hamsi bitti, ben kaldım
Giriştim ağlamaya.

Hakları var. Una bula; sekizini onunu saçak saçak tavadan çek; fıstık yer gibi kıtır kıtır ye. Ekmeğin okkası kuruşa satılan zamanlar bile ateş pahasına olan karides, pavurya kaç para eder yanında?

Kırlangıça bu ismin verilişi kanadlı oluşundan. Fransızlar da deniz kırlangıcı diyorlar. Kanadlarındaki renkler pek caziptir. Balığa dilsizdir denildiği halde bir müstesnası oymuş. Yakalanınca inlermiş. Bizim eskiler (Dervişler, zikreder) verlerdi.

Kibar harcı balıklara gelelim:

Levreğin beyaz ve leziz etine, mayonezine, külbastısına eş mi bulunur? Yedi, sekiz kiloluğa, yarım metreye kadarları varsa da, (hayrülumur evsatuha) ortadan şaşma.

Pisi, kalkan biçiminde yayvandır. Pisiliği, eski ismi olan kedi balığından kalmış. Dil denileni de hemen hemen benzeridir. Kumluk yerlerde tutulurlar.

Barbunya, (bu kelime de İtalyancadan teşrifisaz) deniz mahlûklarının şahanesi. Hafifçe kum kokusu sezilirse de oldum olasıya kiranpahalıkta yektadı. Küçüğü tekir yanında sandal olamaz. Bücür Nakiyenin eti budu ne ki?

Bak mercan, hâza mercan gibidir. Nazik, nazenin yapılıdır. En âlâlarını arayanlar Adalar önlerine açılsınlar...

Kaya, adı üstünde kayalar altının mihmanı. Avrupalılar gayet korkaklığından nâşi (tilki) de diyorlar. Vücudündeki, et değil, sanki ilik. Mide hümmasından yeni kalkanlara bile korkma, lâpır lupur yedir. Sade suya çorbadan hafif.

Sermed Muhtar Alus

Kontrak Briç

Meşhur Eller

El No. 36

♠ R
♥ V-8-5-4
♦ A-8-7
♣ D-9-7-3-2

♠ 10-7-5-2
♥ A-D
♦ R-D-10-9-4-2
♣ 8

♠ D-9-8-6-3
♥ 10-9-7-3-2
♦ 6-5
♣ 5

♠ A-V-4
♥ R-6
♦ V-3
♣ A-R-V-10-6-4

Her iki taraf zonda değil.
Kâğıd veren: Cenup.

DEKLARASİYON

Cenup	Garp	Şimal	Şark
1 ♣	1 ♦	3 ♣	Pas
5 ♣	Pas	Pas	Pas

OYUN

Kozcu: Cenup Oyun: 5 Sinek

Her masad oyun karo ruvası ile açıldı. Yer as ile aldı. Bir elde muhasım tarafın kozları düştü. Cenup pıka dörtlüsünü oynıyarak yerin ruvasına geçti. Dördüncü levede cenup koz ile eline geçti. Pika asını aldı. Yerden kupa iskarta etti. Üçüncü pikayı yere kestirdi. Elindeki kupa ruvasına yerden kupa çevirdi. Garp as ile aldı. Garp bundan başka bir karo ve kupa damı ile de bir leve alarak oyuncuyu bir içeri attı.

KRİTİK

İlk dört leve, yukarıdakinin aynidir. Beşinci levede cenup Pika asını oynar ve yerden kupa değil, karo iskarta eder. Üçüncü pikayı yere kestirir. Bundan sonra garbi kâğıd çıkmağa icbar için karo oynıyarak eli o tarafa verir. Şimdi garp karo veya pika gelirse kozcu yerden keser. elinden kupa kaçar. Garp kupa gelirse, cenubun ruvasına karşı olur. Binaenaleyh her ihtimal kozcunun lehinedir. Neticede oyunun çıkarır.

MESELE No. 4

♠ A-7
♥ R-7-5-3
♦ A
♣ —

♠ R
♥ —
♦ V-8-7-4-3
♣ 5

♠ 6
♥ D-V-9-6
♦ —
♣ R-9

♠ 4
♥ 2
♦ D-9-6
♣ A-D

Koz pika. El cenupta. Muhasım tarafın müdafaası ne olursa olsun şimal ve cenup yedi leveden altısını yapacaktır.

3 Numaralı meselenin sureti halli

Cenup karonun valesini oynar. Garp ve şimal boş verir. Cenup pikanın üçlüsünü oynar. Garp sekizliyi verir. Şimal dokuzlu ile alır. Şimalden karo asını oynar. Cenup kupasını iskarta eder. Şimalden kupa altılısını oynar. Sinek üçlüsü ile keser. Tekrar bir pika ile eli şimale verir. Şimalden karo gelerek elinden keser. Şimal yedinci leveyi sinek ruvası ile alır.

Muhtelif ihtimallere göre sureti hal

İkinci levede garp pika üçlüsüne pika damını oynarsa şimal ruva ile alır. Şimalden karo asını çeker, üzerine kupasını kaçar. Şimal kozun ruvasını oynar. Müteakiben bir pika ile cenup eline geçer. Cenup son kozu alır. Geriye kalan pikası da sağdır.

Eğer birinci levede garp karo valesi üzerine damı basarsa. şimal ası ile alır. Arkasından karo onlusunu oynar cenup kupasını iskarta eder. Şimalden kupa oynıyarak elinden keser. Müteakiben pika valesini oynar. Garp boş versin veya damını koysun, arkasından ikinci bir pika oynar, yere geçer. Yerden karo oynıyarak elindeki onlu kozla keser. Şimalin sinek ruvası son leveyi alır.

Belgrad mektupları

Yugoslavyada fırkalar

Sırp - Hırat itilâfı üzerine siyasî partiler yeniden faaliyete başladılar

Yukarıda prens Paul, kral Pierre, prenses Olga, aşağıda Başvekil B. Zvettcoviç ve Başvekil muavini B. Maçek (gözlüklü)

Belgrad (Balkanlar hususî muhabirimizden) — Üç büyük devlet Avrupanın mukadderatını tayin için çarpıştıkları sırada dost ve müttefiğimiz Yugoslavya devleti, sükûnet içinde büyük bir istihale geçirmektedir. 26 ağustos 1939 tarihinde Yugoslavya Başvekili B. Zvetkoviç ile Hırvat lideri Maçek arasında imzalanan ve 20 senedenberi uzayıp giden dahilî bir ihtilâfı kökünden hal ve fasleden Sırp - Hırvat itilâfı, yukarıda kaydettiğim istihalenin anahtarını teşkil eder.

Bu itilâf üzerine Zvetkoviç kabinesi, tadilâta uğradı, ve başta liderleri Maçek olmak üzere Hırvatlar, muaddel kabineye girdiler ve Maliye, Ticaret ve Sanayi, Posta, Telgraf ve Telefon Nezaretlerini deruhte ettiler. Sırp - Hırvat itilâfı üzerine siyasî fırkaların faaliyetlerine tekrar müsaade edildi. Yugoslavya siyasî fırkaları arasında en kuvvetlilerinden ve halk arasında en ziyade kök salmış olanlarından biri eski radikal partisidir. Bu fırkayı, Sırbistanın siyasî hayatında büyük bir rol oynamış olan müteveffa Nikola Paşiç kurmuştu. Fırkanın bugünkü reisi Aca Stayonoviç'tir. Bu fırka, şimdiki kabinenin de mensup olduğu Yugoslav radikal birliğini, ana radikal partisinin prensiplerini inkâr etmiş olmakla muahaze eder.

Yugoslavyanın ikinci mühim partisi ise demokrat partisidir. Müessisi geçenlerde ölen Davidoviç'tir. Bu iki parti de geçen yıl ağustosunda akdedilen Sırp - Hırvat itilâfına murızdır. Bunlar, itilâfın daha mutedil şartlarla ve her halde Müessisan meclisinin tasdikinden sonra meriyete geçmek suretile akdi mümkün ve zarurî olduğu iddiasındadırlar. Görülüyor ki bu iki fırka, anlaşmaya değil, akid şekline muarız bulunuyorlar.

Fakat hükûmet mesuliyetini bu müşkül devrede omuzlarında taşıyan Yugoslav radikal birliği ise, devletin iki temel direği addolunan Sırplarla Hırvatların öyle uzun formalitere ihtiyaç arzeden ve birçok ihtilâtları doğurmağa müsait bir yoldan her iki tarafça matlûp neticeye varmalarını devletin emniyeti bakımından muhataralı görmekte olduğu esasında sebat etmektedir. İtilâf, en yüksek makam olan Kral Niyabet Meclisi tarafından tasdik edilmiş ve meriyet mevkiine ve tatbikatına geçilmiştir. Belgrad kabinesi muhtelit olarak teşkil edilmiş ve Hırvat liderleri kral ve müttehid devlet prensiplerine bağlılıklarını resmen ve âlenen her fırsatta beyan etmişlerdir. Muhalif partilerin gösterdiği yoldan yürümek, geriye dönmek demektir. Halbuki bu geri dönüş, dünyanın tutuşmağa müheyya, bu buhranlı devresinde neticelerinin vahameti şimdiden kestirilemiyecek derecede menfi aksülâmellere sebep olması, basiret erbabınca muhakkak sayılmaktadır.

Evvelâ radikallerin aralarında uyuşarak ve bilâhare demokratları da içlerine aldıktan sonra daha geniş bir millî çehreye malik bir kabine teşkili için parti liderleri tarafından sondajlar ve temaslar yapılmaktadır.

Tabiî sabık Başvekillerden general Zivkoviç ile Boşo Yeftiç'in idare ettiği nasyonalist partisi, eski Adliye Nazırlarından ve koyu vatanperverliği ve siyasî hasımlarının bile tasdik ettiği, namus ve dürüst hareketile maruf Dimitri Liyotiç'in Zbor (tecemmü manasına gelen) partisi, on sene kadar evvel Bağdada kadar hava yolile gidip gelen ve o vakit Yugoslavyanın Lindberg'i adını alan ve şimdi Aeroput şirketinin müdürlerinden olan, eski nazırlardan Hocera'nın Borba (savaş manasına gelen) partisi, Hırvatlarla şimdi akdedilen şekildeki anlaşmayı, devletin birliği ve kuvveti bakımından muvafık görmemekte oldukları gibi, Yugoslav radikal birliğinin müessisi olduğu halde, partiden Mebusan ve Âyan meclisi âzalarından bazılarile beraber ihraç edilen ve totaliter mektebe mensup devlet ricalinden eski Başvekil Stoyadinoviç'in yeni kurduğu millî radikal partisi ve ekseriyetle gizli vatanî bir cemiyet halinde çalışmış olan ve senelerce sükûttan sonra sesini yükseltmeğe başlıyan Ustaşi Sırp teşekkülü, geniş federal bir idareye mazhar geniş federalist bir devlet sistemine ve dolayısile hazır şeklile Hırvat anlaşmasına aleyhtardırlar.

Ancak şu nokta nazarı itibara alınmalıdır ki, bu teşekküllerin başlarında bulunanlar Yugoslav tarihinde memlekete yaptıkları meşkûr hizmetler anılarak isimleri yazılmış vatansever şahsiyetlerdir. Aradaki ihtilâflar, ayni çatı altında kalmağı istiyen ve beraber yaşıyan kardeş kavgalarına benzetilebilir; ciddî bir tehlike anında otomatik bir tarzda toplanıp evlerini mütearrızlara karşı müdafaaya âmadedirler ve Sırp millî bünyesi, yarım asırdan ziyade bir zamandanberi liberal usullerle yaşamağa alışmış olması itibarile, tabiî olan bu küçük sarsıntılara dayanabilecek kudrete sahiptir.

Muhtelif vesilelerle görüştüğüm bu siyasî ricalin hepsi, memleketlerinin Avrupayı kemiren harbin haricinde kalmasını dilemekte, bitaraflık, sulhseverlik ve komşularla barış esaslarında müttefik bulunmaktadırlar.

Türkiyeye karşı sevgileri ve bağlılıkları, resmî kadro haricine çıkmış ve kalblerde yer almıştır. Sayın Başvekil Zvetkoviç ile ikinci Başvekil Dr. Maçek'in riyaset ettiği radikal birliği mensuplarının dostluk hisleri bu sütunlarda birçok defalar tebarüz ettirilmiştir. Bugünkü vaziyette muhalif sayılan ve isimleri yukarıda yazılı diğer parti reisleri de Türkiye hakkında zıd ve ayrı bir düşünceye sahip değildirler.

Meselâ en ziyade kök salmış olarak takdim ettiğimiz iki partiden birincisinin reis vekili gospodin Trifimoviç ile bir mülâkatımda bu temkinli siyaset piri bana şöyle dedi:

«Atatürk bir ideal devlet adamı, Kemalizm Türkler için ideal bir rejimdir. Şimdiki Millî Şefiniz de bu ideallerin farksız bir devamıdır. Halk da benim gibi düşünür. Biraz çetince olan mazi tarihimize rağmen, Sırplar, Türkü kalblerinin harîminde takdir köşesine oturtmuşlardır. Sırp, Türke âzamî emniyet eder. Her hangi bir Sırba haricî siyasî vaziyet hakkında bir sual tevcih edinız ve fikrini sorunuz. Size şöyle cevap verecektir: (Bu işte Türkiye bizimle beraber midir? Eğer bizimle beraber ise matlûp mutlaka istihsal edilecektir.)»

Bizim dileğimiz, dost ve müttefik Yugoslav milletinin bu dahilî istihale imtihanını da muvaffakıyetle ve iyi notlar alarak geçirmesi merkezindedir. Ve daha çok çetin badirelerden muvaffakıyetle sıyrılışı, bu dileğimizin tahakkukuna zaman teşkil eder.

Gelecek yazımızda muhalif partilerden ve onların memleket hakkındaki düşüncelerinden bahsedeceğiz.

Şakir Rasim Çeçen

AKŞAMIN KÜÇÜK İLÂNLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR
Fevkalâde ahvalin devamı müddetince gayri muayyen günlerde haftada iki veya üç defa neşredilecektir.

1 — İŞ ARIYANLAR

ÇİFTLİK SAHİPLERİNE — Ziraat tavukçuluk, hayvan bakımı, bağcılık, çiçek ve fidan yetiştirme mütehassısı büyük çiftlikler idare etmiş muktedir, tahsili yüksek bir zat iş arıyor. Akşam'da N. B. rümuzuna mektupla müracaat. — 1

BİR GENÇ İŞ ARIYOR — Muhasebeye, türkçe, fransızca. almanca muhabereye bihakkın aşina tecrübekâr bir kâtip İstanbulda iş arıyor. Adres: Galata Posta kutusu 1243 — 6

BİR TÜRK GENCİ İŞ ARIYOR — Lisenin onuncu sınıfına devam eden muhtaç bir vaziyette olan bir genç herhangi bir müessesede öğleden sonra çalışmak istiyor. Sultanahmedde Kapıağası 56 No. da Taraka tahriren müracaatları. — 2

BİR BAYAN İŞ ARIYOR — Kalabalıksız bir aile yanında veyahud bir kişinin ev işlerini sabah akşam gitmek şartile tercih olunur. Lisanda bilir. Akşamda E. D. rümuzuna mektupla müracaat. — 2

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

DAKTİLO ARANIYOR — İyi Fransızca bilen bir daktilo bir Türk ticarethanesi tarafından aranılmaktadır. Bir fotografi ve bonservis suretlerile posta kutusu 1539 a yazılması. —3

HİZMETÇİ KADIN ARANIYOR — İki kişilik ailenin yemek, çamaşır, ütü, orta işlerini yapacak. Bahçekapı Liman han 63 müracaat. — 1

İKİ BAYAN ARANIYOR — İki bayana ihtiyaç vardır. Biri hastane hizmetine biri ev için - Yerebatanda Sağlık Yurdu İstanbul Telef. 20107. — 1

BİR BAYAN ARANIYOR — Ev idaresinden anlar ve anası olmayan, mektebe giden bir çocuğa bakabilen ecnebi bir bayana ihtiyaç vardır. Sirkecide Liman hanı odabaşı bay Aliye. Akşamları saat 22,30 da 52.119 a telefon edilebilir. — 1

BİR KADIN AŞÇI ARANIYOR — Elli talebenin öğle ve akşam yemeklerini yapmak ve akşamları evine gitmek üzere bir kadın aşçıya ihtiyaç vardır. Taliplerin Beyazıtta Eminbey Çeşmesi sokak No. 11 Yüksek tahsil talebe yurduna müracaatları.

BAYAN DAKTİLO ARANIYOR — Büyük bir ticarethane için ecnebi lisanı bilen tercih edilir. İstanbul posta kutusu 195 numaraya müracaat. — 1

ÜÇ BAYAN ARANIYOR — Orta mektep mezunu, kavrayışlı olmalı; ikisi süratlı daktilo yazabilmeli, birinin yazısı hesabı iyi olmalıdır. Eski türkçe, lisan bilen tercih olunur. Tercümeihal, istenilen ücretin Akşamda S. Ş. N. bildirilmesi. — 4

KADIN HASTABAKICI ARANIYOR — Tekirdağ Memleket hastanesine 42, 50 lira ücretle ,hastanelerde çok çalışmış bonservisleri bulunan kadın hastabakıcı isteniyor. Sertababete müracaat. — 1

BAYAN MEMUR ARANIYOR — Bir Türk müessesesinde çalışmak üzere fransızca veya ingilizce bilen bir bayan aranıyor. İsteklilerin Galatada 1293 numaralı Posta kutusuna mektupla müracaatları. — 4

BAYAN ARANIYOR — 4 ve 5 yaşlarında iki çocuğa bakmak için Fransız veya İngiliz bir bayana ihtiyaç vardır. Cumartesi ve pazartesi günleri Bomonti Kodaman cad. Hayat Apt. No. 1 bay Haydar. — 1

3 — SATILIK EŞYA

İŞLER HALDE — İktisatlı 5 kişilik otomatik marşlı Fransız DONNET açık otomobili 250 liraya satılıktır. Bankalar Cad. 59 a müracaat Telefon: 42769

SATILIK PİYANO — İçi çapraz ve demir olarak meşhur bir Alman piyanosu ehven fiatle satılıktır. Pazardan maada her gün Taksim Parmakkapı İmam sokak No. 16/1.

SATILIK MOTOSİKLET — Zündapp markalı yeni vaziyetinde sepetli bir motosiklet kelepir fiate satılıktır. Müracaat: İstanbul Bahçekapı Hamidiye caddesi 87. Telefon: 23083. — 1

PASTACI VE MUHALLEBİCİLERE — 4 gözlü 1 Frigidaire makinesi ile 1 kristal Frigidaire buz dolabı satılıktır. Taksim Cümhuriyet meydanı Kalmis apartımanı altında tütüncü Feride müracaat. — 8

İNŞAAT MÜTEAHHİDİ VE ELEKTRİKÇİLERİN NAZARI DİKKATİNE — N. K. B. A. 3×50+35 alçak tevettürlü 80 metre uzunlukta, elektrik kablosu satılıktır. Galata: Posta kutusu 1150 ye mektupla müracaat. — 4

KELEPİR BİSİKLET — Muharebeden evvel getirilmiş, bugün meşguliyetin değişmesi yüzünden elden çıkarılması mecburiyeti hasıl olmuş gayet güzel, sağlam, muhtelif tipde bisikletler maliyet fiatine satılmaktadır. Bir tane de verilir. Karaköy - Necati Bey caddesi 31 numaraya müracaat.

PİYANO ARANIYOR — Büyük konser piyanosu ve yahut küçük kuyruklu piyano aranıyor. Y. M. M. rumuzile «Akşam» gazetesine müracaat. — 2

LOKANTA VE MAHALLEBİCİLERE — Beş gözlü iki metro uzunluğunda mükemmel mutfak sobası satılıktır. Galata Necati bey caddesi No. 239 Ali Hüsnü usta Yıldız atelyesi. — 1

SATILIK PİYANO — Meşhur Star markalı piyano ve piyanola ve salon, sofra ve yatak odaların mobilyaları. Beyoğlu Hamalbaşı Pipino apartımanı 94/4 — 8

SATILIK PİYANOLA - PİYANO — Plâklarile birlikte. Müracaat: Her gün, Arnavudköy Tramvay Caddesi. No. 170 —3

4 — KİRALIK - SATILIK

KİRALIK MÖBLE KÜÇÜK APARTIMAN — Taksim Topçu caddesi Atamer apartımanında 3 odalı ve her konforu havi 4 numaralı daire yaz mevsimi için möble olarak kiralıktır. Hergün öğleye kadar mezkûr daireye müracaat edilmesi. — 10

KİRALIK DEPO — Ortaköyde, Vapur iskelesi ittisalinde beton rıhtımı havi kısmen musakkaf kısmen gayri musakkaf olmak üzeer takriben 600 M2 yer kiralıktır. Depo, fabrika, gazino olarak kullanılır. Müracaat: Galata, Nur han No. 13 her gün saat 12-1 ve 5-6 Telefon: 43265

KİRALIK ARSA — Beşiktaşta odun iskelesinde deniz kenarındadır. Etrafı kapalıdır. Hergün saat 10 a kadar 40089 telefon numarasına müracaat. — 6

KİRALIK APARTIMAN — Taksimde Topçu caddesinde uygun apartımanın 2 numaralı konförlü dairesi eşyasile beraber yaz mevsimi için kiralıktır, isteyenler içindekilere müracaat edebilirler. — 37

AYAZPAŞADA 3 VE 5 ODALI KİRALIK APARTIMAN DAİRELERİ — Denize nazır geniş balkonlu kalorifer, sıcak su ve bilûmum konforu haiz havadar apartıman daireleri kiralıktır. Ayazpaşada (Alman sefarethanesi yakınında) Çifte Vav sokağı No. 11. — 1

AYASPAŞADA KİRALIK VİLLÂ — On bir oda kalorifer ve sıcak su tertibatlı tam konforlu Marmaraya ve Boğaza hâkim nezaretli bir villâ kiralıktır. Müracaat: Sarayarkası Namıkpaşa sokak 7 No. lu ev. Telefon: 40552. — 5

KİRALIK DAİRE — Muayenehane, yazıhane, ticarethaneye elverişli büyük salon ve odalar, kalörifer ve saire mevcut. Beyoğlu İstiklâl cadedsi (65) numaralı Emgen apartıman birinci kat, foto Kanzler üstünde. — 9

KİRALIK KONFORLU DAİRE — Taksim Talimhane topçular caddesi ikinci kat dört oda kalörifer her gün sıcak su aylığı 45 liraya devren kiralıktır. Galata: Billûr sokak Güneş han birinci katta bay Asım Yolaça müracaat. — 4

SATILIK ARSA — Sirkecide Demirkapı karşısında köşe başında Fabrika, tamirhane, depo ve garaj inşasına elverişli 506 metre murabbaı arsa ucuz satılıktır. Galatada Mehmet Ali paşa hanında 42 numaralı Afif Türel yazıhanesine müracaat. Telefon: 43741 — 2

KİRALIK APARTIMAN — Çemberlitaşta Evkaf sokağında (13) numaralı apartımanın dördüncü dairesi kiralıktır. Üç oda bir hol vardır, bol güneşi, Marmaraya nezareti banyo, hava gazı, elektrik ve terkos vardır, hergün saat on üçten on beşe kadar müracaat.

KİRALIK KONFORLU MÖBLE APARTIMAN — Ayazpaşa Park Otel karşısı İkiz kardeşler apartımanı 2 numaralı daire mevsimlik kiralıktır. Hergün 11 den 3 çe kadar görülebilir. Telefon: 44399 — 4

ACELE SATILIK APARTIMAN — Nişantaş Teşvikiye camisi civarında Çınar caddesinde köşe başı iki cephesi otuz bir metre senevi dört bin iki yüz lira icar getiren on bir dairell her konforü mükemmel beton arme altı kat 11 numaralı Fehmi apartımanı acele satılıktır. Sabahları saat dokuz buçuğa kadar öğle vakti saat on ikiden iki buçuğa kadar aitmcı katında sahibine müracaat.

KİRALIK APARTIMAN DAİRESİ ARANIYOR — Ayaspaşa, Taksimde olmak şartile telefonlu, mobilyesile birlikte yazlık bir apartıman dairesi aranıyor. İstanbul Posta kutusu 195 numaraya müracaat. — 1

KİRALIK GÜZEL 5 ODALI APRT. — Ayaspaşanın en güzel yerinde fevkalâde manzaralı 5 oda 1 banyo bir mutfak müsait şeraitle kiralıktır. Hergün 2—3 veya 6—7 arasında görülebilir. Ayaspaşa Kamarot sok. 9 Şen Yuva Apt. 4 — 2

ACELE KİRALIK APARTİMAN — Nakil dolayısile bütün konforü haiz 5 odalı iki büyük teraslı, möbleli veya möblesiz olarak kiraya verilecektir. Nişantaş Valikonağı caddesi 37 numaralı apartıman 6 cı daireye müracaat. — 1

SATILIK KELEPİR İRAT — Beyoğlu Kalyoncukulluğunda altında dükkânı bulunan ve «45» lira kira getiren kâgir bir ev ucuz satılıktır. Kalyoncukulluk caddesinde 44 No. yemişçi Emin Çetinkaya dükkânına müracaat. — 2

KİRALIK APARTIMANLAR — Her konforu havi 4, 5 ve 6 odalı, her taraftan güneşli, bahçeye nazır havadar apartımanlar kiralıktır. Akaju bir yemek odası takımı da satılıktır. Fiat ehven. Şişli Süvari karakolu arkasında Tavukçuoğlu sokağı, Bak, apartımanı. Telefon: 42799 — 5

KİRALIK ve SATILIK KÖŞK — Erenköy sanatoryom karşısında ayrı ayrı iki dairedir. Üst katta beş alt katta üç oda isteyene moble verilir. 32 dönüm arazisi vardır. Hergün ona kadar 40089 telefon numarasına müracaat. — 0

SATILIK APARTIMAN — Fatih Fevzi paşa caddesinde eski Alipaşa tramvay tevakkuf mahallinde 141 numaralı dört kat sekiz oda dışı kâgirdir. Terkos, havagazı var. Hergün saat 11—12 de gezdirilir. — 1

KAÇIRILMIYACAK BİR FIRSAT SATILIK KUM TARLASI — Eyüp iskelesine 20 dakika bir mesafede safi kum olarak 100 dönüm tarla ayni zamanda sebze buna mümasil işlere pek elverişli münbit bir arazi ve içinde iki kanal su geçmektedir. Kum ticaretine de yarar. Galatada Havyar hanında 77 numarada A. Yetik'e müracaat. — 3

ACELE SATILIK VE KİRALIK APARTIMAN — Maçka Teşvikiye caddesi 29/31 numaralı üç katlı 25 odalı havadar bahçeli ve iki cadeye yüzü ve gayet geniş balkonu ve kısmen ihzar edilmiş kalörifer tesisatı ve denize nezareti olan mücedded apartıman satılık ve kiralıktır. Taliplerin 3 üncü kata müracaatları. — 26

ANKARANIN EN ŞEREFLİ YERİNDE KÂRLI BİR İRAD — Ankarada, Atatürk caddesi üzerinde Vekâletler karşısında, 670 metre arsası olan kârgir 27 No. ev satılık ve toptan kiralıktır. Çok sağlam yapılmış olan bina 250 lira getirmektedir. 3 kata ayrılmıştır. İsteklilerin İstanbulda, Kızıltoprak, Selâmi çeşme, 220 No. da Tevfik Bıyıklıoğlu adresine müracaatları. — 6

SATILIK ÜÇ KÂGİR HANE — Karagümrükte her evde üst katında üç oda bir antre bir mutbah alt katta iki oda bir mutfak bir bahçe elektrik kuyusu vardır. Görmek istiyenler Fatih Altay mahallesi Cami sokağında 9 numaralı hanede mal sahibine müracaat.

KİRALIK KONFORLU MÖBLE APARTIMAN — Taksim Talimhane Aydede caddesinde 5 odalı sıcak su, telefon vesair konforu havi möble bir apartıman mayıstan itibaren yaz mevsimi için kiralıktır. Hergün saat ikiye kadar 44241 numaraya telefon edilmesi. — 5

SATILIK EMLÂK — Beyoğlunda Lion mağazası karşısında eski çiçekçi sokağında caddeye pek yakın 5, 7 ve 15 numaralı apartımanlar. altlarındaki dükkânlarla birlikte satılıktır. Talip olanların Akşam gazetesinde «Tahsin» adresine müracaat etmeleri. Telefon: 20765 — 5

NİSAN İPTİDASINDAN İTİBAREN KİRALIK EŞYALI YAHUT EŞYASIZ APARTIMAN — Şişlide Osmanbeyde kâin olan bu apartımanın 7 odası vardır ve bütün konforu haizdir. Talip olanlar telefonla 81378 numaraya hergün saat 10 dan üçe kadar müracaat etmeleri. — 1

KİRALIK — Suadiyede Asfaltta otel, pansiyona elverişli havagazı, elektrik. Terkos, banyoyu havi üç katlı. her katta dört oda, iki salonu, icabında altı daireli apartıman tarzında kullanılır 406 No.lı köşk kiralıktır. İçindekilere müracaat. — 1

5 — MÜTEFERRİK

DERS — Almanyada tahsil görmüş bir Türk Bayan almanca ve fransızca derslerini en kısa bir metodla vermektedir. Arzu edenlerin Akşamda C. E. rümuzuna müracaat. — 3

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ
Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden

M. O. K. — Memnun

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

İstanbul asliye altıncı hukuk hâkimliğinden: 939/1234 Eyüp camii kebir mahallesi boyacı sokak bir sayılı evde yüzbaşı Sadrettin Ener tarafından karısı ikametgâhı meçhul Nesime aleyhine açılan boşanma davasının icra kılınan muhakemesi sonunda: Taraflar arasında şiddetli geçimsizlik olduğu sabit olduğundan boşanmalarına ve kabahatlı olan müddeialeyh Nesimenin bir şene müddetle başkasile evlenmemesine ve İlâmda yazılı masarifi muhakemenin müddeialeyhe tahmiline temyizi kabil olmak üzere 9/4/940 tarihinde ittihaz olunan hüküm mezburenin ikametgâhının meçhul bulunması hasebile ilâm suretinin mahkeme divanhanesine talikine ve keyfiyetin on beş gün müddetle gazete ile ilânına karar verildiğinden mezbure Nesimenin on beş gün zarfında mezkûr hükmü usulen temyiz etmediği takdirde katiyet kesbetmiş sayılacağı tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur.

ZAYİ — Mülga imalâtı harbiye usta mektebinden almış olduğum tasdiknamemi kaybettim. Bir yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. **Eminoğlu Burhaneddin**

Dr. İhsan Sami
BAKTERİYOLOJİ
LÂBORATUARI
Umumi kan tahlilâtı, Frengi noktai nazarından (Vasserman ve Kahn teamülleri) kan küreyvatı sayılması, tifo ve sıtma hastalıkları teşhisi, idrar, balgam cerahat, kazurat ve su tahlilâtı, Ultra mikroskopi, hususi aşılar istihzarı, kanda üre, şeker, klorür, kolesterin, mikdarlarının tayini. Divanyolu No. 113. Tel: 20981

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABIÂLİ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur.
Tefrika No: 174

Said Halim paşa sadaret kaymakamlığına tayin ediliyor

Azmi bey muhafızlık dairesine yollandı. Orada Cemal beyi bulamayınca merkez kumandanı Refet beyin yanına gitti; birkaç dakika polis merkezlerine inzibatın muhafazasına müteallik emirler vermekle meşgul oldu.

(Aşağıda anlatacağım Pire Mehmed sokağı vakasından sonra tekerrür eden teklifleri reddetmek benim için kabil olamamıştı. Bu suretle tayin olunduğum Beyoğlu mutasarrıflığında birinci defa iki sene, umumî harp iptidasında Üsküdar mutasarrıflığında üç ay bulunduktan sonra da ikinci defa bir buçuk sene kaldım.)

Silâh sesleri Beyazıddan Divanyoluna, Aksaraya, Şehzadebaşına doğru bir kaçışmayı intaç etmişti. Etraftaki dükkânlar kepenkleri indirilerek kapanıyordu. Büyük çarşı da boşalmış, kapıları kapanmıştı.

Vakanın mahiyeti, hadisenin vüs'at derecesi bilinemediği, anlaşılamadığı için halk arasında yeni bir Babıâli baskını mı, yoksa 31 mart mı diye büyük bir heyecan hasıl olmuştu.

Beyazıd tarafında atılan bu silâhlar Beyoğlunda daha büyük bir akis hasıl etmişti; İstanbulda geniş bir irtica vakası zuhur ettiğine dair dedikodular meydan almıştı.

Rusya sefarethanesine müracaat ederek limandaki ecnebi gemilerinden karaya kuvvet çıkarılıp kendilerinin muhafazalarının teminini istiyenler görülüyordu.

Muhafızlık dairesine avdet eden Cemal bey ile polis müdürü Azmi bey tarafından derhal İstanbul, Beyoğlu, Üsküdar cihetlerinde asker ve polisle inzıbat tedbirleri alındı. Bir surette ki cinayetin ikaından daha bir saat geçmeden bütün yapıtaht sokakları süvari ve piyade kolları ve polisler tarafından tutulmuştu. Derhal bir beyanname neşredilerek örfî idarenin şiddetlendirildiği, en ufak bir vakaya sebep olacakların devriyeler tarafından şiddetle tedip edilecekleri ilân olundu.

İttihad ve Terakki merkezi umumîsinde Mahmud Şevket paşanın itlâfı hakkında alınan ilk haber pek büyük bir tesir ve endişe uyandırmıştı. Âzadan bazıları donakalmış gibi ağızlarından bir söz çıkmıyordu; bazıları benizleri sararmış, heyecan içinde telefonla havadis almağa uğraşıyorlardı. Acaba İttihad ve Terakki aleyhine 31 mart gibi bir ihtilâl daha mı çıkmıştı? Gene savuşup saklanmak mı iktiza edecekti?

En az telâş gösteren pişkin, tecrübeli komiteci Talât beydi.

Arkadaşlarına telâşa, yese kapılmanın caiz olamıyacağı, İttihad ve Terakkinin her bâdireden olduğu gibi bundan da selâmetle çıkacağı yolunda teselli sözleri sarfediyor, Cemal ve Azmi beylerin iş başında bulunduklarını telefonla öğrenince vakanın muhalefeti imha vesilesini ihzar edeceğini beyan ile kalblere emniyet ve ümid vermeğe çalışıyordu.

Katillerden birisinin yakalanmış bulunduğu haberinin alınması, Cemal ve Azmi beyler tarafından en serî inzibat tedbirlerine tevessül edildiğinin ve Mahmud Şevket paşanın itlâfını başka bir taarruzun takip etmemiş bulunduğunun anlaşılması merkezi umumîde sinirleri hayli yatıştırmıştı.

Her halde ihtilâl cemiyetinin umduğu şaşkınlık hasıl olmamış, hükûmet her hangi bir taarruz karşısında korkacak bir heyet olmadığını göstermişti.

Bu uyanıklık ve müdafaa tedbirleri üzerine bütün hesaplarını şaşıranlar komplocuların kendileri olmuştu; başka bir teşebbüste bulunmak cüretini kaybetmişlerdi. Hükûmet şehir dahilinde ittihaz ettiği bu tedbirlerle kalmamıştı.

İhtilâlcilerin saraya giderek padişahı ir'aç etmeleri ihtimalini de düşünen İstanbul muhafızı telefonla mabeyin başkâtibine her türlü inzıbat tedbirlerinin ittihaz olunduğunu padişaha arzetmesini bildirdiği gibi Hadımköyünde bulunan başkumandan vekili İzzet paşayı da telefonla arıyarak hadise hakkında ona da malûmat verdi; her türlü tedbir ittihaz olunmuş bulunduğu için müsterih olmasını, yalnız Davudpaşa kışlasındaki iki süvari alayının muvakkaten kendi emrine bırakılmasını, Hadımköyünden iki piyade alayının ihtiyaten Küçükçekmece veya Halkalıya doğru yaklaştırılmasını rica etti; İzzet paşa bu ricaları is'af etti.

İttihadçıların İtilâfçılar ve Kâmil paşa gibi hükûmeti bir «eller yukarı» işaretile muhaliflerine teslim etmiyecekleri artık tamamile tahakkuk etmişti.

Talât bey merkezi umumîde arkadaşlarını teskin eyledikten, hariçte başka bir vaka zuhur etmediğini ve emniyet tedbirleri alındığını anladıktan sonra mabeyin başkâtibi Ali Fuad beye telefon ederek Hariciye Nazırı Said Halim paşanın sadaret kaymakamlığına tayininin zatı şahaneye arzını bildirdi.

Muhafız Cemal bey de ahvali hazıraya göre daha ne yapılmak lâzımgeldiğini kararlaştırmak üzere Harbiye Nezaretinde toplanmaları için bütün Nazırlara telefonla müracaat etti.

Nazırlar şeyhislâm riyasetinde toplandılar. Yazıp mabeyne takdim ettikleri bir mazbatada: (Muktezi inzıbat tedbirlerinin hemen ittihazı sayesinde âsayiş halelden masun kalmıştır. Ancak harbin ika ettiği siyasî müşkülâtın hallile uğraşıldığı bu sırada sadaret makamının bir dakika bile münhal kalması hatardan salim olamıyacağının arzını zimmetimize vecibe biliyoruz.)

Demelerile sadaret kaymakamlığına derhal Mısırlı Said Halim paşa nasbolundu.

Sultan Reşad tarafından Said Halim paşanın sadaret kaymakamlığına tayini gazetelerce şu fıkra ile ilân edildi:

(Keyfiyeti şehadet arzı atebei ülya kılındığı zaman nezdi şahanede fevkalhad mucibi teessür olmuş ve sadaret kaymakamlığının Hariciye Nazırı Said Halim paşaya tevcihi ferman buyurulmuştur.)

Padişah bu teessürünü hattı hümayununda resmen dahi bildirdi:

(Sadrâzam ve Harbiye Nazırı Mahmud Şevket paşanın bu kere vukuu şehadeti nezdimizde teessür ve teessüfü mucip olmuş ve sadaret kaymakamlığı rütbei samiyei vezaretle uhdenize tevcih kılınmış olduğundan vükelâyı hazıramız ile bilittifak umur ve mesalihi devletin hüsnü tedvir ve temşiyetine sarfı mezidi itina olması hasafet ve hamiyetinizden muntazırdır. Cenabı Hak tevfikatı samadaniyesine mazhar buyursun amin.)

6 Recep 1331
29 Mayıs 1329

Mahmud Şevket paşa uhdesindeki Harbiye Nazırlığı Vekâletini Bahriye Nazırı Çürüksulu Mahmud paşa ifa eyliyecekti.

Mehmed Said Halim paşa 1893 senesinde biraderlerile birlikte Abdülhamidin bir iradesi üzerine memleketten çıkarılmıştı; Mısırda Türk hürriyetperverlerine yardım ettiği gibi Pariste teşekkül eden Terakki ve İttihad cemiyetine nakden yardımda bulunmuştu. Hürriyetin ilânı üzerine İstanbula gelmiş, o vakittenberi İttihad ve Terakki cemiyetine sadakatle merbut kalmış, Boğaziçi Yeniköy belediye dairesi müdüriyetine, âyan âzalığına, Mahmud Şevket paşa kabinesinde Şûrayı devlet riyasetine tayin olunmuş, sonra Hariciye Nezaretine nakleylemişti.

Süleyman Nazif bey (Yıkılan Müessese) risalesinde anlatıyor:

Bir ramazan günü Cağaloğlundaki Arifi paşa konağında İttihad ve Terakki kongresi Hacı Adil beyin riyasetinde münakid iken Ayasofya polis merkez memuru geldi; müzakere esnasında hazır bulunmak için emir almış olduğunu söylüyordu.

(Arkası var)

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Garib bir âşık

Penceremin önünde oturmuş sigaramı içiyordum. Bir aralık gözüm dışarıya, bitişik komşum Nacinin bahçesine ilişti. Bu bahçenin bakımsız halinde bile bir güzellik vardı. Komşum Naci kendi halinde bir adamdı. Epeyce şişmandı. Ciddi, kerli ferli bir adamdı. Kelebek gözlükleri vardı. O günü ben pencerenin kenarında otururken baktım Naci bahçesine çıktı. Dalları iğri büğrü, bodur bir ağacın yanına geldi. Başını kaldırıp ağacın tepesine dikkatli dikkatli baktı. Bundan sonra komşum ayakkabılarını, ceketini çıkardı ve o bodur ağaca tırmanmağa başladı. Hayretimden olduğum yerde donakalmıştım. Bu ciddi, kerli ferli kelebek gözlüklü komşumun, kunduralarını çıkararak bodur ağaca tırmanması görülecek şeydi. Hem sanki bu ağaca niçin çıkıyordu? Meyva mevsimi değildi. Ağacın üzerinde yapraklardan başka birşey yoktu. Naci kanter içinde, şişman gövdesini bin bir müşkülâtla bir daldan ötekine çekerek ağacın tam tepesine çıktı. Orada iki dalın çatalvari bir tarzda birleştiği noktada biraz oturdu. Onun nefes nefese geldiğini ben uzaktan bile farkediyordum. Her halde pek yorulmuştu... Dinleniyordu. Beş dakika sonra gene bin bir itina ile ağır ağır ağaçtan indi. Kendisini çimenlerin üzerine attı. Pek bitkin bir hali vardı. Ağacın dibinde uzun uzun yattı. Komşumun yaptıkları beni pek ziyade meraka düşürmüştü. Naci gibi en küçük hafiflikten bile kaçınan bu adamın durup dururken kanter içinde ağaç tepelerine çıkıp, inmesi mâna verilecek şeylerden değildi. O yerde yatarken gözüm çıplak ayaklarına ilişti. Aman ne kadar da küçük, etli etli ayakları vardı. Kelebek gözlüklü ciddi tavırlı bir adamın çıplak ayakları ile jimenlere uzanışı pek komikti. Nihayet komşum yorgunluğunu almış olmalı ki yerinden kalktı ve benim artık son haddine varan hayretli bakışlarım karşısında ayni ağaca bir daha tırmandı. Gene en tepedeki dallara kadar çıktı. Orada bir müddet dinlendi. Sonra aşağıya indi. Gene bitkin bir vaziyette idi. Bu sefer ağacın altında dakikalarca dinlendi. Sonra kalktı. Bir daha ağaca tırmandı.

O günü Naci ayni bodur ağaca on sekiz kere indi, çıktı, indi, çıktı.

Zavallı komşum, acaba deli mi olmuştu?... Deliliğin ne kadar çeşidli bir hastalık olduğunu kitaplarda okumuştum. Muhakkak ki, bunda da ağaçlara tırmanma deliliği başlamıştı. Yoksa onun bu hareketi başka türlü nasıl izah edilebilirdi?..

Ertesi günü sabahleyin balkonumda kahvemi içiyordum. Naci tekrar bahçesine çıktı. Kendi kendime: «Bakalım bugün ne yapacak?..» diyordum. Naci bir gün evvel on sekiz kere çıkıp indiği bodur ağacın önünden geçti. Bu sefer oldukça yüksek kara dut ağacının önünde durdu.

Gene dünkü gibi kunduralarını çıkardı. Bu sefer de kara dut ağacına tırmanmağa başladı. Lâkin bu iri ve girintisi çıkıntısı az ağaç dünküne benzemiyordu. Buna çıkmak o derece kolay değildi. Komşum kara dut ağacına çıkarken sonsuz müşkülât çekiyordu. Zavallı onun ıztırabını âdeta ben rahat rahat oturduğum koltuğumda hissediyorum. Nihayet o bir kaç dalda mola vererek, oturup dinlenerek ağacın tepesine kadar çıktı. Sonra yavaş yavaş tekrar aşağı indi. Ölü gibi yerlere serildi. Belki yarım saat kıpırdamadı. Sonra kalktı. Tekrar kara dut ağacına tırmanmağa başladı.

O günü öğleye kadar Naci bu büyük ağacın tepesine kadar ancak üç kere çıkıp inebildi. Artık o günden sonra komşum hergün bahçesindeki ağaçlara çıkıp iniyor, çıkıp iniyordu. Yalnız hergün işi biraz daha ilerletiyor, tırmanmak üzere kendisine biraz daha yüksek ağaçları seçiyordu.

O kadar dalgındı ki, günlerce benim balkondan kendisini seyrettiğimin farkına bile varmadı. Nihayet bir gün, hem de ayakları çıplak bir ağaca tırmanırken benimle gözgöze geldi. O kadar utanmış, o derece mahcup olmuştu ki, az daha tutunduğu dalı bırakacak, metrelerce yüksekten tepesi aşağı düşecek, bir facıaya sebebiyet verecekti.

Onu bu kadar mahcup ettiğim için ben de utandım. İşi şakaya vurup, onun mahcubiyetini gidermek maksadile balkondan seslendim:

— Mükemmel bir spor... Bunu çok iyi bulmuşsunuz... Hakikaten ağaca tırmanmak gayet iyi birşey... Belki de bu vücud için yürümekten de faydalı bir spordur...

Dostum oturduğu dalın üstünden yüksek sesle:

— Ben bunu spor maksadile yapmıyorum ya... Bahçeye gelin de anlatayım... dedi.

Ben de zaten ne zamndanberi onun bu halini merak edip duruyordum. Doğrusu Nacinin bahçesine giderken biraz da korkmuyor değildim... Ya hakiaten delirdi ise?. Naci henüz ağaçtan indiği için bir müddet dinlendi. Sonra anlatmağa başladı:

— Madem ki, benim bu halimi gördünüz, size herşeyi olduğu gibi anlatayım. Belki de beni deli filân zannetmişsinizdir. Hayır henüz delirmedim. Lâkin sadece âşıkım... Şimdi siz «Aşkla ağaçların tepelerine tırmanmak arasında ne münasebet var?» diyeceksiniz. Doğru... Fakat bir de gelin de beni dinleyin... Bundan iki ay evvel nişanlandım. Hem de deli gibi sevişerek... Benim gibi ciddi, kerli ferli bir adamın ağır başlı bir kız sevmesi lâzımdır değil mi?.. Ne gezer?.. Sevdiğim ve nişanlandığım kız eskilerin tabiri ile tam mânasile bir «deli fişek»... Beş dakika bir yerde ne duruyor, ne oturuyor. Küçüktenberi uçsuz bucaksız bir bahçeli köşkte oturduğu için en büyük zevki ağaçların tepesine tırmanmak... Zaten bütün çocukluğu dalların üstünde, yaprakların arasında geçmiş...

Bugün de gene pek büyük bahçeli bir köşkte oturuyor. Evlerine gittiğim zaman tabii hep beraber oturuyoruz, onunla ancak bahçeye çıktığımız zaman yalnız kalıyoruz. Bahçeye çıkınca da nişanlım hemen bir ağacın tepesine tırmanıyor, yapraklar arasında bir dalın üstüne oturarak:

— Buraya gelsene... Görsen ne güzel. ne şairane yer... diye beni çağırıyor. Doğrusu onun yanına kadar çıkamamak bayağı izzeti nefsime dokunyor. Genç, yeni nesilden, çevik bir nişanlı olduğumu isbat etmek istiyorum.

İşte bir aydanberi hergün ağaca çıkmağı kendi kendime talim ediyorum. Şimdi en yüksek ağaçlara bile çıkmasını öğrendim azizim.

Hikmet Feridun Es

AKŞAM
Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız:
Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Rebiülevvel 5 — Kasım 158

	S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
	E.	8,52	10.38	5,29	9,12	12.00	1,36
	Va.	3.38	5,24	12.05	15,58	18.47	20,22

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

KÜÇÜK İLÂN
okuyucularımız arasında
EN SERİ,
EN EMİN
EN UCUZ
vasıtadır. Alım satım, kira işlerinde iş ve işçi bulmak için istifade ediniz!

RADYO

CUMARTESİ 13/4/940

13,30 Program ve memleket saat ayarı, 13,35 Ajans ve meteoroloji haberleri, 13,50 Müzik: Çalanlar, Fahire Fersan, Refik Fersan, Basri Üfler, Fahri Kopuz, 1— Okuyan: Mustafa Çağlar, 1- Peşrev, 2- Dede - Ferahnak şarkı: (Beğendim seni efendim), 3- Mustafa İzzet Ef. - Eviç şarkı: (Bir sebeple gücenmişin), 4- Nikoğos ağa - Eviç şarkı: (Bir tıflı yosma eda), 5- Halk türküsü: (Şahane gözler), 6- Salih efendi - (Ey şuhi cihan), 2— Okuyan: Semahat Özdenses, 1- Sel . Pınar - Hicaz şarkı: (Sızlayan kalbim), 2- Şevki bey - Hicaz şarkı: (Severim canı gönülden), 3- Şevki bey - Hicaz şarkı: (Zannım bu iki cana), 14,20 Müzik: Halk türküleri Aziz Şenses ve Sarı Recep, 14,30 Müzik: Riyaseticümhur bandosu (Şef: İhsan Künçer), 1- Zati: Kavak (Marş), 2- Waldteufel: L'Estudiantina (vals), 3- Gabriel Pierne: Framuntcho (uvertür), 4- Gluck: Orfeo operasının balesi, 5- E. Tavan: 1 inci Macar fantezisi, 15,15-15,30 Müzik: Cazband (Pl.)

18 Program ve memleket saat ayarı, 18,05 Müzik: Radyo caz orkestrası, 18,40 Konuşma (Yurt bilgisi ve sevgisi) 18,55 Serbes saat, 19,10 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 19,30 Müzik: Fasıl heyeti, 20,10 Konuşma (Günün meseleleri), 20,25 Müzik, Çalanlar: Fahire Fersan, Refik Fersan, Basri Üfler, Fahri Kopuz, 1— Okuyan: Necmi Riza Ahıskan, 1- Bestenigâr peşrevi, 2- Haşim bey - Bestenigâr şarkı: (Kaçma mecburundan), 3- Dede - Bestenigâr şarkı: (Ben seni sevdim seveli), 4- Hafız Post - Bestenigâr şarkı: (Çok sürmedi geçdi), 5- Suphi ziya - Saba şarkı: (Semti dildare), 6- Hacı Arif bey - Muhayyer şarkı: (Meyhane tarabgâhı mey), 7- Tanburî Ali Ef. - Muhayeyr şarkı: (Feryada ne hacet), 2— Okuyan: Melek Tokgöz, 1- Nefise Celâl - Hicazkâr şarkı: (Severim her güzeli), 2- Nikoğos ağa - Hicazkâr şarkı: (Akşam olur güneş gider), 3- Medeni Aziz Ef. - Hüzzam şarkı: (Değildi böyle evvel), 4- Hayri - Hüzzam şarkı: (Ölürsem yazıktır), 5- Kemani Sadi - Segâh şarkı: (Ruhunda ölen), 21,15 Müzik: Küçük orkestra (Şef: Necip Aşkın), 1- Hans Schneider: Meşhur nekaratlardan (potpuri), 2- Tschaikowsky: Eleji (Hazin parça), 3- Haydn: Yaradılış, 4- Ganglberger: Küçük flüt için konser parçası, 5- Lanner: Romantikler (vals), 6- J. Strauss: Büyük vals, 7- Armandola: İspanyol aşk şarkısı, 22,15 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, ziraat, esham - tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiat), 22,30 Konuşma (Ecnebi dillerde - yalnız kısa dalga postasile), 22,30 Müzik: Cazband (Pl.) (Saat 23 e kadar yalnız uzun dalga postasile), 23,25-23,30 Yarınki program ve kapanış.

★ Üsküdar Halkevinden: Evimizin tertip etmiş olduğu 3 cü kır koşusu 14/4/940 pazar günü saat 10 da Üs. Halkevi önünden başlıyarak Üsküdar Halkevi önünde bitmek üzere yapılacak. 5000 metrelik koşuya iştirak edecek atletlerin o saatte Halkevinde malzemelerile hazır bulunmaları.

Hakem heyetini teşkil eden. Vahdet Pekel, İhsan Tezel, Ercüment, Ömer Saim Dilemre, Hüseyin Demiröz. Hikmet Ündeğerin o saatte hazır bulunmaları rica olunur.

★ Üsküdar Halkevinden: Edip ve muharrir Peyamı Safanın 7/4/940 tarihinde verecekleri (Türk inkılâbının neticeleri) mevzulu konferansı, rahatsızlığı dolayısile 14/4/940 pazar günü saat 15,30 za bırakılmıştır. Konferansa herkes belebilir.

KADIKÖY HALKEVİNDEN

14 mart pazar günü (6000) metroluk mükâfatlı bir kır koşusu ile (sıklet atma 680 gram) müsabakası yapılacaktır. Birinci, ikinci ve üçüncüye spor eşyası hediye edilecektir. İştirak etmek isteyenler mezkûr günde sabah saat 9,30 da Fenerbahçe stadında hazır bulunmaları.

Çocuk Esirgeme kurumu

Çocuk Esirgeme kurumu İstanbul merkezinden: Ç. E. K. İstanbul merkezinin yıllık kongresi 4/Mayıs/940 cumartesi günü saat 14 de Cağaloğlundaki kurum merkezi binasında aktedileceği ilân olunur.

TÜRKÂN HÂTUN

Tefrika: No. 34 Yazan: İSKENDER FAHREDDİN

Şehzade Rükneddin her gittiği yerde kendisinin bir hükümdar gibi istikbal edilmesini taleb ediyordu

Sultan Mehmedin gözüne girmek için bundan daha kuvvetli bir sebep ve vesile olamazdı. Sultan Mehmedin göğsünde eskiden beri devam eden bir hırıltı vardı; hastalandığı zaman bu hırıltı artar, uykusunda onu rahatsız ederdi. İşonun çam dallarile yaptığı bir ilâç, hükümdarın bu rahatsızlığına da faydalı gelmişti.

Sultan Mehmed:

— İşo, göğsümde de bir ferahlık hissediyorum! Bu hizmetini hiç bir zaman unutmıyacağım.

Diyordu. Sultan Mehmed akşam üstü yastıktan başını kaldırdı ve göğsündeki inci düğmelerden birini kopararak İşoya uzattı:

— Bu gömleğimin düğmelerini çok severim, İşo! Sana çok sevdiğim şeylerden birini elimle koparıp veriyorum. Bu inci düğmeyi, Bağdad dönüşünün bir hatırası olarak sakla!

Arap dilberi, hükümdarın yatağına eğildi. Dizlerinden öptü:

— Cariyenizi bu kadar iltifata lâyık mı görüyorsunuz? Ben vazifemi yapıyorum, sultanım!

İşo, sultan Mehmedin yanında kalmağa karar vermişti.

O artık, Harzem hükümdarına bir fenalık yapamazdı.

Burada kendisini bekliyen parlak bir istikbal vardı. Oysa ki, sultan Mehmede elini uzatırsa, ölümle karşılaşacaktı. Mehmedi öldürmekle ne kazanacaktı? Belki bu işte halife Nâsireddin memnun olacaktı. İşte o kadar... İşo şimdi derin derin düşündükçe. halifenin ne kötü ruhlu ve sultan Mehmedin ne temiz yürekli bir adam olduğunu görüyor ve anlıyordu. Nâsireddin kendi mevkiini tahkim etmek sevdasile her fenalığı yapmağa azmetmiş bir hükümdardı. Sultan Mehmed ise, Bağdadı, yerlileri zulüm ve işkenceden kurtarmak için fethedecekti. İşo bunu Mehmedin ağzından da duymuştu. Sultan Mehmed Bağdadı fethetseydi, şüphe yok ki, Bağdadlılar geniş bir hürriyete kavuşacaklar ve halifenin memurlarının yaptığı sonsuz işkencelerden derhal kurtulacaklardı.

Sultan Mehmed kendi ülkesinde yaşıyan yabancıları bile bu derece sıkmıyor ve bir memurun halka işkence yaptığını duyarsa onu en ağır cezalara çarptırmakta gecikmiyordu.

Bağdad, Harzemliler tarafından fethedilseydi, Bağdadlılar şüphesiz ki, yeni ve müreffeh bir devre gireceklerdi. Zira, halife Nâsireddinin otuz yıldanberi idare ettiği Bağdad, tam mânasile bir mihnethaneye dönmüştü. Hapishaneler adam almıyor, muztariplerin feryadı tüyleri ürpertiyordu. Herkes müthiş bir maişet darlığı içinde bunalıp kalmıştı. Refah içinde yaşıyanlar halifenin mensuplarıydı. Halifenin hazinesinden başka zengin kimse yok gibiydi. Herkes parasını saklıyor, fakir görünerek memurların şerrinden kurtulmağa çalışıyorlardı.

İşo bunları düşündükçe, sultan Mehmedin Bağdadı fethetmeden dönüşüne üzülüyordu. İşo ilk ordugâha birkaç gün önce gelmiş olsaydı, belki de böyle düşünmiyecekti. Çünkü o zaman -halifeye söz verdiği cinayeti işledikten sonra- kolayca kaçabilecek bütün yollar kendisine açık bulunuyordu.

Bugün, bu imkânsızlık karşısında daha merhametli görünen İşo, bu neticeye vardığı için Allaha şükrediyor ve:

— Elimi hükümdarın kanile bulasaydım, derhal yakalayıp derimi yüzeceklerdi. İyi ki, ordu hemen hareket etmiş.. Ben de bu suretle cellâdın elinde can vermekten kurtuldum.

Diye seviniyordu.

Yolda iki ordu birleşiyor

Sultan Mehmed iyileşmişti.

Yedi gündenberi hergün gidiyorlar, geceleri konaklıyorlardı. Bir gün Harzem topraklarında Rükneddinin ordusile karşılaşan sultan Mehmed, oğluna sordu:

— Moğollar hakkında birşeyler duydun mu?

Rükneddin yollarda, Moğolların Harzem iline akın yapacağını duymuştu. Fakat bu haberi birdenbire babasına söylemek istemedi:

— Can sıkacak birşey duymadım, dedi, zaten Moğollar ötedenberi bizi «geliyoruz!» diye korkutmak isterler. Bu lâflara artık çocuklar bile gülüyor.

Sultan Mehmed büyük oğluna tehlikeyi anlattı:

— Moğol ordusu hazırlanmış. Bu yüzden Bağdada bile giremedim. Cengizin kumandanları Harzem ilini istilâya karar vermişler.

Bundan sonra Rükneddin de duyduklarını anlattı. Ve iki ordu birleşerek Semerkand yolunu tuttu.

Sultan Mehmed oğlu ile beraber gelirken, Rükneddinin gittiği yerlerde halk tarafından büyük iltifat gördüğünü duymuştu.

Rükneddini çekemiyenlerden biri, sultan Mehmede şunları söyledi:

— Şehzade Rükneddin, Harzem tahtına oturmıya çok heveslidir. Her gittiği yerde kendisinin bir hükümdar gibi karşılanmasını istiyor. Maiyetindeki kumandanlara: «Ben, babamdan çok fütuhat yapacağım!» diyor.

Sultan Mehmed zaten oğlundan şüpheleniyordu. Bağdad seferine çıkarken, onu Semerkandda bırakmayışının sebebi de bu değil miydi?

Mehmed oğluna birşey söylemedi. Semerkanda varıncaya kadar bu bahsi açmamayı muvafık buldu. Kendisine Rükneddinin bu emelinden bahseden kumandana da:

— Dilini tut! Bu meseleden başkasına bahsettiğini duyarsam, dilini keserim! dedi.

Sultan Mehmed bu haberi aldığı gündenberi Rükneddine fazla iltifat ediyor, kendisine birşey söylemiyordu.

Mehmed bir akşam Semerkanda yakın son konak yerinde oğlu ile karşı karşıya yemek yiyordu.

Rükneddin çok neşesizdi.

Sultan Mehmed oğluna sordu:

— Hasta mısın, Rükneddin? Neden yemek yemiyorsun?

— Hasta değilim, baba! İştiham yok. Yollarda çok yoruldum... Yıprandım.. İstirahata muhtacım.

— Halbuki sen oğullarımın bünyece en sağlamı idin! Böyle bir seferde yorulursan, yarın ben öldükten sonra tahtıma oturduğun zaman ne yapacaksın? Ülkemizi genişletmeğe mecburuz. Daha briçok memleketler fethetmek ihtiyacı karşısında ne yapacaksın?

Rükneddin böyle nazik bir mevzu üzerinde babasile ilk defa konuşuyordu.

— Allah size uzun ömürler versin, baba! dedi - Bütün bu fütuhatı biz senin sağlığında görmek isteriz.

— İyi amma, ölüm herkes için mukadderdir. Ben, yüz yıl yaşasam da gene öleceğim. Ve tahtıma sizlerden biri çıkacak. O zaman bu çizdiğim ve yürüdüğüm yoldan yürüyecek değil misiniz?

— Bunu tahtınızda gözü olan oğullarınız düşünsün, baba! Ben şimdiye kadar böyle birşey aklımdan geçirmedim. Yalnız sizin emriniz altında yaşadım.. Git dediğiniz yere gittim. (Öl!) dediğiniz yerde de ölmeğe hazırım.

Rükneddin. Harzem tahtında gözü olan bir şehzade gibi konuşmuyordu. Sultan Mehmed oğlunun verdiği cevaplardan memnun olmuştu. Bundan sonra Moğol tehlikesi etrafında konuşmalar yaptılar. Rükneddin, Moğol tehlikesini uzak görüyordu.

Sultan Mehmed:

(Arkası var)

Tuzak içinde Tuzak

Tefrika No. 124 Nakleden : *(Vâ - Nû)*

— Ne şaşırır, değil mi?

—Sevinir de...

— Siz tayin ediniz... Nasıl muvafık görürseniz öyle yaparım.

Hali yoktu. Bezgindi. Erkeğin şüpheli şüpheli kendine baktığını gördü.

— En sevdiğim insan, annem ölüyor... Azraille pençeleşiyor... Bu haldeyken başka şeyleri düşünmemi nasıl istersiniz?

Hasmını aldatmağa çalıştı. Ve Baha bütün kurnazlığına rağmen aldandı: Hakikî annesini aramak için genç kızın meşgul olmadığına kanaat getirdi.

« — İki mühim meseleye dair de birşey bilmiyor...» diye düşündü.

Bu sırada, Süha yanlarına geldi. Kolunu sevgilisinin beline doladı. İki genç ağaçlıklara doğru yürüdüler.

— Bahçıvanın karısından herşeyi öğrendim... Ümid yok... Bir kaç gün sonra serbes kalacaksın...

— Ah... Vah vah... Öyle müteessirim ki...

— Ben de öyle... Fakat işte bu sayede seyahate çıkabileceğiz...

— Hay hay...

— Şimdi artık buradan ayrılmak mecburiyetindeyim... Çok işim var...

— Ne çabuk... Daha yeni geldiniz...

— Öyle icap ediyor.

— Nereye gidiyorsun, kuzum?

— Tepebaşına.

Genç kız, titriyerek:

— Ya?... O menhus eve mi?...

— Korkma... Kısa bir zaman sonra bütün bu muhitlerden uzaklaşacağız!... Denizler aşırı öteye gideceğiz... Fakat o zamana kadar tesviye edilecek hesaplarım, başvurulacak tedbirlerim var... Onlarla meşgul oluyorum... Bana dair her ne öğrenirsen öğren, bunlar seni üzmesin... Emin ol: Yalnız seninle, yalnız ve yalnız seninle, istikbalimizle meşgul oluyorum. Birkaç günlük iş... Üç beş gün... Sabırlı ol.

— Bu müddet zarfında seni hiç görmiyecek miyim?

— Hayır... Belki... Kimbilir...

— ...

Kız cevap vermedi.

Yanyana yürüyorlardı.

Şermin birdenbire:

— Ya bir felâket olursa?

Erkek hayretle:

— Ne felâketi?

— Bu zavallı kadının ölümü...

Bu cihetleri düşünmemişti. Yüzünde hazin bir ifade hasıl oldu.

— O derece çabuk mu dersin?... Henüz ümid var... Doktorlar bazan aldanır...

— Birini gönderirim... Senden haber sorarım... Sen de bana mektup yazar, yahut telgraf çekersin.

— Tepebaşına mı?

— Evet.

Birkaç adım daha yürüdüler.

İkisi de kendi âleminde, düşüncedeydi.

Birkaç dakika sonra, erkek otomobiline bindi. Şermin de, ona el sallayıp eve doğru yürürken:

«— Bunların ikisi de beni aldatıyor... Sakladıkları bir şey var... Nedir?» diye düşündü.

***

Kolonbeylerin evi ışıklar içindeydi... Bütün odaların pencerelerinden dışarı ziyalar fışkırıyordu... Mühim bir şey olduğu belli...

Bütün sokak hususî otomobillerle dolu... Cağaloğlu caddesine kadar her yeri işgal ediyordu.

Yoldan geçenler:

«— Ne var kuzum?... Ne olmuş?» diye soruyorlardı.

Civardaki evlerin pencerelerine, balkonlarına da adamlar çıkmıştı. Mahallenin başlıca hadisesi olan bu merasime bakıyorlardı.

— Kolonbeylerin kızı evleniyor... Noterle mukavele yapıyorlar... Oğlan zengin amma, kızın daha zengin olan ailesi, garp usulile âdeta drahoma verir gibi, küçük beye sermaye veriyorlar... Kız için şimdiden ayırdıkları hisseyi onun idaresine bırakıyorlar...

— Allah Allah... Yeni yeni usuller... Kaç paraymış?

— Birkaç yüz bin liraymış... Bunların vekili küçük bey olacakmış...

Bütün ağızlarda Molla beyin ve Kudret beyin paraları dolaşıyordu. Zenginin malı züğürdün çeneisni yoruyordu. Bu aile civarda her ne kadar tanınmışsa da, Kudret Kolon bey, kibir ve azametile, herkese yüksekten bakmasile âlemin zıddına dokunuyordu. Bari arada sırada fakir fıkaraya yardımda bulunsa... O da yoktu... Metresinden başka kimseye beş para sızdırdığı yoktu... Bütün işi paranın üstüne para yığmaktı... Mürabahacılıkta kayın pederine bile taş çıkartmıştı.

Hulâsa hasis adamın biriydi... Lâkin öyle bir hasis adam ki nefsi mevzuu bahsolunca hiç bir şeyi esirgemiyordu... Onun için dostu yoktu... Her nasılsa bizim kaptanla ahbap olmuştu.

Evin bütün salonları çiçeklerle dolmuştu. Kibar davetlilerin biri otomobilden iniyor, öbürü çıkıyordu. Bütün Kolon bey ailesi buradaydı. Mukavele imzalandıktan sonra ziyafet başlıyacaktı... Muhteşem salonlarda, karşılıklı aynalar biribirine aksediyor, evin içinde olduğundan da büyük görünüyordu. Büyük bir büfe hazırlanmıştı. Şarabından şampanyasına, rakısından viskisine kadar tekmil içkiler, balığından tavuğuna, jambonundan av etine kadar türlü yiyecekler sıralanmıştı.

Resmî şahsiyetler, zengin şahsiyetler hep buradaydı. Nişanlılara bakanlar onları çok beğeniyordu ve biribirine yakıştırıyordu. Onları pek çok kıskananlar vardı. Neleri yoktu acaba?...

Şişman Dürrü bey ağzını şapırdatıyor, yemek zamanının gelmesini bekliyordu. Dürrülerin en küçüğü eridikçe eriyor, hasedinden iğne ipliğe dönüyordu.

Ferhad gelmemişti. Onun burada bulunmaması ayrıca dedikoduyu uyandırıyordu. Üç haftadanberi ortada yoktu. Neredeydi acaba?

Galip:

— İtikâfa çekilmiş, çile dolduruyordur... - diye alay ediyordu. - E, tabii aşkı inkisara uğradı!

(Arkası var)

Şiddetli bir hava muharebesi

Almanlar 8 İngiliz tayyaresi düşürdüklerini bildiriyorlar

Alman tebliğine göre, bir İngiliz tayyare gemisi Alman tayyarelerinin attığı bombalarla ciddî hasara uğratılmış, bir kruvazöre de bomba isabet ettirilmiş

Londra 12 (A.A.) — Hava Nezareti, bugün, İngiliz hava ordusu tayyarelerinin Simal denizi ve Skajerak üstünde, geniş mikyasta keşif uçuşları yaptıklarını haber vermektedir.

İngiliz tayyareleri Kristiansund haliçine girmişler orada iki Alman harp gemisine tecavüz etmişlerdir. Düşmanın maruz kaldığı hasar teferrüatile malûm olmamakla beraber, iki avcı tayyaresinin alevler içinde sukut ettiği ve diğer bazılarının da ağır surette yaralandıkları bilinmektedir.

İngiliz tayyareleri hava dafi toplarının şiddetli ateşile karşılaşmış ve beş tanesi düşürülmüştür.

Londra 12 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor: Bu akşam Londraya gelen son haberlere göre, İngiliz hava ordusu tayyareleri, Almanlar tarafından işgal edilen Stavanger Norveç tayyare istasyonlarını, perşembe gecesi ehemmiyetli hasara uğratmışlardır.

İngiliz mitralyözlerinin şiddetli ateşile birçok Alman avcı ve bombardıman tayyaresi düşürülmüş, müteaddit pilot ölmüştür.

Londra 12 — İngiliz tayyareleri son günler zarfında büyük faaliyet göstermişlerdir. Tayyarelerimiz 19 Alman tayyaresi düşürmüşler, bir Alman kruvazörünü batırmışlardır. Buna mukabil 6 tayyare kaybettik.

Tayyarelerimiz dün de Dornier sisteminde bir Alman bombardıman tayyaresi, Fransızlar da iki Alman tayyaresi düşürmüşlerdir.

Hava taarruzları

Londra 12 — İngiliz hava kuvvetlerinin Norveçte Almanların işgali altındaki Stavanger hava meydanına yaptıkları iki taarruz çok müessir neticeler vermiştir. Burada bulunan birçok Alman tayyareleri tahrip edilmiş, bir benzin deposunda yangın çıkmıştır. İngiliz tayyarelerinden biri üssüne dönmemiştir.

Alman tebliği

Berlin 12 (A.A.) — Tebliğ: Alman hava kuvvetleri, dün akşam, Drondheimin 200 kilometre kadar şimali garbisinde İngiliz filosuna hücum etmişlerdir. Bu hareket muvaffakiyetle neticelenmiştir. Bir İngiliz tayyare gemisine, büyük çapta bir bomba isabet etmiş ve çok ciddî hasar yapmıştır. Diğer taraftan bir İngiliz kruvazörüne de tam isabetle iki bomba düşmüştür.

Almanlar 8 İngiliz tayyaresi düşürmüşler

Berlin 12 (A.A.) — (D. N. B.) ajansı bildiriyor: İngiliz harp tayyareleri bu akşam, Norveç sahilindeki Alman mevzilerine taarruz teşebbüsünde bulunmuşlardır. Vaktinde harekete geçen Messerchmitd Alman tayyareleri, düşmana ciddî zayiat verdirmek suretile bu taarruzu püskürtmüşlerdir Mecmuan modern yapı sekiz İngiliz tayyaresi düşürülmüştür.

Norveç kralının geçirdiği tehlike

Stokholm 12 — Alman tayyareleri Norveç kralı ile veliahtının ve Başvekilin bulundukları kasabaya 30 bomba atmışlardır. Krala ve maiyetindekilere bir şey olmamıştır. Yalnız Norveç ordusu umumî karargâhı merkezi tahrip edilmiştir.

Tiftik ve yapağı

Ticaret Vekâleti fiat düşüklüğü ve müstahsilin zararını önleyecek tedbir aldı

Ankara 12 (A.A.) — Ticaret Vekâletinin tebliği:

«Tiftik ve yapağı kırpım mevsimi başlamıştır. Müstahsilin, gerek günlük ihtiyacını ve gerek vergi borcunu karşılamak maksadile bütün istihsalini birden piyasaya atacağı eski senelerin tecrübelerile anlaşılmış bulunmaktadır. Fiat düşüklüğünü, dolayısile müstahsilin zararını intaç edecek olan bu vaziyetin önlenmesi için şu tedbirler alınmıştır:

1 — Muayyen bir fiatten aşağı ihraca izin verilmiyecektir. Türkiye tiftik ve yapağı ihracatçıları birliğince, işlenmiş tiftik ve yapağı için, muhtelif nevilere göre tesbit edilmiş olan asgari ihraç fiatleri şunlardır: Muhtelif memleketlere göre kilosu:

A — Tiftik:

Sarı tiftik 140, Deri tiftik 145, Yağlı tiftik 150, Sıra tiftik 160-175, İyi tiftik 170-185, İnce 180-195, Oğlak 2 195-205, Oğlak 1 210-225, Konya ova 160-170, Konya dağ 170-185, Kastamonu 175-190, Çengelli 150-155 kuruş.

B — Yapağı: «İşlenmiş kirli»

Anadolu 2 63, Anadolu 1 65, Anadolu ince 67, İzmir 68, Tip Trakya 70, Hakiki Trakya 75, Erzurum kızıl 70, Anadolu boz «ince, 1 ve 2» 67, İzmir boz 70, Trakya boz 75 kuruş.

Yukarıdaki fiatler kilo üzerine olup eski ölçülere nazaran okka başına 190 ilâ 280 kuruşa ve yapağıda 80 ilâ 95 kuruşa tekabül etmektedir. Bu rakamların, son senelerin ve hattâ eski altın para fiatlerine nazaran mühim nisbette yüksek olduğuna nazarı dikkati celbetmek lüzumlu ve faydalıdır.

Verilecek avans

2 — Dehal alıcı bulamıyan müstahsilin ihtiyacı olacak parayı tedarik edebilmesini ve aynı zamanda istihsalin piyasaya tedricen çıkmasını temin için, Ziraat bankasının şube ve ajanları vasıtasile, küçük müstahsillere kadar tiftik ve yapağı mukabili ikrazatta bulunması kararlaştırılmıştır.

Bankanın vereceği avans miktarları şunlardır: Tiftiğin beher kilosuna 100, Oğlak mallarının beher kilosu 125, Anadolu yapağılarile boz Erzurum kızıl yapağıların beher kilosuna 45, İzmir ve Halasili yapağılarının beher kilosuna 50, Trakya yapağılarının beher kilosuna 55 kuruş.

Müstahsilin, malını satmadan evvel yukarıda izah edilen vaziyetleri gözönünde bulundurarak malını değer fiatinden aşağı elinden çıkarmaması hem kendisinin hem de memleketin menfaati iktizasındandır.

Norveç limanlarındaki Alman gemilerinin avdet yolu kapandı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Stokholm 12 — Bu sabah Skajerakta Koster adalarının cenubu garbisinden şiddetli infilâk sesleri gelmiştir. Bunu müteakip büyük bir vapurun alevler içinde kaldığı görülmüştür. Bir kaç Alman vapuru facia mahalline koşmuştur. Vapurun petrol yüklü olduğu zannediliyor.

Stromdadt 12 (A.A.) — İngiliz harb gemileri bu gece, Norveç sahilinde, Oslo cenubunda Haliçde, Norveçe doğru ilerleyen bir Alman gemi kafilesine hücum etmişlerdir. Mühimmat yüklü olması muhtemel büyük bir yük vapurunun Marnstad yakınında battığı bildirilmektedir.

Londra 12 (A.A.) — Bergen limanında Alman kruvazörlerine hücum eden tayyarecilerden biri bir kruvazöre büyük bir bomba isabet ettiğini şiddetli bir infilâktan sonra kruvazörün ateşi kestiğini söylemektedir.

Gneisenau Alman zırhlısının batırıldığı teeyyüd etti

Londra 12 — Gneisenau Alman zırhlısının Osloda batırıldığı haberi resmen teeyyüd etmiştir.

Londra 12 (A.A.) — Stokholm radyosu tarafından neşredilen Norveç resmî tebliğine göre, Almanların Gneisenau zırhlısı, Oslo halicinde batmıştır.

Gneisenau 26.000 tonluk olup Scharhorst sınıfından bir gemi idi. 1936 da denize indirilmişti ve 1461 den fazla tayfası vardı.

Bir Alman vapuru da kendi kendini batırdı

Stokholm 12 (A.A.) — Hamburger Fremdenbladt gazetesi, 10 nisan tarihli nüshasında Narddentsgeher kumpanyasına mensup Arucas Alman vapurunun, düşman karşısında kendi kendini batırdığını haber vermektedir.

Vapurun kaptanı, birinci ve ikinci çarhçı, üçüncü süvari, telsizci ve altı tayfası boğulmuşlardır.

Ghurka nasıl battı?

Londra 12 (A.A.) — Ghurka muhribi mürettebatından sağ kalanlar bir İskoç limanına gelmişlerdir. Bunlar, «Ghurka» nın dört buçuk saatte battığını söylemişlerdir. Topçular, su güverteyi istilâ edinceye kadar ateşe devam etmişlerdir. Büyük bir kısmı zabit olmak üzere 70 Alman esiri ayni limanda karaya çıkarılmıştır.

3 bin Alman cesedi

Londra 12 (A.A.) — Norveç sahil muhafaza gemilerinin denizden 3000 den fazla Alman cesedi çıkardıkları Stokholmden bildiriliyor.

Almanlar da mayn döktüler

Londra 12 (A.A.) — Almanlar, Trondheim sahillerine tamamen mayn dökmüşlerdir. Limanda, beş Alman harp gemisi bulunduğu, Deutschlandin bunlar arasında olduğu söyleniyor.

Norveçe tayyare ile asker gönderiyorlar

Stokholm 12 — Norveçte bulunan Almanlara ticaret tayyarelerile takviye kıtaatı gönderiliyor. Bazı noktalara da paraşütle asker atılıyor.

Almanyada endişe

Stokholm 12 (A.A.) — Stokholm Tidningen gazetesinin Berlin muhabiri bildiriyor: Skajerak muharebesi hakkında Berlinde büyük bir ketumiyet gösterilmektedir. Mesul Alman mahfillerinde Norveç harekâtına pek büyük bir ehemmiyet atfedilmektedir.

Bu mahfillerde beyan edildiğine göre Almanya Danimarka ve Norveçte tutunabildiği takdirde kuvvetli sevkulceyş noktalarına malik olacaktır. Aksi takdirde vaziyet Almanyada pek ciddi neticeler tevlit edecektir. Alman makamları Norveçte kurdukları Guisling hükûmetine bidayette olduğu gibi büyük bir ehemmiyet atfetmemekte ve meşru Norveç hükûmeti ile müzakereye girişmek imkânı mevcut olduğuna efkârı inandırmak istemektedirler.

İngilizler Norveçe asker çıkardılar mı?

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Bergen ve Orstland civarında da Alman ileri hareketi durdurulmuştur. Norveçlilerin Bergeni geri aldıkları hakkında bir haber varsa da henüz teeyyüd etmemiştir.

Keza 30 bin Norveçlinin Narvik şehrini işgal ettiği, İngilizlerin Narvik civarında karaya asker çıkardıkları ve bunların Norveçlilerle birleştikleri de bildiriliyor. Seferberliği biten 6 ncı Norveç fırkası Narvik ile İsveç arasındaki demiryolu mıntakasında harekete geçmiş bulunmaktadır.

Londra 12 (A.A.) — Stokholmden haber verildiğine göre, torpido muhripleri refakatinde beş Alman nakliye gemisi dün sabah Osloya demir atmışlar ve karaya 10,000 asker çıkarmışlardır.

Stokholm 12 (A.A.) — (Reuter): Havaler adalarından Uddevalaya gelen haberlerde Oslo koyu açıklarında muhtelif noktalarda bazı İngiliz gemileri görülmüş olduğu söylenmektedir. Bu gemilerin asker ihraç etmekte oldukları tahmin olunmaktadır.

Stokholm 12 — Almanlar Norveçin bilhassa şimalinde çok güç vaziyettedirler. Buradaki kıtaata ancak İsveç tarikile malzeme gönderilebilir. Norveçliler İsveç yolunu ve Narvik - İsveç şimendifer hattını tutmuşlardır.

Norveçlilerin müdafaası

Stokholm 12 (A.A.) — Dün akşamki İsvec gazeteleri, Norveçlilerin İsveç hududuna müvazi geniş bir cephe vücuda getirmiş olduklarını bildirmektedir. Norvec ordusu, bütün nakil vasıtalarına vaz'iyed etmiştir.

Norveç müfrezeleri, İsveç hududu yakınında harekât icra etmekte olan Alman kıtaatı ile Trondjheimdeki Alman kuvvei külliyesini tardetmeğe uğraşmaktadır. Alınan birçok haberlere göre Guisling hükûmeti, ötedenberi hazırlanmış idi ve Norveçin birçok limanlarında ve bilhassa Narvikte birçok taraftarları bulunuyordu.

Stokholm 12 (A.A.) — İsveç radyosu tebliğ ediyor: Evvelki gece İsveç - Norveç hududunda işitilmiş olan top seslerinin Elverumdan geldiği ve orada bir muharebe vukubulduğu tahmin edilmektedir. 11-12 nisan gecesi üç defa tehlike işareti verilmiş olan Elverum şehri, harap olmuştur.

Norveç kıtaatı, Hamar ve Elverumu kontrolleri altında bulundurmaktadırlar.

Norveç tebliği

Londra 12 (A.A.) — Norveç Başkumandanlığının Stokholm radyosu tarafından neşredilen tebliği:

Almanlar Oslo ve civarını işgal etmişlerdir. Norveç kıtaları Oslonun şimal ve şimali şarkisindeki mevzilerini muhafaza etmektedirler. Nazi kuvvetleri Christiansund. Stavanger, Bergen, Trondjheimdan başka Norveç cenubunun diğer sahil bölgeleri kontrolleri altında bulundurmaktadırlar. Norveç cenubunun diğer kısımları Norveçlilerin elindedir. Almanlar tarafından işgal edilmiş olan Narvick hariç olmak üzere Norveç kıtaları şimaldeki bütün mevzilerini muhafaza ediyorlar. Alman motörlü kuvvetlerinin Narvickden ilerlemek üzere yaptıkları son teşebbüsler akim bıraktırılmıştır.

Norveç başkumandanı

Paris 12 (A.A.) — Paristeki salâhiyettar Norveç mahfillerinden bildirildiğine göre, Norveç hükûmeti, Norveç kuvvetleri başkumandanlığına, sabık genel kurmay başkanı general Rugeyi tayin etmiştir.

Norveç meclis reisinin beyanatı

Stokholm 12 — Burada bulunan Norveç meclisi reisi Hambro demiştir ki: «Norveçte seferberlik çabuk ilerliyor. Sıkıntılı günler geçireceğiz. Fakat netice hakkında itimadımız çok kuvvetlidir.»

Almanlara iltihak edenler

Goteborg 12 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor: Alman ve Norveç kıtaları arasında muharebe devam etmektedir. Norveç Nazi hükûmetine mensup 2000 kişi muharebelere iştirak etmektedir.

İngiliz filosunun Bergene döndüğü teyid edilmektedir. Fakat Bergen radyosu daha bu sabah Almanların ellerinde bulunmakta ve Alman menbalarından aldığı haberleri neşretmekte idi. Goteborg limanında 18 Alman ticaret vapuru bulunmaktadır.

Stokholm 12 — Norveçin cenubuna çıkan Alman askerinin 20 bin olduğu tahmin ediliyor.

Alman tebliği

Berlin 12 (A.A.) — Alman umumî karargâhının bildirdiğine göre Norveçteki Alman kıtaları, Narvik mıntakasında, hiçbir maniaya tesadüf etmeden Evenese kadar ilerlemişlerdir. Trondjhemi civarında bir İngiliz hava taarruzu tardedilmiştir. İngiliz filosunun hafif kuvvetleri Trondjheim fjorduna girmeğe teşebbüs etmişlerse de geri püskürtülmüşlerdir. Bu mevkiin civarında bulunan bir kaç Norveç sahil bataryası işgal edilmiştir.

İngiliz tayyareleri Stavanger üzerine birkaç akın yapmışlar ve bu akınlar esnasında bir tayyare kaybetmişlerdir.

Almanlar Oslo mıntakasındaki işgal hareketlerini genişletmektedirler. Evvelce de bildirildiği gibi Narvik önünde iki İngiliz muhribi batırılmıştır.

Vazıyet

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

leri karşısında, bulundukları limanlardan içeriye doğru ilerlememişlerdir. Denizden Almanya ile münakale kesildiği çin Norveçteki bu uzak ve dağınık kıtaatın vaziyeti çok müşkül olsa gerektir. Almanya, şimdi zarurî nakliyatı havadan yapıyor. Fakat tayyare ile beslenen bir ordunun, silâhla karşı koyan bir milleti esir etmesine imkân tasavvur olunamaz. Bahusus, deniz harbinden sonra, alman donanmasını darmadağınık eden ingiliz ve fransız kuvvetlerinin Norveçe karadan da yardıma başladıkları muhakkaktır. Haklı olarak gizli tutulan bu yardımın neticelerini bir iki güne kadar göreceğiz.

Almanya şimalde, tam mânâsile faka basmıştır. Deniz harbinde kaybettiği donanmanın kıymeti, Norveçte feda ettiği on, yirmi bin kişinin akıbeti kendisi için — harbin müstakbel inkişafı bakımından — ehemmiyetsiz olabilir. Fakat, zaten binbir işkence içinde bekliyen Alman milletini tatmin etmek, dayanma kudretini bir müddet daha uzatmak için kendisine kolay ve tantanalı bir zafer hediye etmek isterken bu müthiş hezimete uğramak, alman efkârında tesiri hesab edilemiyecek çok derin, manevî bir yara açacaktır. Bundan başka, müttefiklerin Skagerek ve Kattegat boğazlarını kapayarak Baltık denizini ölü bir liman hâline koymaları, Norveç rüyasından sonra çok acı bir darbedir. Bu suretle Almanyanın denizden tek nefes penceresi kapanmış oluyor. Baltığa kaçamamış bütün alman harp ve ticaret gemileri, birer birer yakalanmaya mahkûmdur.

Almanya, Norveç baskını fiyaskosundan sonra ne yapacak? Daha başka, kolay bir şikâr aramak, demir madenlerini almak için İsveçe de saldıracak mı? Alman matbuatının İsveçe şiddetli hücumları bu zannı uyandırabilir. Bahusus ki Almanya ile İsveç arasında müttefik donanmaları gibi korkunç bir engel yoktur. Fakat, alman deniz kuvvetleri zayıflamış ve yıpranmıştır. İsveç ise, askerlikçe, karada ve denizde Norveçten daha kuvvetlidir, yarım milyondan fazla asker çıkarabilir. Bundan başka İsveçe karşi bir hareket Sovyetleri kuşkulandırır.

Fransada, garp cephesinde bir alman taarruzu ihtimali göz önünde tutuluyor. Almanyanın muayyen noktalarda esaslı tahşidat yaptığından bahsolunuyor. Bu ihtimallerden hangisinin, ne dereceye kadar hakikate uygun olduğu kestirilemez. Almanya, hiç bir nevi kayıtla hiç birşeye bağlı olmadığı için hedeflerini gayet serbes seçiyor, bu hedeflere taarruz zamanını ve şeklini ustalıkla tayin ediyor. Norveç ve Danimarka macerası, hiç olmazsa bize bunu öğretmiş, her yerde, her dakika uyanık durmak zaruretini ispat etmiştir. Almanyanın, bu başlangıçtan sonra hareketsiz durması artık müşküldür.

Necmeddin Sadak

İsveçliler Goteburg şehrini kısmen boşalttılar

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Goteburg şehri kısmen boşaltılmıştır. Buradaki ihtiyarlar ve çocuklar içerilere sevkedilmişlerdir. Her tarafta hava müdafaası tedbirleri alınıyor. Geceleri ışıklar söndürülmektedir. Bin kadar sığınak yapılmıştır. Asker nakli ihtimaline binaen nakil vasıtalarına el konmuştur.

Londra 12 — İsveç hükûmeti çok mühim ihtiyat tedbirleri almaktadır. Bir kısım sahillere torpil dökülmüştür. Hava tarikiyle asker gönderilmesi ihtimaline karşı da tedbir alınmaktadır. Almanya, İsveç arazisinden geçmek isterse bu taleb reddedilecektir. Her halde İsveç, Danimarka gibi gafil avlanmıyacaktır.

Alman gazetelerinin İsveçe hücumları

Amsterdam 12 — Alman gazeteleri İsveçe şiddetli hücumlarda bulunyorlar ve İsveç gazetelerinin bitaraflığa riayet etmediklerini yazıyorlar. Alman gazeteleri İsveçin İngiltere lehinde çalıştığını, radyosunu ve telsizlerini Norveç hükûmetinin emrine hazır bulundurmakla bitaraflığa muhalif harakette bulunduklarını yazıyorlar.

Almanların Kopenhagda, İsveç hududu karşısında mühim kuvvetler tahşit ettikleri haber verilmektedir.

Hava tehlikesi işareti

Goteborg 12 (A.A.) — Bu sabah saat 5,20 de ve 6 da hava tehlikesini bildiren düdükler çalmıştır. Bu işaret İsveçte verilmiş olan ilk işarettir. Goteborg'a 130 kilometre mesafede bulunan Holmstadda da alarm işareti verildiği söylenmektedir.

Halk, son derece endişe içindedir.

Amerika tebaası dönüyor

Vaşington 12 — İsveç, Norveç ve Danimarkadaki Amerika tebaası İsviçreye gönderilecekler ve oradan her hangi bir sahile inerek Amerikan gemilerile Amerikaya döneceklerdir. Bunların Almanya yoluyla nakli için bir anlaşma yapılmıştır.

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Göztepede Tütüncü Mehmed Halis vakfı mütevellisi Niyazi'nin Büyükada'da Nevzat bey caddesinde ilk mektep karşısında oturmakda iken Mart/937 de öldüğü anlaşıldığından mezkûr vakıf tevliyetinin meşrutunleh müstahikki mevcut olduğu takdirde ilân tarihinden itibaren on beş gün içinde Kadıköy vakıflar müdürlüğüne müracaatı lüzumu ilân olunur. (2953)

Istanbul Verem Mücadele Cemiyetinden:

939 senesi kongresi 13 Nisan 940 Cumartesi günü saat on dörtte Cağaloğlunda Etibba salonunda toplanacağından kayıtlı azanın teşrifleri rica olunur.

MAZON MEYVA TUZU

Müferrih ve mldevidir

İNKIBAZ, HAZIMSIZLIK, MİDE BULANTI ve BOZUKLUGUNDA, BARSAK TEMBELLİGİNDE, MİDE EKŞİLİK ve YANMALARINDA emniyetle kullanılabilir.

MİDE ve BARSAKLARI temizler alıştırmaz ve yormaz. MAZON isim ve HOROS markasına dikkat.

BU SENE DAHİ, İTALYA'da

İTALYA, dima bütün dünya Turistleri tarafından tercih edilmiştir. Çünkü, orada hertürlü esbabı istirahati buldukları gibi ora ehalisi tarafından da büyük bir nezaket ve hüsnü kabul görürler. Buna, bütün kolaylıkları ve her taraf ile muhabere ve münakale servis ve vasıtaları bulunan otelcilik teşkilâtının mükemmeliyeti de inzimam etmektedir.

İTALYA, Ecnebi Turistlere saf ve sıhhî bir hava içinde ideal konfor şartları ve sükûn ve istirahati temin etmektedir.

İTALYADA

Yalnız manzaralarının emsalsiz güzelliğini ve ruhunuzu okşayan meşhur sanayiî nefise definelerini görmekle iktifa etmiyecek, ayni zamanda asırlardanberi binlerce hastanın istifade ve iadeyi afiyet ettiği

Montecatini - Salsomaggiore - Bano - Acqui - Agnano

gibi SU ŞEHİRLERİ sayesinde hayatınızı yeniden kazanacaksınız.

Bu modern ve konforlu su şehirlerinde, mütehassıs doktorların nezareti altında her nevi ılıca tedavileri tatbik olunmaktadır.

ŞİMENDÖFER ÜCRETLERİNDE % 50 - 70 Tenzilât

İtalya

Fazla tafsilât: Beyoğlunda, Tepebaşında 67 No. da CAZA D'İTALIA'da E. N. I. T. mümessilliğinden ve bütün seyahat acentalarından alınabilir.

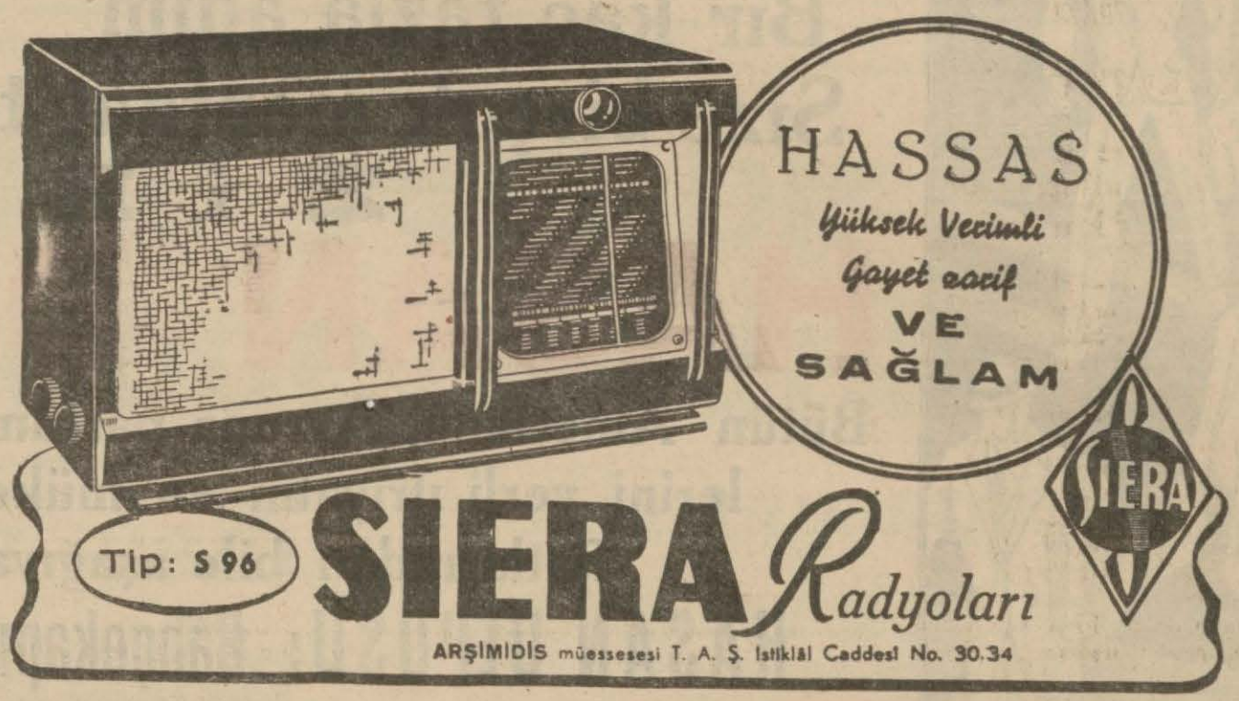

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Baskın marka 4713 numaralı 337 kilo yeşil tipo mürekkebi açık eksiltme usuliyle satın alınacaktır.

II — Muhammen bedeli 1088.51 lira muvakkat teminatı 81,65 liradır.

III — Eksiltme 17/IV/940 çarşamba günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — İsteklilerin eksiltme için tayin olunan günde % 7,5 güvenme paralariyle birlikte mezkûr komisyona müracaatları. «2972»

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100. 000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	Adet	1,000	Liralık	4,000	Lira
4	»	500	»	2,000	»
4	»	250	»	1,000	»
40	»	100	»	4,000	»
100	»	50	»	5,000	»
120	»	40	»	4,800	»
160	»	20	»	3,200	»

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 faziasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylûl, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Balmumcu çifliği arazisi tahdit ve tesbit komisyonu reisliğinden:

Mecidiye köyünde tapulu bina ve arazisi olanların ellerinde mevcut tapu senedi ve çaplarile birlikte Beyoğlu kaymakamlığında toplanmakta olan Balmumcu çiftliği arazisi tahdit ve tesbit komisyonuna müracaatları ilân olunur. (2899)

İstanbul Alman Mektebi

Sabık Talebeler Cemiyetinden:

İstanbul Alman mektebi sabık Talebeler cemiyeti umumî heyeti 18/4/940 perşembe günü saat 19 da cemiyetin feshedilmesini müzakere etmek üzere içtima edecektir. Azalarımızın gelmeleri rica olunur.

Doktor

Bahaddin Lûtfi Varnalı

Operatör Ürolog

Böbrek, mesane, idrar ve tenasül yolları hastalıkları mütehassısı

Beyoğlu, İş Bankası karşısında, Emir Nevruz sokağı Panaiya aprt. No. 2. Telef. 42203

Dr. İHSAN SAMİ

Gonokok aşısı

Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultan Mahmud türbesi No. 113.

Açık arttırma ile fevkalâde satış

1940 Nisanın 14 üncü pazar günü sabah saat 10 da Şişlide Bulgar çarşısında Bomonti caddesinde 14 numaralı «Villâ İlbay» namile maruf evde mevcut ve sabık Ankara Şehremini Bay Assaf İibaya ait eşya. Halı ve saire açık arttırma suretile satılacaktır.

Hakikî Paris mamulâtı ve Lui katorz istilinde 12 parçadan mürekkep muazzam bir salon takımı; yine Fransız mamulâtı yaldızlı orta masası, vitrin ve paravan; elektriğe çevrilmiş ve ağaç oyma yaldızlı eski bir avize; bir vitrin olarak 16 parçadan mürekkep hakikî Alman mamulâtı ve dumanlı meşeden yapılmış gayet zarif yemek oda takımı; nisbeten yeni yapılmış ve fakat yine hakikî Fransız mamulâtı 11 parçadan mürekkep biju gibi bir salon takımı; Londranın meşhur Mapples fabrikasının mamulâtı 2 adet yatak oda takımları; 7 parçadan mürekkep kübik zarif bir salon takımı; meşhur ressamlardan Güzin'in Sami Beyin, Rene Beatrisin imzaları havi yağlı boya tablolar; masif bronzdan ayaklı lâmba; eski Fransız vazoları mavun renkli güzel bir vitrin; ipekli Hereke ve kadifeden perdeler; Bakır üzerinde mine işlenmiş Çin mamulâtı vazo ve tabaklar; Famiy Roz ve Portokez duvar tabakları; Saçuma (Japon) ve Krakle (Çin) eski vazolar; eski ve hakikî kesme kristal Bakkara su takımları; meşhur artistlerin imzaları havi emsalsiz bronz ve ağaç oyma heykeller; biri Fransız beyaz madeni ve diğeri eski Fransız porseleni 2 çay takımı; Bağa ve sedeften mamul balık ve meze takımları; 3 kafeste 3 çift muhabbet kuşları; yani listesini tamamen yapması imkânsız hayli ev eşyaları.

Ferhan, Horasan. Serabend ve sair halılar. Kelvinator markalı elektrikli buz dolabı. Telefunken markalı ve 12 lâmbalı son model gramofonlu Radio.

Dr. A. Asım Onur

Ortaköy ŞİFA YURDU

İstanbulun en güzel yerinde, geniş bir park içinde, konforu mükemmel, bakımı iyi, kadın ve erkek her türlü hastalıklara açık hastane.

Doğum ve kadın ameliyatlarile fıtık, apandisit, basur ve diğer ameliyeler için çok ucuz hususî fiatler. Ortaköy, tramvay yolu, Muallim Naci cad. 111 - 115. Telefon: 42221.

Memur Alınacaktır

Askerî fabrikalar umum müdürlüğünden:

Münhaller için lise veya orta mektep mezunları arasından müsabaka ile memur alınacaktır. Kazananlardan ihtiyaca göre tayin edileceklere 3656 sayılı kanun mucibince ücret verilecektir. Bu mekteplerden mezun olanların aşağıda yazılı vesikaları istidalarına bağlıyarak en geç 15 Nisan 940 akşamına kadar Umum müdürlüğe müracaatları, vesikaları vaktinde göndermeyenlerle noksan gönderenlerin imtihana kabul edilmiyecekleri, imtihan yerile gün ve saati adreslerine ayrıca bildirileceğinden istidalara açık adres yazılması lüzumu ilân olunur.

1 — Lise ve orta mektep şahadetnamesi veya bunlara muadil mekteplerden mezun olanların muadeleti Maarif Vekâletince tasdikli vesika.
2 — Askerlik terhis vesikası.
3 — Doğruluk kâğıdı.
4 — Tercümeihâl ve tasdikli nüfus tezkeresi sureti.
5 — 3. Vesika fotoğrafı,
6 — Devlet memuriyetinde veya diğer yerlerde çalışanların oralardan aldıkları bonservis tasdikli suretleri. (2543)

Hava Müsteşarlığından

Hava ihtiyacı için aşağıda cins ve miktarı yazılı malzeme satın alınacaktır.

İsteklilerin, verecekleri malzeme vasıflarını son fiatlarını ve tesiim müddetlerini müsteşarlığa bildirmeleri:

35 adet biri valtun ondalarını gösteren taksimatlı (3) voltluk diğeri (30) voltluk iki hassasiyetli daimi cereyan voltmetresi.
25 adet asit kesafeti ölçmek için bome veya hidrometre
30 adet 6 volt 100 - 120 ampersaatlik kurşunlu akümülâtör bataryası
500 kilo 66 Bomelik saf acid sulfurique.
50 kilo kristal halde potas kostik.
50 kutu izole band
40 kilo şatterton
80 adet 100 voltluk 21,5 × 15,5 × 7,5 santimetre ebadında pertrix veya aynı ebat ve voltajda muadili anot bataryası.

Bu malzemenin hepsini birden veremeyenler verebilecekleri miktarlar için teklif yapabilirler. (1622) (2782)

Türkiye Demir ve Çelik fabrikaları Müessesesi müdürlüğünden:

15/4/1940 tarihinde ihalesi yapılacak olan kalörifer tesisatının ikmal tarihi münakasa evrakında 1/8/1940 olarak kaydedilmiş ise de görülen lüzum üzerine ikmal tarihi mukavele tarihinden itibaren beş ay olarak tadil edilmiş olduğu ilân olunur. (2938)

HALİL SEZER

KARYOLA ve MADENÎ EŞYA FABRİKASI

Muhtelif cins karyola ve divanlarla madenî mobleler fabrikanın salonlarında teşhir edilmektedir. Bir defa mallarımızı görmeniz menfaatınız ikstizasındandır. Sirkeci, Salkımsöğüt, Demirkapı caddesi No. 7 Tel: 21632

SAÇLARI

İyi muhafaza ve dökülmesine mani olmak için Her Eczahane ve İtriyat mağazasında satılan

OKTA sabunları kullanınız

★ İstanbul Belediyesi ilânları ★

24/4/940 çarşamba günü saat 15 de İstanbul Belediyesinde Daimi encümen odasında Mezbaha Et nakliyatı işinde kullanılmak üzere lüzumu olan mecmuu 55.000 lira muhammen kıymetli 2 adet kamyon ile 14 adet kamyonetin kapalı zarf usulile eksiltmesi yapılacaktır. Mukavele eksiltme ve fenni şartnameleri 138 kuruş mukabilinde Fen işleri müdürlüğünden verilecektir. Muvakkat teminatı 4000 liradır. İsteklilerin teklif mektuplarını; bu işlerle iştigal eden bir müessesenin sahip veya mümessili olduklarını veya bu gibi işlerle müteveggil bulunduklarını müsbit vesaik ve 940 yılına ait ticaret odası vesikalarile teminat makbuz. mektup veya 2490 numaralı kanunun teminat gösterilmesini kabul ettiği diğer evrak. vesaik ve imzalı şartnamelerile 24/4/940 çarşamba günü saat 14 e kadar daimi encümene vermeleri. (2601)

★

24/4/940 çarşamba günü saat 15 de İstanbul Belediyesinde daimi encümen odasında Mezbaha Et nakliyatı işinde kullanılmak üzere lüzumu olan 58,092 lira keşif bedelli 3 adet Deniz Motörünün kapalı zarf usulile eksiltmesi yapılacaktır. Mukavele, eksiltme, hususî ve fennî şartnameleri proje keşif hulâsası ile buna müteferri diğer evrak 291 kuruş mukabilinde Fen işleri müdürlüğünden verilecektir. Muvakkat teminatı 4154 lira 60 kuruştur. İsteklilerin teklif mektuplarını; bu işe benzer iş yaptıklarına dair vesikalarına istinaden eksiltme tarihinden 8 gün evvel Fen işleri müdürlüğüne müracaatla alınmış ehliyet ve 940 yılına ait ticaret odası vesikalarile teminat makbuz, mektup veya 2490 numaralı kanunun teminat gösterilmesini kabul ettiği diğer evrak ve vesaik ve imzalı keşif ve şartnamelerile 24/4/940 çarşamba günü saat 14 e kadar daimi encümene vermeleri lâzımdır. (2602)

Maarif Vekilliğinden:

13/III/940 tarihli nüshamızın 12 inci sayfasının 4-5 inci sütununda çıkan «Bürokomersiyal» kitapları hakkındaki ilânın 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde tadil ve 4 üncü maddedeki 2400 lira 1800 lira olarak tashih edilmiştir.

Madde: 1

2259 sayılı kanunun tatbikine dair olan talimatnameye göre orta ticaret okullarının 1 inci, ikinci ve üçüncü sınıfları için üç ciltten müteşekkil bir «Bürokomersiyal» kitabı yazılması müsabakaya konulmuştur. «1651» «2851»

Tashih

Gazetemizin 12/10/939 tarihli nüshasında intişar eden İstanbul defterdarlığına aid muhtelif borçlulara yapılan tebliğat ilânında mütercim Selim Sabitin kazanç vergisi miktarı bir tertip hatası olarak 6,65 olacak iken 6,35 yazıldığından keyfiyet tashihan ilân olunur.

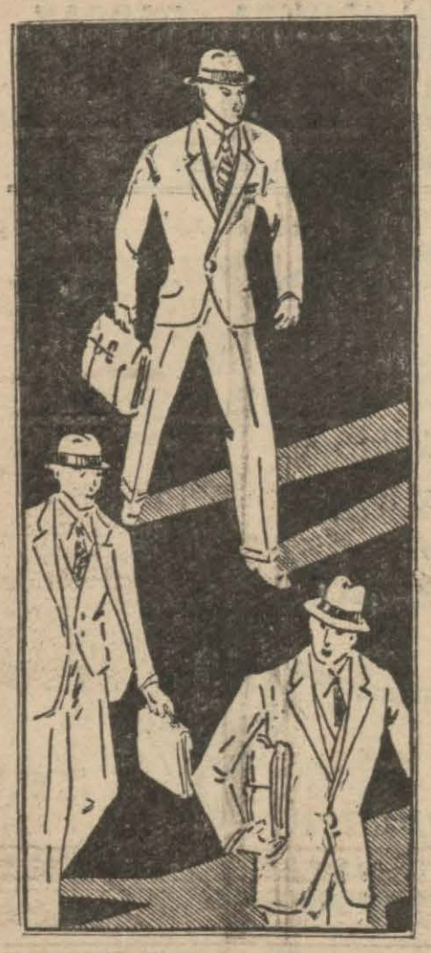

Dairenizden yorgun argın çıktıktan sonra fazla yürümek size zarar gelir

FAKAT

Bir kaç fazla adım
Size birçok menfaat temin edecektir

ZiRA

HASAN DEPOSU

Bütün Amerikan, Avrupa parfümörü mallarının hakikatlerini yerli ıtriyatın en mükemmellerini toptan fiatlarından bile aşağıya satmaktadır

HASAN DEPOSU: Bahçekapıdan Beyoğluna giden
Tramvaylar durağı karşısında

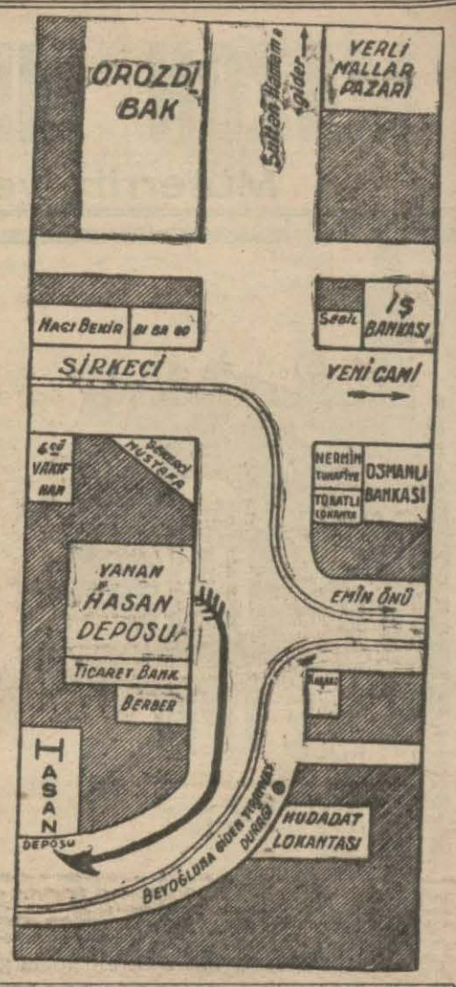

Rimel
BALSAMİN
KANZUK

Gözleri yakmaz, su ile çıkmaz. Kirpikleri dökmez. Terkibindeki BALSAMİN cevheri sayesinde kirpikleri besler ve uzatır. Siyah, lâcivert, kumral, yeşil, renklerinin bakıştaki füsunkâr cazibesi şayanı hayrettir.

Tuvaletinizi yaparken Pudra altına daima
KREM PERTEV
sürünüz. Pudrayı sımsıkı tutar ve akmasına mani olur. Yağlı ve yağsız olan tüp ve vazoları vardır.

SİNGER

TELEMETR - KRONOGRAF
Celikten en yeni modelini takdim ediyoruz
Hassas - Sağlam - Zarif
ve 15 sene garantilidir.
FİATI 55 LİRA
SİNGER SAATLERİ
Mağazası İstanbul, Eminönü Cad. 8

Dr. FETHİ
LABORATUVARI
Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu
Kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve (İdrar vasıtasile gebeliğin ilk günlerinde kati teşhisi) yapılır. Beyoğlu: Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımanı. Tel: 40534

Eti Bank

Murgul bakır madenleri işletmesinden

Hopa civarındaki işletmemiz için bir muhasebe kalem şefi ile bir malzeme memuruna lüzum vardır. Taliplerin aşağıdaki evrakın birer suretini Galata Posta kutusu 1008 adresine göndermeleri:

1 — Hüviyet varakası sureti. 2— AAskeri vesikası sureti. 3 — Mektep şehadetnamesi sureti. 4 — Evvelce çalışılan yerlerden alınmış bonservis suretleri. 5 — Ücret 3659 No. lı kanuna göre tayin edilecektir. Bu kanunun hükümlerine göre evrak sureti. 6 — Bir adet vasikalık fotoğraf.

ETİ BANK

Murgul Bakır Madenleri İşletmesinden:

Hopa civarındaki işletmemiz için tecrübeli iki inşaat Fen memuru alınacaktır.

Taliplerin iktidarlarına göre ayda 150 ilâ 175 lira ücret verilecektir.

Alâkadarların bütün vesikalarile Galata Posta kutusu 1008 adresine tahriren müracaatları.

Cenubî Amerikaya Havâ Postası

Her perşembe, RIO DE JANEIRO için Romadan hareket eder ve bütün Şimali ve Cenubî Amerika için CONDOR ve PAN - AMERİCAN AIRWAYS Servislerile BREZİLYA'da irtibatı vardır.
Linee Aeree Transcontinentali İTALİANE S. A. ROME

EKZAMiN

Ekzemanın ilâcıdır.
Yara ve çıbanlarda kullanılır. Her eczanede kutusu 50 kuruştur.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Eskişehirde Devlet demiryollarına aid Çırak mektebi ikmali nevakıs işlerinden elektrik, telefon ve sinyalizasyon tesisatı ile sıhhi tesisat ve döşeme, sıva badana işleri (şartname ve fiatlarda gereken tadilât yapılarak) yeniden kapalı zarf usulile ve vahidi fiat üzerinden eksiltmeye konmuştur.

1 — Bu işlerin muhammen keşif bedeli 165000 liradır.

2 — İstekliler bu işe ait şartname, proje ve diğer evrakı devlet demiryollarının Ankara ve Sirkeci veznelerinden (825) kuruş mukabilinde alabilirler.

3 — Eksiltme 29/4/940 tarihine raslayan pazartesi günü saat 16 da Ankarada D. D. Yol dairesinde toplanacak merkez 1 komisyonunca yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için istekllilerin teklif mektupları ile birlikte aşağıda yazılı teminat ve vesaiki aynı gün saat 15 e kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

a) 2490 No. lu kanun ahkâmına uygun 9500 liralık muvakkat teminat

b) Bu kanunun tayin ettiği vesikalar.

c) Bu iş için Münakalât Vekâletinden alınmış ehliyet vesikası.

Ehliyet vesikası için ihale gününden en az sekiz gün evvel istida ile Münakalât Vekâletine müracaat edilmesi.

5 — Şartnamelerde elektrik ve sıhhi tesisat malzemesinin piyasa mevcuduna göre tedarik edileceği nazarı itibara alınmıştır. (1644) (2836)

İstanbul Maarif Müdürlüğünden :

Maarif Vekilliği köy öğretmen okulları için aşağıda cins, miktar ve fiatları yazılı lüks lâmbaları yedeklerile pazarlıkla satın alınacaktır. Tahmin edilen bedeli 2265 lira teminatı 339 lira 75 kuruştur. İstekliler bu lüks lâmbalarile yedeklerine ait şartnameyi Maarif müdürlüğü Yardirektörlüğünde görebilir. Pazarlığın 15 Nisan 1940 pazartesi günü saat 14 de Maarif Müdürlüğünde toplanacak komisyon maarifetile yapılacağı ilân olunur.

Eşyanın cinsi	Miktarı Adet	Beherinin fiati Lira	Yekûn Lira
500 mumluk lüks lâmbası şartnamede yazılı yedeklerile beraber	50	30	900
200 mumluk lüks lâmbası şartnamede yazılı yedeklerile beraber	30	17, 50	525
300 mumluk lüks lâmbası şartnamede yazılı yedeklerile beraber	40	21	840
(2921)			Yekûn 2265

Devlet limanları işletme umum müdürlüğünden :

İşletme ihtiyacı için muhtelif tipte «2400» tane kömür çuvalyesi pazarlıkla satın alınacaktır.

İsteklilerin 15/4/940 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat onda Galata rıhtımındaki Umum Müdürlük binasında toplanacak olan Satınalma komisyonuna müracaat etmeleri. (2901)

Sabırsızlıkla Beklediğiniz

Dünya Radyo Kraliçesi

FERRANTI

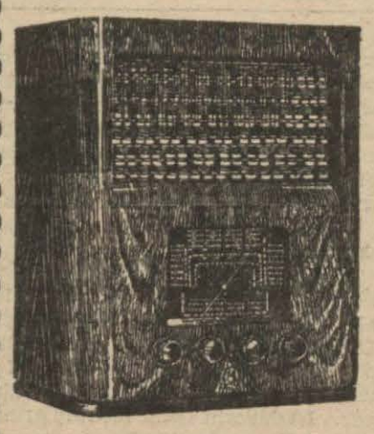

Ingiliz radyoları gelmiştir.

1940 MODELLERİNİN

hem elektrik cereyanı ile hem de kuru pil ile çalışanları vardır.

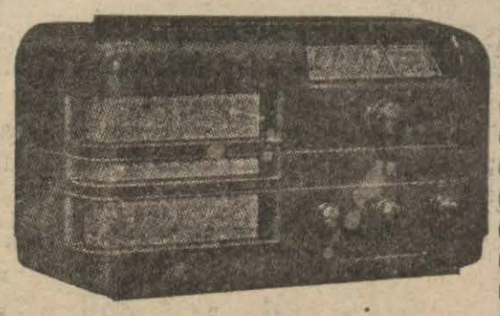

FERRANTI

markası, radyo ahizesi için en büyük kıymet garantisidir,

FERRANTI LTD

UMUMİ TÜRKİYE MÜMESSİLLİĞİ:
N. STEFANİDİS ve S. SİGALAS ŞİRKETİ
İstanbul - Galata, Voyvoda caddesi No. 38 — Telefon: 49302
Anadolu vilayetleri için acentalık verilir.